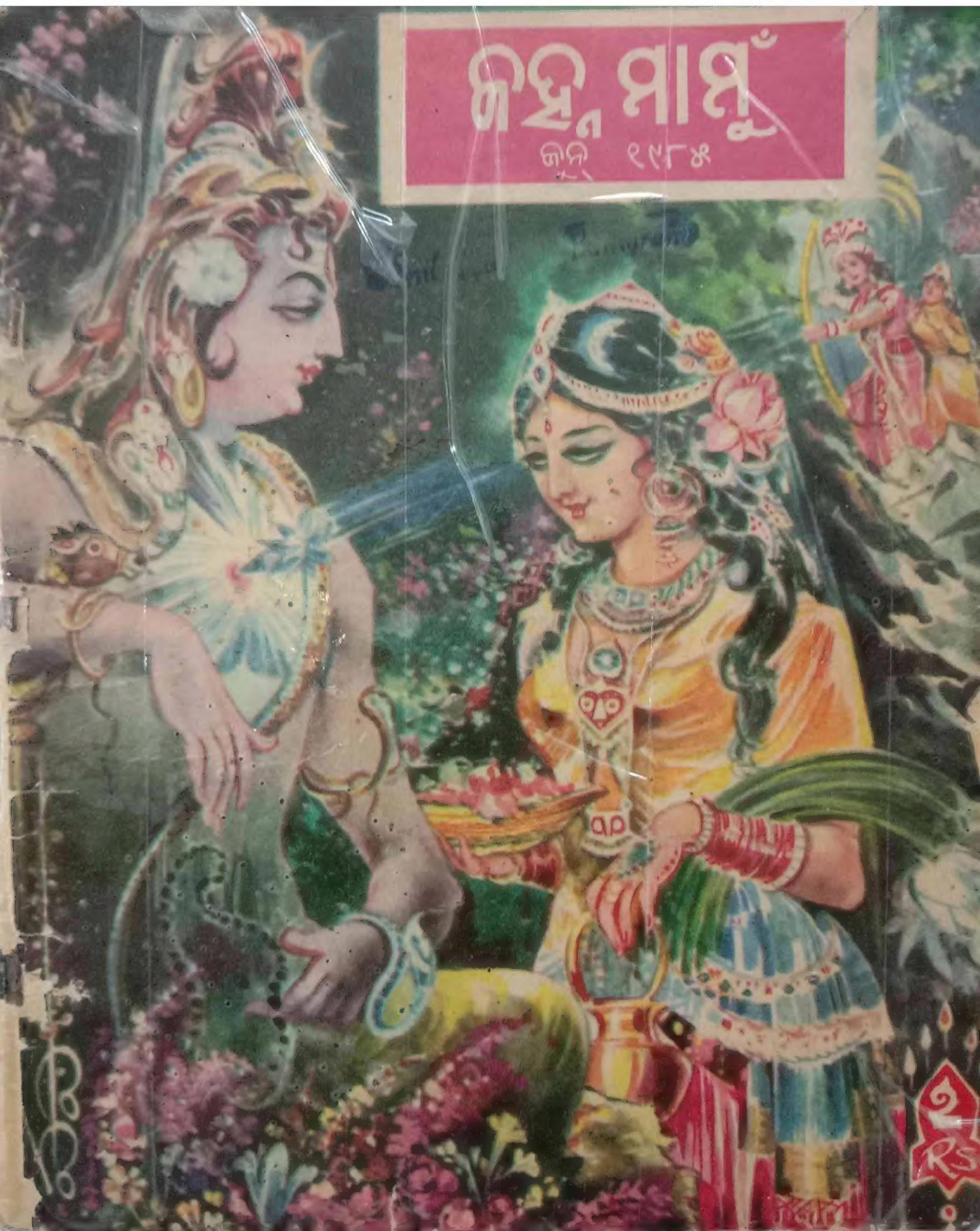

ନିନ୍ଦା ମାସ

ଜୁନ ୧୯୮୫

2
RS

ସତେଜତାର ଅନୁଭୂତି ପାଇଁ ପ୍ରେମ

ଆପଣଙ୍କ ମନପ୍ତାରେ କୋମଳ ସ୍ପର୍ଶ
 କୁଆଁର ଉପ ଏହି ସାବୁନ...
 ଏହାର ସୁଗନ୍ଧ ବହୁ ସମୟ ଧରି ଆପଣଙ୍କୁ ସେଇ ରହେ ।
 ଅସୁବିଧା ଏହାର ଫେଣ ଛନ ଛନ ହୋଇ ଭରି ଉଠେ ।
 ଅଭ୍ୟାସ କରି ପ୍ରତିଦିନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ପ୍ରେମ ।

ଗୋଲାପୀ ଓ
 ସବୁଜ ରଙ୍ଗରେ
 ଉପଲବ୍ଧ ।

ଜାତୀୟ
 ଉତ୍ପାଦନ
 ସଂସ୍ଥା

ମାଲଟୋଭା ଦଳ କିନ୍ତୁ କରୁନେଲେ ଏକସାରେ ଚମତକାର

ଭାରିଥିଲା ନିଜର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ପୁର ଦଳଟା ପାଦ
ତା ବଳିଭାବେ ବସିଯାଇ ମହତମହଲିୟ କଲେ,
ମହାଶୟିତା ମାଲଟୋଭା ପିଇଲେ,
କେବେ ଧାପା ବଂଶିପାରିଥିଲା ଅନନ୍ଦରେ
ଆଇଲେ । ସତରେ କି ଚମତକାର କେବେ ।
କଲେକଟରେ ଭରପୁର, ପୁରପୁରି କ୍ୟାଣ୍ଟିନରେ
ପଢ଼ା । କି ମହା ହେଲା “ତୁମାଲ ଶ୍ରେଣି”
କେବେ । ନିଜକୁ କି ସୁପର ସୁପର ପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟ-
ପୁରୁ ନିଜିଲା । ଆଉ କେବେ । ନିଜର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ଅଧିକ ସେ ଦୁପରାପ ହୋଇ ବସିଥାଏ ।

“କଥା କଣ, ମିନ ?”

“ତାକୁ, ଅନାଥାଶ୍ରମର ଧାରୁ ନୁହେଁ,
ମନା ତାକୁ କାଲି ଖାଇବାକୁ ବାଜିଥିଲା ।
ସେ କେବେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ପାଖକୁ ଯାଇନି ।
ଅନାଥାଶ୍ରମରେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ କେବେ ମନାନ୍ତି ନାହିଁ ।
ତାକୁ ଏକ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଦିନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।”
ନିଜ ଅଖିରୁ ଡକ ଡକ ଦି ଠୋପା ଲୁହ
ଗଡ଼ିଗଡ଼ିଲା । କାହାରି ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ ।
ଧାରୁକୁ ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦି, ଭଲ ପାନ୍ତି ।
କିନ୍ତୁ ସେ ପିଲାଟି ମୁହଁରେ କେହି କେବେ
ହସ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ।

ସରମ ଏକ ଦୁର ପାହୁଲ...

ମୁହଁକେଳ ହସି ସଲିମ ବସିପଡ଼ିଲା ।
କେମିତି ହେବ ଧାରୁ ପାଇଁ ଯଦି ଗୋଟାଏ
ଚମତକାର ପାଖି କରାଯାଏ । ସମସ୍ତେ କହିଲେ

ସତରେ କହିଥାନ୍ତୁ । ତାକୁ ତା ପକେଟ
ମନିରୁ କିଛି ଟଙ୍କା କାଢ଼ିଦେଇ ରଖିଛି ।
ସେତକ ସେ ପେଟ । ବେଶ୍ କୁଟିଲା ତା
ମା’ କେବେ ଦିଆଣି କରିଦେବେ ।
ମାଳଟି କୁଟିଲା ସେ ନିଜ ଆଖି ତିନି କରିବ ।
ନିଜ ତା ପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରୁ କିଛି ଦେବ ବୋଲି
କହିଲା । ଚଳଟା ଯାକଙ୍କ କି ଉପାଦ୍ର ।
ଏକଟା ଚାଙ୍ଗର ବଡ଼ ମହାପାତ୍ର ଗୋପନ କଥା ।

ଧାରୁ ପାଇଁ ଏକ ବିସ୍ମୟ ।

ଶନିବାର ଦିନ ଧାରୁକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଗଲା
ସଲିମ ଘରକୁ । କେହି ତାକୁ ଶୁଭେଚ୍ଛା କେବେ
ନ ଥିଲେ, ବେଶ୍ ସେ ବଡ଼ ବିଷୟ
ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ସେ ଦରକା ଠେଲିକୁ —
ଦରକା ଖୋଲା ଥିଲା । “କେହି ଅଛନ୍ତି ?”
ଘର ଆଧାର । ହଠାତ ଆଳୁଆ ବଳି ଉଠିଲା ଓ
ସମସ୍ତେ ଗାଲ ଉଠିଲେ; ‘ହାପି ବାର୍ଥଡେ’ —
ଧାରୁର ଅନାଥାଶ୍ରମର ସାଙ୍ଗସବୁ ଓ
ମାଲଟୋଭା ଦଳ । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥୁଆ
ହୋଇଥିଲା ନାଲି ଓ ଧଳା କଟର ଗୋଟାଏ
ବଡ଼ କେକ୍ । ଗୁଲିଆକ୍ସେ ବେଲୁନ ଝୁଲୁଥାଏ
ଆଉ ଧୂଆଁ ଉଠୁଥାଏ ଗରମ ଗରମ ମାଲଟୋଭା
କପରୁ । ପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟେ କି ଥୁଆ ହୋଇଥାଏ ।

ସତରେ ଧାରୁ ପାଇଁ ଏକ ବିସ୍ମୟ ପାଖି ।
କାନ୍ଦଣ ତାହା ଅଖିରେ ଲୁହ ଭରିଯାଇ ଥିଲା
ସତ, କିନ୍ତୁ ମୁହଁରେ ଥିଲା ଏକ ଖୋସା ହସ ।

ମାଲଟୋଭା ଦଳ ପାର୍ଥବ୍ୟ ଆଣିଦିଏ

କାହାଣୀ, ମାଲଟୋଭା ପିଇଯିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ପିଅନ୍ତି କାବନର ସବୁ ଭିନ୍ନସାଧାରଣ
ଅପରାଧୀ । କାବଣ ପ୍ରତିଟି କପ
ମାଲଟୋଭାରେ ଗୁଡ଼ିଆ ହୁନେଇ ଗରମ,
ଚାଲି, ଖାଣି ଦୁଧ, ସମସ୍ତ କୋକୋ ଓ ଚିନିର
ସବୁ ଭଲ ପ୍ରସ୍ତ । ଏହା ଗୋଟିଏ ଅପିକ
ଭଲଭାବେ ପ୍ରତିସ୍ପେଷକ ଶକ୍ତି ଗଢ଼ି ଦେଲେ ।
ବେଶା ଖଜି ଦିଏ, ବେଶା ଖାନ୍ତିନା ଦିଏ ।
ଆପଣ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତୁ ମାଲଟୋଭା ।
ଆପଣ ଦେଖିବେ ଆପଣଙ୍କ ଆଖିରେ ସେମାନେ
କହି ଉଠିଛନ୍ତି ସୁସ୍ଥ, ସବୁଜ ହୋଇ ।
ମାଲଟୋଭା ଆପଣଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ
ପ୍ରାଣୋତ୍ସାହ କରି ରଖେ ।

ମାଲଟୋଭା କୁବରେ ସୋର ଦିଅନ୍ତୁ

ଏହା ଅତି ସହଜ । ଆପଣ ଏତିକି କବରୁ—
୩ଟି ୫୦୦ ଗ୍ରାମ ଜାରର କେକେଲ ଓ ଭିଡର
ସାଲ କିମ୍ବା ଡିନୋଟି ୫୦୦ ଗ୍ରାମ ବିପିଲ
ପ୍ୟାକର ଉପର ପ୍ରାପ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଏହି
ଠିକଣାରେ — ଦି ମାଲଟୋଭା କୁବ, ୪ ମହଲା,
ଭଣ୍ଡାରୀ ହାଉସ, ୯୧, ନେହରୁ ପ୍ଲେସ,
ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ ୧୧୦୦୧୧ ।

ଆଉ ଆପଣ ହୋଇବେ ଦଳର ।

ଜନକେଶବର ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥ

ଭିଟାମିନରେ ଭରପୁର ମାଲଟୋଭା: ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ବଳ ଓ ଶାନ୍ତିଦାୟକ

SIMOE/JIL/002/85 ORI

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଜୁନ୍ ୧୯୮୫

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସପାଦକାୟ	... ୫	କାବେରୀ	... ୩୫
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିବିଧା	... ୭	ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଦ୍ୟା	... ୩୯
କାହାର ଶିକ୍ଷାଲାଭ ?	... ୭	ଅଭିଶପ୍ତ ଉପତ୍ୟକା	... ୪୩
ଧୂସର ଦୁର୍ଗ	... ୧୧	ପ୍ରଶସ୍ତି	... ୫୦
ପରିବର୍ତ୍ତନ	... ୧୯	ଶିବ ପୁରାଣ	... ୫୧
ଦାରୁ ଓ ଦିଅଁ	... ୨୪	ଲେଉଟର ଫଳ	... ୫୯
ବୋକା ନା ଭଦ୍ର ?	... ୨୭	ପଶୁ-ପକ୍ଷୀ	... ୬୩
ବୋଧୁସବୁ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଷୟ	... ୩୦	ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା...	୨୪

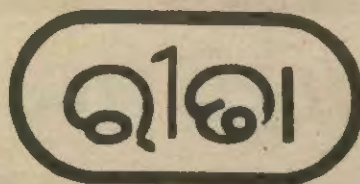
ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୦୦
ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୨୪-୦୦

ଆପଣଙ୍କ କେଶ
ଆବଶ୍ୟକ କରେ

ରୀତାର ଯତ୍ନ

ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ବେଶ
ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ଅତ୍ୟଧିକ ମାତ୍ରାରେ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ମନମତାଣି
ସୁଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ । ଏହା ବିଳାସପୂର୍ଣ୍ଣ
ପ୍ରାକୃତିକ ବେଶ ବଢ଼ାଇବା ଓ
ମସ୍ତିସ୍କ ଅଗ୍ରା କରବା ନିଶ୍ଚିତ ।
ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ସୁରୁଷ ଓ ମହଳା ଉତ୍କୃଷ୍ଟ
ପାଇଁ ଏକ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରସାଧନ
ଦ୍ରବ୍ୟ ।

ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ମନୋହର ବେଶ ବଢ଼ାଏ
ଅତି ଏକ ବୋତଲ କଣିକା
ସବୁଠାରେ କଣିକାକୁ ମଜୁଛି

ଭେଟୋ କୋ., ବନ୍ଧୁ # ଭଲକତା # ମାନ୍ୟତା

ମଜା ଭୟରେ ଆସୁଛି ମଜା... ଗୋଲ୍ଡ ସ୍ପଟ୍‌ର ମଜା!

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣୀ'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

ଏ ସଂଖ୍ୟାର ବିଶେଷ ଆକର୍ଷଣ ହେଲା ଦେବପ୍ରିୟଙ୍କ
ଲିଖିତ କାହାଣୀ “ଅଭିଶପ୍ତ ଉପତ୍ୟକା” । ଯାହାର
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମନ୍ଦ, ତାକୁ ଦୈବା ଶକ୍ତି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ,
ସାହାଯ୍ୟ କରେ ମନ୍ଦ ଶକ୍ତି । ଏହାର ପରିଣତି କଦାପି
ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅମରବାଣୀ

ପରୋପଦେଶ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଶିଷ୍ଟାଃ ସବେ ଭବନ୍ତି ବୈ ।
ବିସ୍ମରନ୍ତୀୟ ଶିଷ୍ଟଞ୍ଚ ସ୍ବକାର୍ଯ୍ୟେ ସମ୍ବପସ୍ଥିତେ ॥

[ଅନ୍ୟରୁ ଉପଦେଶ ଦେଲାବେଳେ ସମସ୍ତେ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଷ୍ଟ
କଥା କହୁଥାଉନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ନିଜ ଜୀବନରେ ସେ ଶିଷ୍ଟତା
ଭୁଲିଯା'ନ୍ତି ।]

ବର୍ଷ : ୯

ଜୁନ୍ ୧୯୮୫

ଅଙ୍କ : ୧୨

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୦୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୨୪-୦୦

ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି

ଆମେରିକାରେ ଥିବା ‘ସ୍କାରୁ ଅଫ୍ ଲବାଟି’ ଭଳି ବୋମ୍ବେର ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଶ୍ରୀମତ ଲବର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଏକ ଦଶାଳ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ଥାପନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି । ଏ ଦିଗରେ କେତେଜଣ ଉତ୍ସାହୀ ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗୀ ପ୍ରାଥମିକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚାଶି ବସର ସୁବକ

ଉତ୍ତର କେନିଆର ଗୋଟିଏ ପଡ଼ିଆରେ ମାଜିଆ କଟୋକ୍ସ୍ଟା ନାମକ ପଞ୍ଚାଶି ବସର ଜଣେ ଗ୍ରାମବାସୀ ତା’ ପଶୁପଲ ତରାଉ-ଥିଲା । ହଠାତ୍ ସେ ଦେଶର ଗୋଟାଏ ଗ୍ରାମବାସୀ ବଣ ମଝିଣି ବଣ ଭିତରୁ ବାହାର ଆସି ତାକୁ ଆକ୍ରମଣ କଲା । ଗ୍ରାମବାସୀଟି ତା’ ଶିଙ୍ଗ ଦୁଇଟି ଧରି ପକାଇ ଘଣ୍ଟାଏ କାଳ ତାକୁ ଜବଦରେ ରଖିଲା । ଅବଶେଷରେ କୌଣସି ମତେ ନିଜକୁ ଖସାଇ ନେଇ ଜହ୍ନଟି ପଳାଇ ଗଲା ।

ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବୌଦ୍ଧମେଳା

ବୁଦ୍ଧଦେବଙ୍କ ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ଲୁମ୍ବିନୀଠାରେ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଓ ବାଣୀ ସମ୍ବଳିତ ଗୋଟିଏ ସବୁଦିନିଆ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ସ୍ଥାପନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି । ଭାରତ-ନେପାଳ ସୀମାନ୍ତବର୍ତ୍ତୀ ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ଭାରତ ତିନିକୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦେବ ।

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ ମୌର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଦରବାରରେ ଥିବା ଗ୍ରୀକ୍ ରାଜଦୂତଙ୍କ ନାମ କ’ଣ ?
୨. ପଲ୍ଲବୀ ଯୁଦ୍ଧ କେବେ ଓ କାହା କାହା ଭିତରେ ହୋଇଥିଲା ?
୩. ‘ଗେଟେର୍ଡ୍ ଅଫ୍ ଲବାଟି’ କାହା ସମ୍ମାନାର୍ଥେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ?
୪. ମହାରାଣୀ ପ୍ରତାପଙ୍କ ଘୋଡ଼ାର ନାମ କ’ଣ ଥିଲା ?
୫. ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଆଧୁନିକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ନାମ କ’ଣ ?

(୨୪ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେଖନ୍ତୁ)

କାହାର ଶିକ୍ଷାଲାଭ ?

ରମେଶ ଭାରି ଚଗଲ । ତା' ବାପା ତାକୁ ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ପାଠ ପଢ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ, ହେଲ ନାହିଁ । ଗାଁଠାରୁ କେଇ ହୋଟ ଦୂରରେ ଜଣେ ବଂଶିଷ୍ଠ ପଣ୍ଡିତ ରହୁଥିଲେ । ପାଠ ଶିଖାଇବାରେ ତାଙ୍କ ଭଳି ଦକ୍ଷ ଶିକ୍ଷକ ସ୍ୱଳ୍ପ ଯାକରେ କେହି ନଥିଲେ ବୋଲି ଲୋକେ କହୁଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନାମ କଲାଶ ମିଶ୍ର । ରମେଶକୁ ନେଇ ତା' ବାପା କଲାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ସବୁ ଦାଲ୍ ଶୁଣାଇଲେ ।

ପଣ୍ଡିତେ କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଅଛି । ମୋ ପାଖରେ ରମେଶକୁ ଛଡ଼ାନ୍ତି । ବର୍ଷେ ସମୟ ଦିଅ । ମୁଁ ତାକୁ ଲେଖାପଢ଼ା ଶିଖାଇ ଦେବି ।”

ଖୁସି ହୋଇ ରମେଶକୁ ସେଠି ଛଡ଼ି ବାପା ବଦାୟ ନେଲେ । ପଣ୍ଡିତ ରମେଶକୁ ଗୋରୁ-ଗାଈଙ୍କ ଚଉଁଳେବା କାମରେ ଲଗାଇ ଦେଲେ ।

ସାଞ୍ଜଦିନ ରମେଶ ଭଲ ଭାବରେ କାମ କଲ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ପଣ୍ଡିତେ କହିଲେ, “ବାପା ! ସିଲଟ୍ ଖଡ଼ ଧରି ବସ । ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ କଲୁଣି । ଟିକିଏ ଆରାମରେ ଅକ୍ଷର ଶିଖ ।”

“ଗୁରୁଜୀ ! ଅକ୍ଷର ଶିଖିବାରେ ଆରାମ କ'ଣ ? ମୁଁ କାମଦାମ କରିବି । ଯେତେଇଚ୍ଛା କାମ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ରମେଶ ବନା ସଙ୍କୋଚରେ କହିଲା ।

ଆହୁରି ଗୁରୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ଶଲ । ପଣ୍ଡିତେ ଭାବୁଥାନ୍ତି, କାମଦାମ କରିବାକୁ ଆହୋଇଗଲେ ସେଥିରୁ ନିଷ୍କୃତ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ତତଃ ରମେଶ ପାଠ ପଢ଼ାରେ ମନ ଦେବ । କିନ୍ତୁ ସେଭଳି କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ ।

ପଣ୍ଡିତ ତାକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ଦେଖ ବାପା, ପବନରେ ଭଡ଼ିବା ସମ୍ଭବ । ପାଣି ଭପରେ ଗୁଲିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ । ତୁ ସେସବୁ ଶିଖିବୁ ?”

“ହଁ, ହଁ । ଶୁର୍ ମଜା ହେବ । ଶିଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ରମେଶ ଉତ୍ସାହରେ କହିଲା ।

“ବେଶ୍ ଭଲ କଥା । କିନ୍ତୁ ସେପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଅକ୍ଷର ଶିଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।”

ପଣ୍ଡିତଙ୍କଠାରୁ ଏକଥା ଶୁଣି ରମେଶ ସିଲଟ ଖତ ଧରିଲା । ସାଗ ଦିନ ‘ଅ’ ଉପରେ ଗାର ବୁଲାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ନିଜେ କେବଳ ଅଧା ‘ଅ’ ଲେଖି ପାରିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳକୁ କହିଲା, “ଗୁରୁଜୀ, ଯେତକ ଶିଖିଲି, ସେତକରେ ସେ ଆମ୍ଭଗଛ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଯାଇ ଆମ୍ଭ ତୋଳ ପାରିବ?”

“ନା, ନା । ବହୁତ ବେଶି ଶିଖିବାକୁ ହେବ ।” ପଣ୍ଡିତେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ଗୁରୁଜୀ, ଆପଣ ତ ବହୁତ କିଛି ବିଦ୍ୟା ଶିଖିଛନ୍ତି । ଥରେ ଆପଣ ଉଡ଼ିଲେ ଦେଖିବା!”

ପଣ୍ଡିତେ ବଡ଼ ଅତୁଆରେ ପଡ଼ିଲେ ଓ କହିଲେ, “ବୋକା! ମୁଁ କ’ଣ ସତରେ ଉଡ଼ିବା କଥା କହୁଥିଲି? ମୁଁ ଜ୍ଞାନ-ଆକାଶରେ ବିଚରଣ କରିବା କଥା କହୁଥିଲି; ଜ୍ଞାନ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ଚାଲିବା କଥା କହୁଥିଲି!”

“ମୋର ଆଜ୍ଞା ସେସବୁରେ କ’ଣ ପ୍ରୟୋଜନ!” କହିଲା ରମେଶ ।

ସେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ଶିଶୁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ଅକ୍ଷର ଶିଖୁଥାଏ । ପଣ୍ଡିତେ ରମେଶକୁ କହିଲେ, “ହତଭାଗା! ଦେଖ, ଏ ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ଶିଶୁ କିପରି ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ଶିଖି ଗଲାଣି! ତୁ ପାରୁ ନାହିଁ ।”

“ଗୁରୁଜୀ! ମୋତେ ସିନା ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହୋଇଥିଲେ ମୁଁ ପାରିନାହିଁ! ମୋତେ ତ ବାର ବର୍ଷ ।”

“ବୁଢ଼ୁ! ଅକ୍ଷର ଶିଖିବା ପାଇଁ ବୟସ କମ୍ ହେବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଯୁବକକୁ ଡାକି ଆଣ । ତାକୁ ବି ଶିଖାଇ ଦେବ ।” ପଣ୍ଡିତ କହିଲେ ।

ରମେଶ ଜଣେ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷର ଯୁବକକୁ ଡାକି ଆଣିଲା । ଘଣ୍ଟାକ ଭିତରେ ପଣ୍ଡିତେ ତାକୁ କେତୋଟି ଅକ୍ଷର ଶିଖାଇ ଦେଲେ । ରମେଶ କହିଲା, “ଦେଖନ୍ତୁ, ଏହାର ବୟସ

ତେଣୁ କଣ କେବଳ ଏକ ପକ୍ଷ ପକ୍ଷୀ ।
ମୋତେ ଯେତେବେଳେ ତେଣୁ କଣ
ଦେବ, ମୁଁ ତ ଦିଅ ପାରେ !”

“ଦୁଇ ପକ୍ଷୀ ମିଳି କହୁଛନ୍ତି ! ତୋ
ବୟସର ପିଲାଟି ଅଳ୍ପ ବଢ଼ିଗଲା କିମ୍ବା
କ’ଣ ?” ପତ୍ରିତ ପଚାରିଲେ ତୁ କହିଲେ,
“ରହ, ତୋ ବୟସର ଶ୍ରୀମତୀ ପିଲାକୁ ତୋ
ଆଗରେ ଅଧର ଦିଶାଇ ଦେଖାନ୍ତି ।”

ଏହା କହି ପତ୍ରିତେ ବାହା ବରଷର
କେତୋଟି ପିଲାକୁ ଖେଳିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ସେ ବୟସର ସବୁ ପିଲେ ଅଳ୍ପ ବଢ଼ି
ଯାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ତାଙ୍କ କଥା ପ୍ରମାଣ
କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।

“ଶୁଣ ରମେଶ, ସମସ୍ତେ ଲେଖା ପଢ଼ା
ଶିଖିଥିବେ, ତୁ ଶିଖିବୁ ନାହିଁ । ଏଥିରେ
କୋତେ ଅପମାନ ଲାଗିବ ନାହିଁ ?” ପତ୍ରିତ
ଏଥର ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ରମେଶ ଭିତରେ
ପାଠ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଚେଷ୍ଟା
କଲେ ।

“ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା, ମୋତେ ଅପମାନ ଲାଗିବ
ନାହିଁ । ସେହିନ ଲେକେ କହୁଥିଲେ ଏ
ପତ୍ରିତକୁ ଖାଲି ପାଠଶାଳା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି
ଆସେ ନାହିଁ । ସେଥିରେ କ’ଣ ଆପଣଙ୍କର
ଅପମାନ ହେଲା ? ସେମିତି ଲେକେ କହିବେ
ରମେଶକୁ କାମଦାମ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଆସେ
ନାହିଁ । ମୋର ଅପମାନ ହେବ କାହିଁକି ?”

କବିମାମୁଁ

ରମେଶର ଏ ଉତ୍ତର ଉପରେ ପତ୍ରିତେ କି
କବି କହିବେ ଠିକ୍ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।
ସେ ବାଟିଯାଇ କହିଲେ, “ଶୁଣ, ତୁ ଅଧରମଳ
ଶିଖି ନ ପାରିଲେ ମାଡ଼ ଖାଇବୁ !”

“ରୁହୁଜା ! ମୁଁ ହିନା ପାଠରେ ଭଲ
କଲେ ମାଡ଼ ଦେବେ ! ମୁଁ ତ କମାରୁ ପାଠ
ଜାଣେ ନାହିଁ । ମାଡ଼ ଦେବେ କାହିଁକି ?
ମୋତେ ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ଭଲ ଓପ୍ରାଦ୍ ରୁହୁ
ନାହାନ୍ତି । ସେଥିରେ ମୋର ଭଲ କ’ଣ ?”
ରମେଶ ଧୀର ସ୍ଥିର ଭାବରେ କହିଲା ।

ପତ୍ରିତ ପ୍ରମୁଦିତ ହୋଇ ରହିଲେ ।
ତା’ପରେ କହିଲେ, “ବାପା ଶିକ୍ଷା ଲଭ
ସମାପ୍ତ ହେଲା । ତୁ ଯାଇ ପାଠ ।”

ରମେଶ ଖୁସି ହୋଇ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।
ପରଦିନ ତା' ବାପା ଆସି ପତ୍ରିକା ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ପିଲାଟାକୁ
ପଢ଼ାଇଦେଲେ କାହିଁକି ? ସେ ତ ଗୋଟାଏ ବ
ଅକ୍ଷର ଶିଖି ନାହିଁ । ଶିକ୍ଷାଲାଭ ସମାପ୍ତ ହେଲା
କିପରି ?”

“ବାବୁ, ତା' ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ସମାପ୍ତ ବୋଲି
ମୁଁ କହୁନାହିଁ, ମୋ ଶିକ୍ଷାଲାଭ ସମାପ୍ତ
ହେଲା । ସେ ମୋତେ ଯେତକ ଶିକ୍ଷା ଦେବାର,
ଦେଇଛୁ । ମୁଁ ଆଉ କିଛି କରିପାରିବି ନାହିଁ ।”
ପତ୍ରିକା କହିଲେ । ରମେଶର ବାପା
ପେରିଗଲେ ।

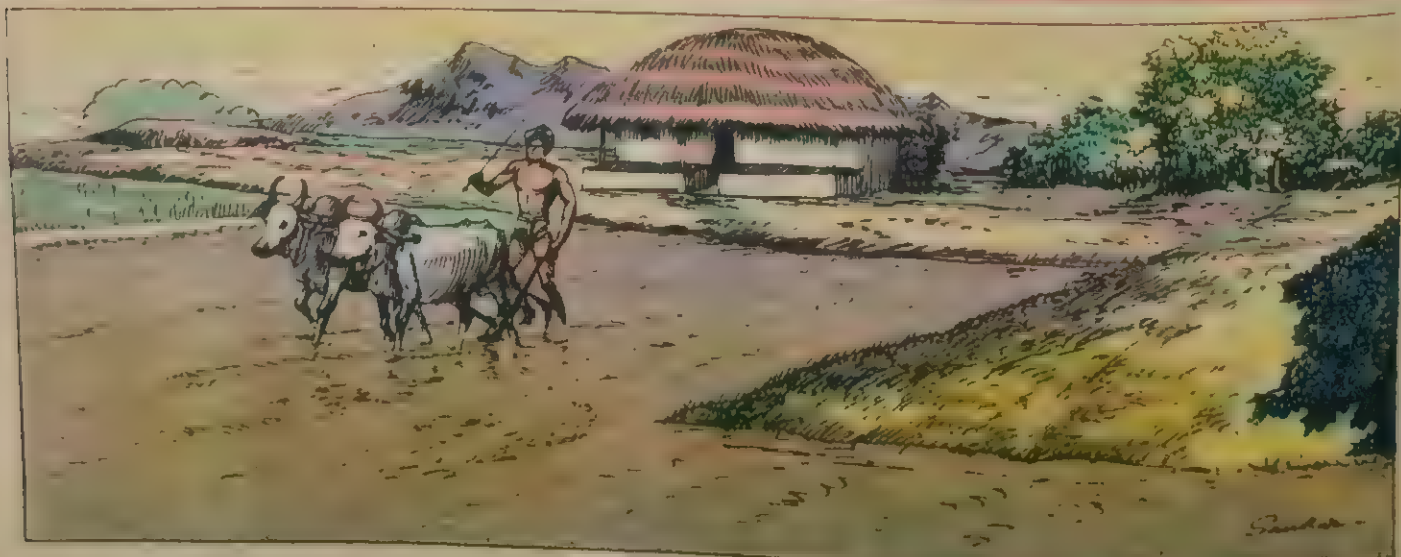
ରମେଶ ଜମିଜମା କାମରେ ହାତ ଦେଲା ।
ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ସେ ଉଲଟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।
ସେ ସବୁ ଏବଂ ସବୁ କାମ ନିଷ୍ଠା ସହକାରେ
କରୁଥାଏ । ତାକୁ ଯେତେବେଳେ ମାନ୍ଦକୋଡ଼ିଏ
ବର୍ଷ ବୟସ, ସେତେବେଳକୁ ସେ କିଛି ଅଧିକା
ଜମିଜମା ବ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲାଣି !

ସମୟ ଶକ୍ତି ଚାଲିଲା ।

ସେତେବେଳକୁ ସେ ଅନୁଭବ କଲା କି
ଟଙ୍କା ଲେଖାପଢ଼ା ଶିଖିଲେ ବହୁତ ସୁବିଧା
ହେବ । ସେ ଯାଇ ପତ୍ରିକା କଲ୍ୟାଣ ମିଶ୍ରଙ୍କ
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ତନିମାସ ଭିତରେ
ବେଶ୍ କିଛି ଲେଖାପଢ଼ା ଶିଖିଗଲା ।

ସେ ହସି ହସି ଦିନେ କହିଲା, “ଗୁରୁଜୀ !
ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ କହୁଥିଲିଟି, କଣେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷରେ
ଶିଖି ନ ହେଲେ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷରେ
ଶିଖି !”

“ହଁ ବାପା, ତୁ ଠିକ୍ କହୁଥିଲୁ ।” ପତ୍ରିକା
କହିଲେ । “ସେଯାଏ ତୁ ନିଜେ ଇଚ୍ଛା କରୁ
ନଥିଲୁ, ସେଯାଏ କେହି ତୋତେ ଶିଖାଇ
ପାରୁ ନଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ତୁ ଇଚ୍ଛା
କଲୁ, ତନି ମାସରେ ଦୁଇ ବର୍ଷର ପାଠ
ଶିଖିଗଲୁ । ତୋଠୁଁ ମୁଁ ଏହି ଶିକ୍ଷାଲାଭ କଲି
ଯେ ମଣିଷ ନିଜେ ଇଚ୍ଛା ନକଲେ କେହି
ତା'କୁ ଜ୍ଞାନ ଦେଇ ପାରେନାହିଁ !”

ଧୂସର ଦୁର୍ଗ

[୭.]

[ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଶତ୍ରୁ ବାହୁଗାର ମୁକାବିଲା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ବ୍ୟୁତ୍ତ ରଚନା କରୁଥିଲେ, ହଠାତ୍ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ପହଞ୍ଚିଯିବା ଫଳରେ ସେ ବ୍ୟୁତ୍ତ ବିଫଳ ହେଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଓ ସୁବାହୁ ପଲାଇ ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ । କେତେକଣ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁଧ୍ୟାବନ କଲେ । ସେମାନଙ୍କ କବଳରୁ ନିଷ୍ଠୁର ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଓ ସୁବାହୁ ପାହାଡ଼ ତଳେ ବହୁଥିବା ନଦୀ ଉତ୍ତରକୁ ଲଂଘ ଦେଲେ । ତା'ପରେ—]

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନଦୀରେ ପଡ଼ି ପ୍ରଥମେ କିଛି ଗୋରୁକୁ ଚାରିଗଲେ । ତା'ପରେ ପ୍ରବଳ ଶତରେ ସେ ସନ୍ତରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସୁବାହୁ ତାଙ୍କ ସହ ନଦୀ ଗର୍ଭକୁ ଡେଇଁଛନ୍ତି ନା ଶତ୍ରୁ କବଳରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି, ଏ ବିଷୟରେ ସେ ନିଃସନ୍ଦେହ ହୋଇ ପାରୁ ନଥିଲେ ।

କେତେ ସମୟ ବିଚାରଣ ସେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଡେଇଁ ଡେଇଁ, ସେ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ସେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ସେ ଉଠି ବସିଲେ ଓ କ'ଣ କ'ଣ ଘଟିଥିଲା ତାହା ସ୍ମରଣ କରିବାକୁ ଶେଷ୍ଟ କଲେ । ସବୁ ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ବୁଝିଲେ ଯେ ନଦୀରେ ଜୁଆର ଆସିଥିଲା ବେଳେ ସେ

“କହମାୟୁ”

ଅନେକ ଦୂର ଘାଟି ଜୁଆର ଛଡ଼ିଯିବା ବେଳକୁ
କୁଳରେ ରହିଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ମନ୍ଦିରାଳ
ପାରିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ତାହା ଯେ ହୋଇନାହିଁ,
ଏହା ତାଙ୍କର ଶ୍ରାବ୍ୟର କଥା ।

ଏହାପରେ ଭୟଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ସେ
ଯେ ଏକାକୀ, ଏ ବିଷୟରେ ସେ ସତେ
ହେଲେ । ସୁଧା ଶାନ୍ତ ହୋଇଯିବା ପରେ
ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ସେକଥା ସେ ଚିନ୍ତା
କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ଯେ ଦେଖି କବଳରୁ
ଶାନ୍ତି ଆସି ପାରିଲେ, ଶ୍ରାବଣ ନଦୀ ଗର୍ଭରୁ
ବଞ୍ଚିଗଲେ, ସେହି ସୌଭାଗ୍ୟର କଥା ନିଶ୍ଚୟ,
କିନ୍ତୁ ସେହି ଭଳି ଭୟଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସି ପଡ଼ିଛନ୍ତି, ଏହା କ'ଣ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ

ନୁହେଁ ? ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ଶାଳି ପଶୁପକ୍ଷୀ
ଅନୁନ୍ତ ନା ମଣିଷ ଅଛନ୍ତି, ଏହା କି ଶିବା ବି
କାଠକର ।

ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ କିଛି ଦୂର ଅଗ୍ରସର
ହୋଇ ଅବାସ୍ଥା ବୁଝିବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ କଲେ ।
ସେହି ଅନୁସାରେ ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ବହୁ-
ଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି, ହଠାତ୍ ଦୂରରୁ ବହୁ ବେ-
ଶୁଭଲ । ପରେ ପରେ ସିଂହ ଶବ୍ଦରେ ଜଙ୍ଗଲ
ଗୁଞ୍ଜରି ଉଠିଲା ।

ଯେତେବେଳେ ସେ ବୁଝିଲେ କି ସେସବୁ
କିଏ କୌଣସି ମଣିଷଙ୍କର ବା ଜନ୍ତୁ
ଜିନ୍ଦୁଆରଙ୍କର ନୁହେଁ, ଶାନ୍ତ ଗେ ଭିତରୁ
ସେ କିଏ ବାହାରିଛି, ସେତେବେଳେ ସେ ଯେ
ଗୋଟାଏ ଯାଦୁ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଆସି
ପଡ଼ିଛନ୍ତି, ଏ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର କୌଣସି
ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ । ଗଛ ଗୁଡ଼ିକର ଶାଖା
ପ୍ରଶାଖା ତଳକୁ ନଇଁ ଆସି ତାଙ୍କର ଡେହେରା
କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ସେ ଯୁଥଡ଼େ
ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ, ସେହି ଦିଗରେ ଛେମ୍ବ ନେ-
ତାକୁ ବାଧା ଦେବା ଭଳି ଲାଗିଲା ।

ସେ କ'ଣ କରିବେ ପ୍ରଥମେ ବୁଝି ପାରିଲେ
ନାହିଁ । ନିଜ ପାଖରେ ଏକମାତ୍ର ସହାୟ
ଯାହା ଥିଲା, ତାହା ହେଲା ତାଙ୍କ ଚରବାର ।
ସେ ଚରବାରୁଟି ବାହାର କରି ନିଜ ସାମ୍ନାରେ
ତଳି ଆସିଥିବା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଶାଖାରେ
ଗୋଟେ ପକାଇଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ

ଗୁମରଣ ଧନ ଦଶଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ସେତକ
ନୁହେଁ, ବଣ ଭିତରେ ନିଆଁ ଜଳି ଉଠିଗଲା ।
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ ସତେ ଅବା
ଗୋଟିଏ ଆଗୋସ୍ତ ଗିରି ଏବଂ ସେଇଥିରୁ ଅଗ୍ନି
ବାହାରୁଥିଲା !

ସେ ପୁଣି ଶୁଣିଲେ ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ହିସ୍
ହିସ୍ ଶବ୍ଦ । ଶବ୍ଦ ଯୁଆଡୁ ଆସୁଥିଲା, ସେ
ଆଡୁକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ, ଗୋଟିଏ ପ୍ରବଣ
ତନୁମଣ୍ଡ ବଶିଷ୍ଠ ସାପ ତାଙ୍କ ଆଡୁକୁ ଫଣା
ବସ୍ତ୍ରାର କରୁଛି ।

ଯୁଆଡ଼େ ଗଲେ ସିଆଡ଼େ ବିପଦ ! ତେବେ
ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହରାଇଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ନିଜ ଅସୀକୁ ଶକ୍ତ ହାତରେ ମୁଠାଇ
ଧରିଥାନ୍ତି । ସେ ସାପର ଫଣା କାଟି ଦେବା

ନିମନ୍ତେ ଅସୀ ଉଠାଇଲା ବେଳକୁ
ଦୁରରୁ ବକୃତ ଅଥଚ ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠସ୍ବର
ଶୁଣିଲେ ।

“ଆରେ କଲ ନାଗ ! ତୁ ସେ ମଣିଷର
ଅନିଷ୍ଟ କରିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ସେ ବାଟ ଢୁଲି
ଏଠାକୁ ଆସିଛି । ସେ ଆମର ଅତିଥି । ତାକୁ
ବରଂ ଏଆଡ଼େ ବାଟ କଢ଼ାଇ ନେଇ ଆ ।”

ସେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଭୟଙ୍କର
ସାପ ହଟିଗଲା ଓ ଅପେକ୍ଷା କଲା । ଜଙ୍ଗଲର ସବୁ
ଗଛ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତ ହୋଇଗଲେ । ନାନା ଧରଣର
ଯେଉଁ ଭଲ ଶବ୍ଦମାନ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା, ସେସବୁ
ମଧ୍ୟ ନୀରବ ହୋଇଗଲା । ପବନର ଗତି ମଧ୍ୟ
ମୃଦୁ ହେଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ସେ
କଲନାଗ ଆଡ଼େ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

କଲନାଗ ନିଜର ପଣା ହଲାଇ ଧରି ସଙ୍କେତ ଦେଲା, ଯାହାର ଅର୍ଥ ସେ ତାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ କହୁଛି ବୋଲି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଝିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଇଚ୍ଛୁକତା କରିବାର ଦେଖି କଲନାଗ ପୁଣି ପଛକୁ ବୁଲିପଡ଼ି ସେହି ଏକା ପ୍ରକାର ସଙ୍କେତ ଦେଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖିଲେ, ତାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ବଳା ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଅନ୍ୟ ଗତ ନାହିଁ । ଏ ଜଙ୍ଗଲ ଯେ କୌଣସି ଅସାଧାରଣ ଯାଦୁକର କବଳରେ ରହିଛି, ଏଥିରେ ତାଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ନଥିଲା । ସେ ନିଜ ଶକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଏଠାରୁ ସହଜରେ ଶସି ଯାଇ ପାରିବେ, ଏଭଳି ସମ୍ଭାବନା ସେ ଦେଖୁ

ନଥିଲେ । ଦେଖି କଲନାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ ନକରି ଉପାୟ କ'ଣ ?

ସେ ଅସୀକୁ ଦୃଢ଼ ହସରେ ଧରି ତଳ ନାଗକୁ ଅନୁସରଣ କଲେ । କଲନାଗ ଶୁଣି ହୋଇଗଲା ବୋଲି ମନେ ହେଲା ।

କିଛି ଦୂର ଅନ୍ତରାଳ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଗଛଲତା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ବିଚିତ୍ର ପ୍ରାଣୀ ଦେଖିଲେ । ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଓ ପକ୍ଷ ବାଜପକ୍ଷୀ ଭଳି, ଅଥଚ ଦେହ ଫିଙ୍ଗ ଭଳି । ତା' ଆଗକୁ ପହଞ୍ଚି ନାଗ ରହିଗଲା ଓ ତା ଜନମୁଣ୍ଡରୁ ହୁଏ ହୁଏ ଶବ୍ଦ ବାହାରିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଦେଖୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଅସୁଚି ପ୍ରାଣୀ ଯେପରିକି ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ଘାଟରେ ଦେଖାଦେଲା ଗୋଟିଏ କୁଟୀର । ସେ କୁଟୀର ଦ୍ଵାରରେ ଠିଆ ହେଇଥାଏ ଗୋଟିଏ କ୍ଷୀଣକାୟ ଦୁର୍ବଳ ବୁଢ଼ୀ । ସେ ଯିଏ ଠିଆ ହୋଇ ପାରୁ ନଥାଏ । ବାଟରେ ଭରା ଦେଇ କୌଣସି ମତେ ନିଜ ଓଜନ ସମ୍ଭାଳୁଥାଏ ।

ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପ୍ରଥମେ କିଛି କହୁପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ ସେ ଜଣକ ମଣିଷ ନା ପିତାମହ । ବୁଢ଼ୀ ଜନିଅର ବାଡ଼ି ଠୁଆର କହିଲା, “କଲ ନାଗ ! ତୁ ଏଥର ଚାଲିଯା ।”

ତା'ପରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନଳ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, “ବାପା, ଭିତରକୁ ଅସି କେତେଦିନ ହେଲା ତମକୁ ଅନ୍ଧେଶା କରୁଛି ।”

“ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛ !” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ, ହଁ, ତମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି । ତମେ ମୋର ବିଶେଷ ସହାୟତା କରି ପାରିବ । ମୁଁ ବି ତମର ସହାୟତା କରିବି । ମୁଁ ତମର ଶତ୍ରୁ ନୁହେଁ । ଭୟ କର ନାହିଁ ।” ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ।

“ତମେ କିଏ ? ମୁଁ କିଏ ସେକଥା ବା ତମେ ଜାଣିଲ କିପରି ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଏ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ।

“ମୋ ନାମ କାପାଳିନୀ । ତୁମର କୌଣସି ଅନ୍ଧାର କରିବା ମୋର ମତଲବ୍ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସେ ଅସୀକୁ କୋଷରେ ରଖ । ଯଦି ମୁଁ ତମର କୌଣସି ଅନ୍ଧାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁବି, ତେବେ ଅସୀ ତମକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ତମେ ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶିବା ମାନେ ମୋ ଶତ୍ରୁର ପରିତ୍ୟାଗ ପାଇଛି ।” ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ।

“ତମ ଶତ୍ରୁର ପରିତ୍ୟାଗ ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ, ଗଛମାନେ ତମ ପଥରୋଧ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସେ ପ୍ରଣେ ଶବ୍ଦ—ସେ ସବୁ ମୋହର ଯାଦୁଶକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ସମ୍ଭବ ହେଉଥିଲା ।” ବୁଢ଼ୀ ବୁଝାଇ ଦେଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଝିଲେ, ବାସ୍ତବିକ ବୁଢ଼ୀର ଯାଦୁଶକ୍ତି ଆଗରେ ତାଙ୍କର ବଳ କିଛି ନୁହେଁ । ସେ ତରବାଣି କୋଷରେ ରଖି କହିଲେ, “କାପାଳିନୀ, ମୁଁ ବାସ୍ତବିକ ବଡ଼ ସଙ୍କଟରେ ପଡ଼ିଛି । ତେଣେ ରାଜ୍ୟ ହରାଇଥିଲା, କିଛି ସମୟ ହେଲା ମୋ ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ବନ୍ଧୁକୁ ମଧ୍ୟ

ପାରୁଥିବ । ବାରପୁରରେ ଏହା ଭିତରେ କ'ଣ ଘଟିଲାଣି, ତାଙ୍କ ସେନାପତି ଧୀରମନ୍ଥଙ୍କ ଅବସ୍ଥା କ'ଣ, ସୁବାହ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ, ଏସବୁ ମଧ୍ୟ ଦ୍ଵିପତ କାପାଳିନୀ କହିଦେଇ ପାରିବ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଉ ଦ୍ଵିଧା ନକରି କାପାଳିନୀର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନି ତା' କୁଟୀର ଭିତରେ ପଶିଲେ । ଭିତରକୁ ଯାଇ ସେ ଦେଖିଲେ ଘରଟିକୁ ଯେତେ ସାଧାରଣ ଓ ଛୋଟ ବୋଲି ସେ ଭାବିଥିଲେ, ତାହା ବାସ୍ତବିକ ସେଭଳି ନୁହେଁ । କାନ୍ଥରେ ଶଙ୍ଖା ହୋଇଥାଏ ନରମୁଣ୍ଡମାଳ । ଗୋଟିଏ ଅଳ୍ପୁତ ଗୋଲକାର ଚିଜ ଥାଏ ଯାହା ଭିତରଟି ଆକାଶ ଭଳି ପରିସ୍କାର ।

“ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା! ତମେ ସେଇଠି ବସ!” କାପାଳିନୀ ସେ ଗୋଲକାର ଚିଜ ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଆସନ ଆଡ଼େ ଅଙ୍କୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲା । ତା'ପରେ ସେ ପୁଣି କହିଲା, “ତମେ ଯେ ଜଣେ ଭାଗ୍ୟବାନ ବ୍ୟକ୍ତି, ସେଥିରେ ମୋର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ନ ହେଲେ ନଦୀରେ ଡୁବି ତମର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥାନ୍ତା । ମୁଁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ, ସେଥିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ତୁମେହିଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି । ଆଉ କେହି ସେ ଦିଗରେ କିଛି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆସନ ଗ୍ରହଣ କଲେ ଓ କହିଲେ, “କାପାଳିନୀ! ତୁମ ଆଗରେ ଥିବା ଏ ସ୍ଵପ୍ନ

ହରାଇଛି । ତୁମର ଅନିଷ୍ଟ ମୁଁ କାହିଁକି କରିବି? ମୋତେ ସେଥିରୁ କ'ଣ ମିଳିବ? ତୁମେ ମୋତେ ବିଶ୍ଵାସ କରିବ, ମୁଁ ଏତକ ଆଶା କରୁଛି ।”

“ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା, ମୁଁ ତମକୁ ନିଶ୍ଚୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ତହିଁ ପୂର୍ବରୁ କିନ୍ତୁ ତମକୁ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ବସ୍ତୁରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” କାପାଳିନୀ କହିଲା ।

କାପାଳିନୀ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାର ଦେଖି ତା'ର ଅଳ୍ପୁତ ଶକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କର ଆଉ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ଭାବିଲେ କାପାଳିନୀ ନିଜର ଯାହା ଦୃଷ୍ଟି ବଳରେ ଅନେକ କଥା ଜାଣି

ଗୋଲକଟି ଗୋଟାଏ କିଛି ଅଭୂତ ଚିତ୍ତ
ବୋଲି ମନେ ହୁଏ । ମୁଁ ପୁରୁଷ ଏଭଳି
ଚିତ୍ତମାନଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଛି । ଏହା ଭିତରେ
କ'ଣ ସତରେ ଭୂତ ଭବିଷ୍ୟତ ଦେଖି ହୁଏ ?”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାର ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ କ୍ଷୁଦ୍ର
କାପାଳିନୀ କହିଲା, “ବାପା ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! ଏ
ଯାହୁ ଗୋଲକ ଅଜ୍ଞାତ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖାଇ
ଦେଇ ପାରେ, କିନ୍ତୁ ଭବିଷ୍ୟତ ନୁହେଁ । ମୁଁ
ଯଦି ଭବିଷ୍ୟତ ଜାଣି ପାରୁଥାନ୍ତି, ତେବେ କିଛି
ଚିନ୍ତା ନଥାନ୍ତା । ମେଇଥିପାଇଁ ଗୋଟାଏ କଠିନ
କାମରେ ମୁଁ ତମ ସହାୟତା ଲୋଡ଼ୁଛି । କୁହ,
ମୋର ସହାୟତା କରିବ ?”

“କାମଟି କ'ଣ ଅଟନ୍ତୁ କଠିନ ?”
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ, କାମଟି ଦୁଃସାଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ, ତେବେ
ଅସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ । କହୁଛି, ଶୁଣ । ବହୁତ
ଦୂରରେ ଖେଳୁ ନାମକ ତାଳିକ ଅଛି । ତୁମକୁ
ତା' ଘରକୁ ଯାଇ ମୋ ସକାଶେ ଗୋଟିଏ
ବସ୍ତୁ ଚୋରାଇ ନେଇ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେ
ବସ୍ତୁ ପାଇଗଲେ ମୁଁ ହଜାରେ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ପୁଣି ଯୌବନ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଲଭ କରି ପୁଣିରେ
କାଳତପାତ କରିବି । ନହେଲେ...”

କାପାଳିନୀ କଥା ବନ୍ଦ କରି କାମିନୀକୁ
ଲଗିଲା । ତା' ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ
ମନରେ ଗଭୀର ସହାନୁଭୂତିର ଉଦ୍ବେଗ ହେଲା ।
ପ୍ରଥମେ ସେ ବୁଢ଼ୀ ପ୍ରତି ତାଙ୍କ ମନରେ ଯେଉଁ

ସନ୍ଦେହ ଥିଲା, କାଳେ ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ବିଧିବଦ୍ଧରେ
ପକାଇବ ବୋଲି ଧାରଣା ଥିଲା, ସେସବୁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୂର ହୋଇଗଲା ।

“କାପାଳିନୀ, ମୁଁ ନିଜ ସାଧ୍ୟ ମୁତାବକ
ତୁମର ସହାୟତା କରିବି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ
ତୁମେ ମୋର ଗୋଟାଏ ଉପକାର କର ।
ଘରପୁର ନଗରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କ'ଣ ଘଟୁଛି,
ସେକଥା ମୁଁ ଜାଣିବା ଘରକାର । ମୋ
ସେନାପତି ଧୀରମହାଜୀ ତେ କ'ଣ ହେଲା ?
ମୋ ଯାତ୍ରା ପ୍ରବାର ଗଲେ କୁଆଡ଼େ ? ତମର
ଏ ଯାହୁ ଗୋଲକ ଜଣାଥିଲେ ତମେ ଏସବୁ
କଥା ମୋତେ କହିଦେଇ ପାରେ ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ପଚାରିଲେ ।

କାପାଳିନୀ ଆଜି ଦୃଷ୍ଟି ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ।
କାନ୍ଥରେ ଝୁଲୁଥିବା ଅସ୍ତ୍ର ଦଣ୍ଡଟି ଆଣି
ଯାଦୁଗୋଲକ ଦେହରେ ଛୁଆଇଁ କହିଲା,
“ଦେଖ, ତମ ବୀରପୁର ନଗରରେ କ’ଣ
ହେଉଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।”

ଗୋଲକ ଭିତରକୁ ଅନାଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ଯାହା ଦେଖିଲେ, ସେଥିରେ ତାଙ୍କ ଦୁଃଖ
ଦୃଶ୍ୟ ହେଲା । ନଗର ଧୁ ଧୁ ହୋଇ
ଜଳୁଥିଲା । ଲୋକେ ଅତକ୍ଷ । ଏଣେ ତେଣେ
ଦୌଡ଼ୁଥିଲେ । “ବନ୍ଦ କର, ବନ୍ଦ କର ! ଏ
ଦୃଶ୍ୟ ମୁଁ ଅଧିକ ସମୟ ଦେଖିପାରବି ନାହିଁ ।”
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ ।

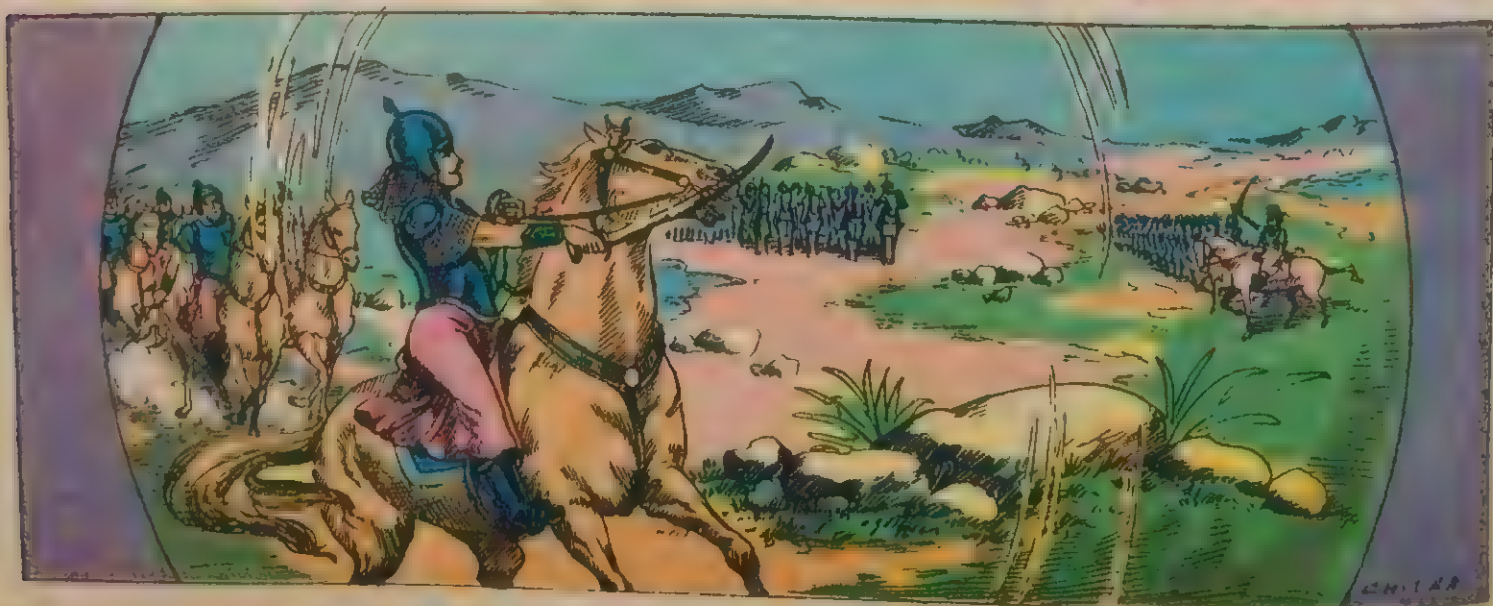
କାପାଳିନୀ ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଦଣ୍ଡଟି ପୁନର୍ବାର
ଗୋଲକ ଦେହରେ ଛୁଆଇଁ ଦେଲା । ତତ୍-
କ୍ଷଣାତ୍ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଲିଭିଗଲା । କାପାଳିନୀ
ଆଉ ଥରେ ଅସ୍ତ୍ର ଦଣ୍ଡକୁ ଗୋଲକରେ ଛୁଆଇଁ
କହିଲା, “ତମ ସେନାପତି ଧୀରମଲ୍ଲକୁ
ଦେଖିବ ପରା ?”

ଉଚ୍ଛ୍ଵାସରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଗୋଲକ ଚାହିଁ
ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲେ । ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ିଆ ଘାଟ
ସ୍ଥାନରେ ଦଳେ ସୈନିକଙ୍କ ସହ ଧୀରମଲ୍ଲ ଶେ-
ସେନା ଦ୍ଵାରା ପରିବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ଆସୁଥିଲେ ।
ସର୍ପକେତୁର ସୈନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାରେ ହଲେ
ଅଧିକ । ସେମାନେ ଧୀରମଲ୍ଲଙ୍କ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ ପ୍ରାୟ । ଧୀରମଲ୍ଲ ନିଜ
ଘୋଡ଼ା ରୋକି ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେଲେ । ତା’ପରେ ଚରବାସ ଉଠାଇ ଶେ-
ମାନଙ୍କ ଭିତରକୁ ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇ ଦେଲେ ।

“ବାସ୍, ଏହାପରେ କ’ଣ ହେବ, ତମେ
ଦେଖିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।” ଏହା କହି
କାପାଳିନୀ ଆଉ ଥରେ ଅସ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡ ସେ
ଗୋଲକରେ ଛୁଆଇଁ ଦେଲା । ଦୃଶ୍ୟ
ଲିଭିଗଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଚିତାପି ସେ
ଯାଦୁଗୋଲକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି ।

(ହମଶ)

ପରିବର୍ତ୍ତନ

ନିଶା ଶରଜୁଥିଲା । ଭୁଞ୍ଜାକୁ ଭୁଞ୍ଜା ବର୍ଷା
ସାଙ୍ଗକୁ ଡାକ ଶୀତଳ ପବନ ବହୁଥିଲା ।
ବଜ୍ରଧ୍ବଜ ଓ ଶୂନଶ୍ଵାପଦଙ୍କ ରତ୍ନ ସାଙ୍ଗକୁ
ଶୁଭୁଥିଲା ଅଶରଫମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ । ଘନଘନ
ବଜ୍ରଲି ଆଲ୍ଲାରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ ଭୟାବହ
ମହଞ୍ଚିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବନ୍ଦମାର୍ଜ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ
ନହୋଇ ପୁନର୍ବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷ
ଆଗେହଣ କଲେ ଓ ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାର
ଆଣିଲେ । ତେବେ ତାକୁ କାନ୍ଦରେ ପକାଇ
ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ପଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରିବାକୁ
ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦକୁ ବେତାଳ
କହିଲା, “ରାଜା ! ତମେ କି ପ୍ରକାର ସିଦ୍ଧି
ଲାଭ ଆଶାରେ ଏଭଳି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗପୁର୍ଣ୍ଣ
ରଜନୀରେ ଏ ପରିଶ୍ରମ କରୁଛ ? ବେଳେ ବେଳେ
ସିଦ୍ଧି ହାତରେ ପାଇ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ

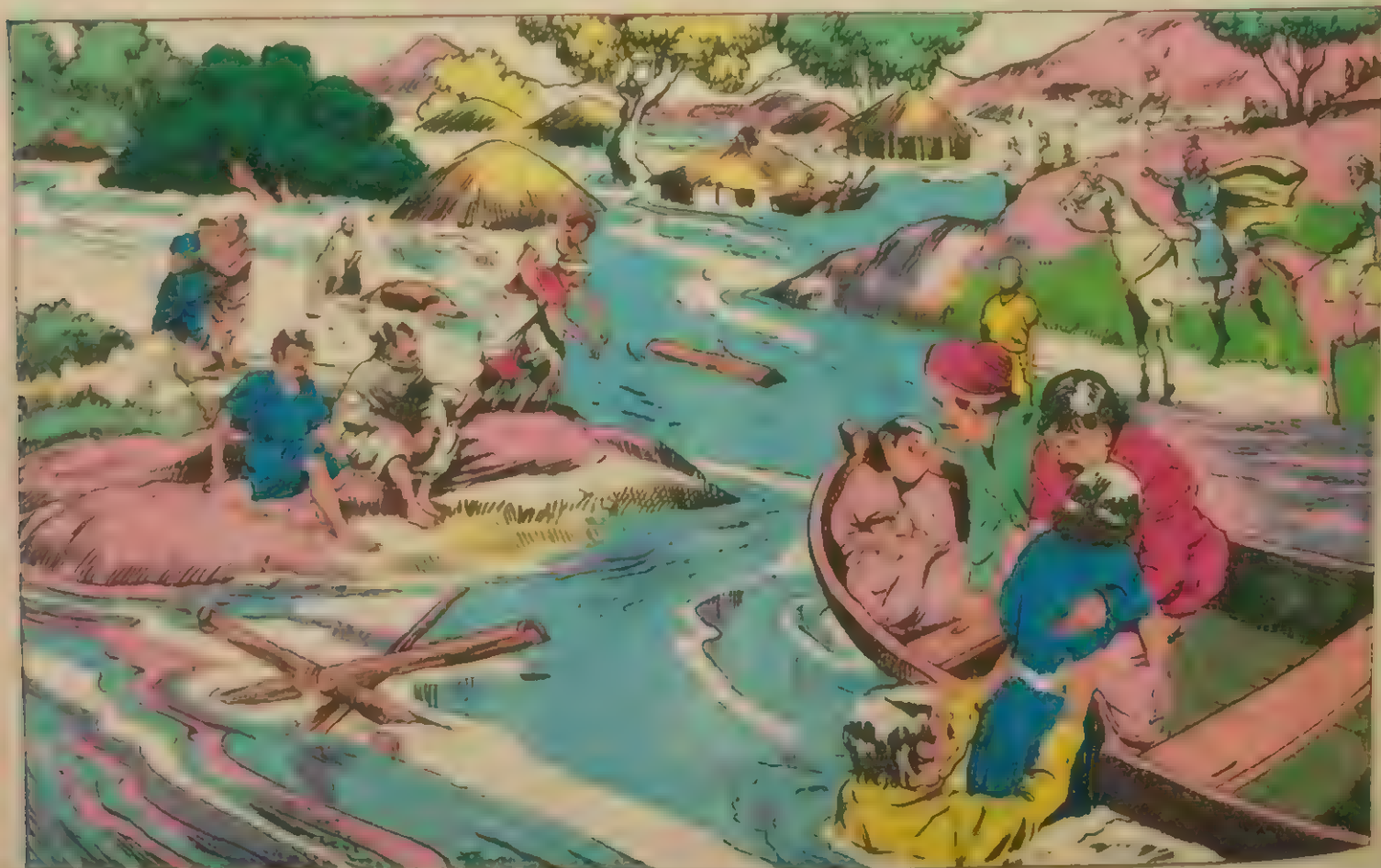
ବେତାଳ କଥା

କଲକଲ ଲେକ ଥିବାର ମୁଁ ଜାଣେ । ଗୋଟାଏ
ଦୁଆର ଦେଇଛି । ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ
ଶ୍ରମକାର ଲବକ ମନେ ହେବ ।”

ହେତାଳ ଗପିଲ : ଅନେକଦିନ ତଳର
କଥା । କୁନ୍ତଳ ରାଜ୍ୟ ସେତେବେଳେ ଶାସନ
କରୁଥିଲେ ରାଜା ଶାନ୍ତଶୀଳ । ସେ ଥିଲେ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଜା ବଞ୍ଚକ ରାଜା । ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ମଧ୍ୟ ସେ ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷତାର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ
ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଅସାଧୁ କର୍ମଗୁଣ ବା
ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପ୍ରତି କଢ଼ା ଆଇନ ପ୍ରୟୋଗ
କରୁଥିଲେ । ଦୁର୍ଗତି କରୁଥିବା ଲୋକ
ଯେତେ ପ୍ରସବଶାଳୀ ହୋଇଥାନ୍ତେ ନା
କାହିଁକି, ସେ ଆଇନ କବଳରୁ ଖସି ଯାଇ
ପାରୁ ନଥିଲା । ଅନ୍ୟଦିଗରେ ସାଧୁ ସନ୍ତୋଷ

ହେ ପରମ୍ପରୀ କାର୍ଯ୍ୟସମାଜକୁ ସେ ଗୁରୁତ୍ବ
କରୁଥିଲେ ।

ରାଜ୍ୟରେ ଗୈର ଡକାଯିବ ଗ୍ରାମ୍ୟ ହେଉ
ନଥିଲା କହୁଲେ ତଳେ । ଯେତେବେଳେ ସବୁ ପ୍ରକାର
ସୁଶାସନ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ଘଟିକାରେ ପ୍ରଜା-
ମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ କଷ୍ଟ ପାଇଥିଲେ ।
ବାତ୍ୟା ଓ ବନ୍ୟା ଥିଲା କୁନ୍ତଳ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ
ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବିପଦ । କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ
ବାତ୍ୟା ହୋଇ ଘର ଦ୍ବାର ଭାଙ୍ଗିଗଲେ ରାଜା ସ୍ବୟଂ
ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲେ ଓ ଲୋକଙ୍କ
ସେବାରେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରୁଥିଲେ ।
ଏପରି କି ବନ୍ୟା ବିପଦ ବେଳେ ସେ ନିଜେ
ଡଙ୍ଗାରୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ବିପଦାପନ୍ନ ଲୋକଙ୍କୁ
ଉଦ୍ଧାର କରିବା ଭଳି ଘଟଣା ବି ଘଟିଥିଲା ।

ଥରେ ରାଜ୍ୟର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଗ୍ରାସଣ ହେଉ ବର୍ଷା ସାଜକୁ ବନ୍ୟା ହେଲା । ରାଜା ଯାଇ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ମନ୍ଦିର ଦ୍ଵାରରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ ରହି ବନ୍ୟା ସାହାଯ୍ୟ କାମ ତଦାରଖ କଲେ । ତାଙ୍କର ଧାରଣା ହେଲା, କର୍ମଗୁଣ୍ଠମାନେ ଯଦି ଆଦୁର ନିଷ୍ଠା ଓ ପରିଶ୍ରମ ସହକାରେ କାମ କରନ୍ତେ, ତେବେ ଲୋକଙ୍କର ଆଶୁ ଉପକାର ହୁଅନ୍ତା ।

ସେଥିର ବନ୍ୟା ସାହାଯ୍ୟ କାମ ଶେଷ ହେବା ପରେ ରାଜା ରାଜଧାନୀକୁ ଫେରିଆସି । ସିଧା ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଭାବରେ ଫେରିଆସିବାକୁ ତାଙ୍କୁ ବୁଲଣିଆ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ବଣ ଭିତର ଦେଇ ଯିବାକୁ ହେଲା । ସେ ବଣରେ ଜଣେ ଯୋଗୀ ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ବିଭୂତ ବସ୍ତ୍ରରେ ରାଜା

ଭଲଭାବରେ ଜାଣିଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ରାଜାଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ଝୁଜା ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ତେବେ ସେ ଅନେକ ବର୍ଷ ହେଲା ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ନଥିଲେ ।

ଏଥର ସୁଯୋଗ ମିଳିବାରୁ ରାଜା ଯୋଗୀଙ୍କୁ ଭେଟିଲେ । ଯୋଗୀ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ଓ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ ! ତମର ସମସ୍ତ ମନଧ୍ୟାନ ପ୍ରଜାଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ଚିନ୍ତାରେ । ତେଣୁ ତମ ପ୍ରତି ମୋର କିଛି ବର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି । ଯଦି ମୋଠୁ କିଛି ବର ଚାହୁଁଛ, ତେବେ ବୁଝ । ମୋର ସାଧର ଅଜ୍ଞାତ ନହେଲେ ମୁଁ ତାହା ଦେବି ।”

ରାଜା କହିଲେ, “ଯୋଗୀବର ! ପ୍ରଜାଙ୍କ ବିପଦ ଘଟିଲେ ମୋ କର୍ମଗୁଣ୍ଠମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯଥେଷ୍ଟ କାମ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୋର ଧାରଣା,

ସେମାନେ ଆଦୂର ଅଧିକମାତ୍ରାରେ କାମ କରି ପାରନ୍ତେ । ଆପଣ ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ବଦଳାଇ ଦେଇ ପାରନ୍ତେ, ଉପକୃତ ହୁଅନ୍ତୁ ।”

ଯୋଗୀ କିଛି ସମୟ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ରହି କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ! ତମେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଏଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କର ।”

ରାଜା ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ବଣରେ ଡେଇଁ ପକାଇ ରହିଲେ ।

ସାରା ରାତି ଯୋଗୀ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ରହିଲେ । ପରଦିନ ପ୍ରଭାତରେ ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ବାକ୍ସ ଦେଖାଇ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ! ସତ କଥା କହିଲେ, “ମଣିଷର ପ୍ରକୃତ

ବଦଳାଇବାର ଶକ୍ତି ମୋର ନାହିଁ । କାହାର ବାଧ୍ୟତା କି ନା ସନ୍ଦେହ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷହିଁ ନିଜ ଚରିତ୍ର ନିଜେ ବଦଳାଇ ପାରିବ । ଭଗବାନଙ୍କ ଆଶୀର୍ଷ ସେଥିରେ ସହାୟତା କରେ । ଆଜି କିଛି ଶକ୍ତି କାମ ଦେବ ନାହିଁ । ତେବେ ତମେ ଏ ଉପହାର ନିଅ । ଏହା ଭିତରେ ଏକ ଅଳଙ୍କାର ଅଛି । ତମେ ସେ ଅଳଙ୍କାର ଧାରଣ କରି ତମ କର୍ମଗୁଣମାନଙ୍କୁ କିଛି କରିବାକୁ ହୁକୁମ ଦେଲେ ସେମାନେ ସେ କାମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷ ଉତ୍ସାହ ପାଇବେ; ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଳ ମଧ୍ୟ ପାଇବେ ।”

“ଯୋଗୀବର ! ଏହା କ’ଣ ସବୁଦିନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ନା । ମୁଁ ଆଜି ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପରେ ଦେହ ଛାଡ଼ିବି । ମୁଁ ଦେହ ଛାଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଏଥିରେ ଥିବା ଶକ୍ତି ମୋ ଆତ୍ମା ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିବ । କାରଣ ତାହା ମୋର ଯୋଗକ୍ରେ ।”

ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି କିଛି ସମୟ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଲେ ଓ ତା’ପରେ ଅତି ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ଆପଣ ମୋତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଏହା ନେବା ମୋ ପକ୍ଷରେ ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ ।”

ଯୋଗୀ ମୃଦୁ ହାସ୍ୟ ସହକାରେ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ! ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରୁଛି । ତୁମ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେଲ ଭଲ ସୌଭାଗ୍ୟ ତୁମ କର୍ମଗୁଣମାନଙ୍କର ହେଉ !”

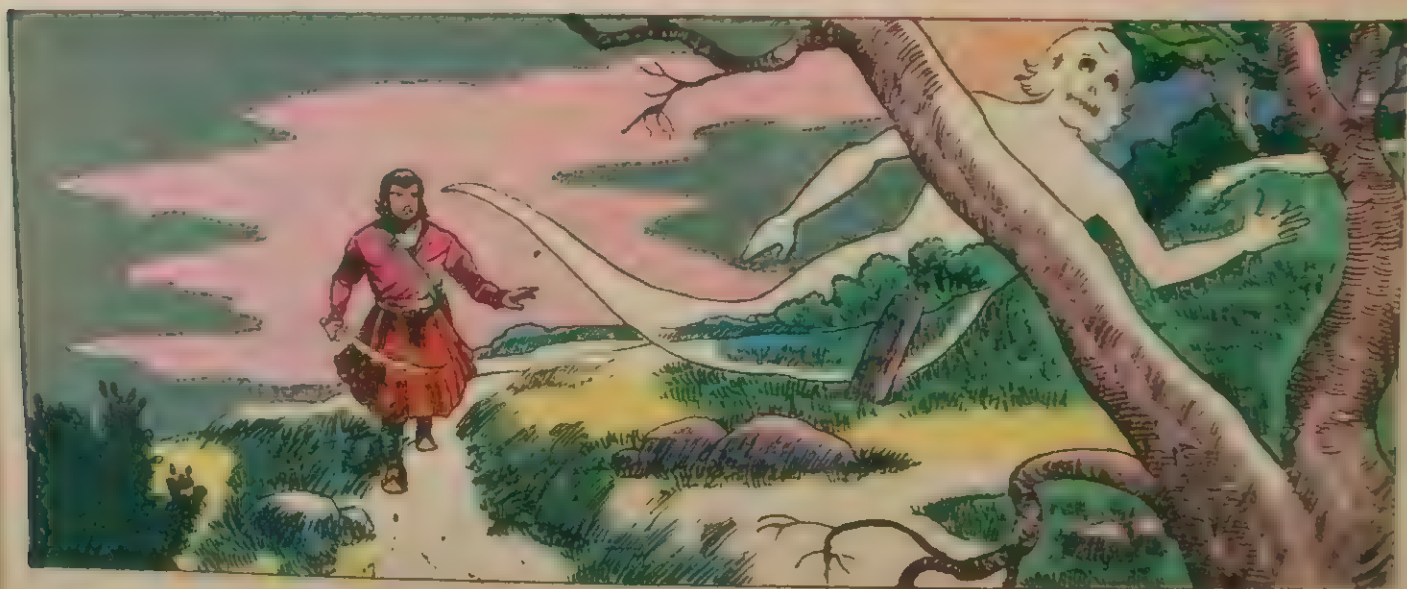
ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ପ୍ରଣାମ ଚେ ଦୋଷ
କେଶବ ।

ଦେଉଳ ଥିଲା ସମସ୍ତ ଜାତିର ରହୁ ପମର
ଦେଉଳକୁ କହିଲେ କହିଲେ, “କିନ୍ତୁ ! ଦେଉଳ
ନିଜ ମଙ୍ଗଳ ରହୁ । ଭାବେ ବାହାର ନିଜ କା
ନା ମୋଟାବଣୀରେ ଅଛନ୍ତି ? ମୋଟା ବାହୁ
ଆଉଁଥିବା ମହାମୁଲି ତଳ ହେଉ ନି କହିବା
ପ୍ରଭୃତି ଥିବା ନ କାରିବା କା ଆଇନାରେ ?
ଯାହାରେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର
ଦେବାରି ତଳ ସଙ୍ଗେ ମଧ୍ୟ ଜାତିର ରହୁ,
ଚେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସୁନ୍ଦର ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା
 ଉତ୍ତମାର୍ଜ୍ଜୁନ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “ ରାଜା ଶାନ୍ତଶୀଳ
 ବିଦେଶୀ ଓ ବିଜ୍ଞ । ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପାଇଁ ସେ
 ଯେଉଁ ହୁକୁମ ଦିଅନ୍ତେ, ସେ ହୁକୁମ ଡାଲିମ୍
 କରିବା ଦିଗରେ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଉତ୍ସାହ ଓ
 ବଳ ପାଆନ୍ତେ । କ୍ଷମେ ସେହି ସାମୟିକ
 ଉତ୍ସାହ ଓ ବଳ ଉପରେ ସେମାନେ ନିର୍ଭର

[illegible]

ରଜାଙ୍କ ମୌନ ଉଚ୍ଚ ହେବା ମାତ୍ରେ
ଶବ୍ଦହୀନ ବେତାଳ ଯାଇ ଘୁନିବାର ସେ ବୁଝ
ତାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା । (କଲ୍ପିତ)

ଦାରୁ ଓ ଦିଅଁ

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଥିଲେ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ସେ ଶସ୍ତ୍ରବ, କିନ୍ତୁ ଭଲ ମଣିଷ । ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଲାଗି ଜଣେ କାଠୁଆ ରହୁଥିଲା । ସେ ବି ଶସ୍ତ୍ରବ । ଜାହାଜା ଅଜନା ପାଇଁ ସେ ପ୍ରତିଦିନ ବଣକୁ ଯାଏ ଓ କାଠ କାଟିଆଣି ତାକୁ ନେଇ ଚନ୍ଦ୍ର କରେ । ଯେତକି ପଇସା ମିଳେ, ସେଥିରେ ଭାଲି ଗୁଡ଼ଲ କିଣି ଘରେ ଯୋଗାଏ ।

କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦେଖାଗଲା, ସେ ଆଉ ବଣକୁ ଯାଉନାହିଁ । ତାକୁ ଆଉ ପୁରୁଷ କାଠ ବୋଝି ମୁଣ୍ଡାଇ ବୁଲିବାର ବି କେହି ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ସେତକି ନୁହେଁ, ସେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଘର ତିଆରି କଲା । ପୁଣି ସେ ଓ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ଯେମିତି ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧିଲେ, ସେତେ ଦାମିକା ଲୁଗାପଟା ସେ ଗାଁରେ ଆଉ କେହି ପିନ୍ଧିପାରୁ ନଥିଲେ । ଘରେ ସେ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଗୁରୁର ବି ରଖିଲା ।

“ଆମ ପଡ଼ୋଶୀର ସ୍ତ୍ରୀ ଏମିତି ବଦଳିଗଲା କିପରି? ପଚାରିଲେ ସେ ଖାଲି ହସି ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରି ଦିଏ; କିଛି ପ୍ରକଟ କରେ ନାହିଁ ।” ଦିନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ସେ ରହସ୍ୟ ମୁଁ ବୁଝିନେବି ।” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲେ । କାଠୁଆର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କର ଗଭୀର ବନ୍ଧୁତା ଥିଲା । ସେ ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ସବୁ ରହସ୍ୟ ଜାଣିଗଲେ ଓ ସ୍ବାମୀକୁ କହିଲେ ।

ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଘଟଣାଟି ଏମିତି :

ଥରେ ଲାଗ ଲାଗ ଦୁଇଦିନ ଧରି ଏମିତି ବର୍ଷା ହେଲା ଯେ କାଠୁଆ ମୋଟେ ବଣ ଭିତରକୁ ଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଫଳରେ କିଛି ଉପାର୍ଜନ ହେଲା ନାହିଁ । ଦୁଇଦିନ କାଳ ତା' ପରିବାର ଘୋର ଉପାସରେ ରହିଲେ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନ ରାତରେ କାଠୁଆ ମୁଣ୍ଡକୁ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଧାରଣା ଆସିଗଲା । ଗାଁ ପଛପଟେ ନଈ କୂଳରେ ଥାଏ ଦେବମନ୍ଦିର । ସେ ମନ୍ଦିରର ବିଗ୍ରହ କାଠରେ ତିଆରି । କାଠୁଆ କୌଶଳ କରି ମନ୍ଦିର ପଛ ଦୁଆର ଖୋଲି ଭିତରେ ପଶିଲା ଓ ବିଗ୍ରହକୁ ଚିରବା ନିମନ୍ତେ କୁରଡ଼ୀ ଉଠାଇଲା । ବିଗ୍ରହରୁ ଯେତକ ଶୁଖିଲା କାଠ ମିଳିବ, ସେଥିରୁ ସେ କିଛି ହେଲେ ପଇସା ପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରୁଥିଲା ।

ହଠାତ୍ ସେ ଗୋଟାଏ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠ ଶୁଣିଲା । “ରୁହ, ରୁହ!” ସେ ସ୍ଵର କହିଲା ।

କାଠୁଆ ରହିଗଲା । “ତୋର ପଇସା ଦରକାର ତ ? କାଲି ସୋମବାର । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ବେଳେ ନଈରେ ବୁଡ଼ି ପକାଇବୁ । ଉଠିବା ବେଳକୁ ତୋ ହାତ ମୁଠିରେ ଥିବ ଖଣ୍ଡିଏ ସୁନା ।” କଣ୍ଠସ୍ଵର କହିଲା ।

କାଠୁଆ ଖୁସି ହୋଇ ମନ୍ଦିରରୁ ବାହାରି ଆସିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ବେଳେ ସେ ନଈରେ ବୁଡ଼ି ପକାଇ ସୁନା ପାଇଲା । ତେଣିକି ପ୍ରତି ସୋମବାର ସେ ତାହାହିଁ କରେ ଓ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଣ୍ଡିଏ ସୁନା ପାଏ । ତା’ର କିଛି ଅସବ ନାହିଁ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣୀଂ ଏ କଥା ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ କାହା ହୋଇଗଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲା, “ଶୁଣ । ଆଜି ରାତରେ ତମେ କି କୁରଡ଼ୀ ଧରି ଦିଅଁକୁ

ତାଣିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହୁଅ । ଦିଅଁ ତମକୁ କି ଅର୍ଥଲାଭର ପତ୍ରା ବତାଇ ଦେବେ ।”

“ନା, ନା, ମୁଁ ଏଭଳି କାମ କରିପାରିବି ନାହିଁ ।” ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲେ ।

“ଥରେ ମାତ୍ର ଏତକ କଲେ ସାବ ଜୀବନ ଆରାମରେ କାଳ କାଟୁଥିବା । ଏହା କ’ଣ କମ୍ କଥା ?” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲେ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ରାତଯାକ ଶୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଶେଷ ରାତରେ ଠିକ୍ କଲେ କି ସେ କାଠୁଆ ଭଳି କାମ କଦାପି କରିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସକାଳ ହେବାରୁ ଯେତେବେଳେ କାଠୁଆର ଧନ ସମଗ୍ରି ଉପରେ ତାଙ୍କ ଆଖି ପଡ଼ିଲା, ସେ ପୁଣି ଭାବିଲେ, “ଧନ ଲାଭର ସହଜ ଉପାୟ

କାଣି ମଧ୍ୟ ତଳୁ ଉଠିବାକୁ ନ କରେ ।
ତେ ପରାନ୍ତେ ବୋଲିବା ଯଦି ତାଙ୍କ କ'ଣ
ହୋଇପାରେ ?”

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅନେକ ଦିନ ଗଲୁ ମଧ୍ୟ ବହଳ
ହୁଏ । ତାଙ୍କ ମନରେ ଚିନ୍ତା ଓ ଧର୍ମ
ଆଗରେ ଠିଆ ହେଲେ । ଗୋଡ଼ ହାତ
ପଛରେ । କୌଣସି ନିଜେ ସେ କୁହନ୍ତି
ନାହିଁ । କେବଳେକେ କି ଉପାଦାନରେ
ପଞ୍ଚିକ କରି ଦେଖି ଉଠିଲେ । ଉଦ୍ଧାରଣ କରି
ବ୍ରାହ୍ମଣ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ।

ସେହି ଚୋରାଶୁନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ
ବୁଝିଲେ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର କରୁ, “ହଇଓର,
ତୁ କ'ଣ କେବେ ବି ମୋତେ ହାଣି
ଦେବୁ ? ତୋ ପତ୍ନୀରାଣୀ ଆଖିରେ ମୁଁ କାଠ
ଛେଦ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । ସେ ଅଜ୍ଞାନ ।
କିନ୍ତୁ ତୁ ଜାଣୁ ଯେ କାଠ ବହୁତ ରୂପରେ
ଯିଏ ପୁଜା ପାଏ ସିଏ ଦିଅଁ । ତୁ ଭକ୍ତ ।
ତାକୁ ଯେପରି ବ୍ୟବହାର କରାଗଲା, ତୋ

କାଣି କ'ଣ କେବଳେକେ ବ୍ୟବହାର କରାଗଲା
ପାରନ୍ତା ?”

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚୋରା ଧେର ପାଇ ଦିଅଁକୁ
ପ୍ରଣାମ କରି କହୁଛନ୍ତି ଯାହାକି । ତାହା ମୁଁ
କହୁଛି କେବଳ ଅଜ୍ଞାନ କହୁଛି । “କ'ଣ
କହୁଛି ?” ସେ ଉଦ୍ଧାରଣ କରି ପଡ଼ିଗଲା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଶ୍ରୁ ମୋତେ କରି କହିଲେ,
“ମୋ ଭଲ ମୁହଁ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କର ଅନେକ
ଦୟା ସେ ମୁଁ ଆଜି ତାଙ୍କ ବାଣୀ ଶୁଣି
ପାଲେ । ଉଦ୍ଧାରଣ ଆମକୁ ଦେଖି ରହିଛନ୍ତି,
ଆମେ ସେମିତି ରହିବା । କାହା ହେ ଆମ
ଅବସ୍ଥାକୁ ଭୁଲିବା କରାବ । କେହୁ ନାହିଁ ।”

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ମଧ୍ୟ ଲଦ ପୋଛି କହିଲେ,
“ଠିକ୍ । ତୁମେ ବାହାରିଯିବା ପରଠୁଁ ମୁଁ
ନିଜକୁ ଧୂଳିକାର ଦେଉଛି । ମୁଁ ଅଧମ
ବୋଲି ତମକୁ ସେଭଳି କାମ କରିବାକୁ
ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲି ସିନା ! କିନ୍ତୁ ଲୋକ
ସ୍ବୟଂ ଆମକୁ ମହାପାପରୁ ରକ୍ଷା କଲେ ।

ବୋକା ନା ଭଦ୍ର ?

ସୁମଥବାରୁ ବାହାରିଥିଲେ ନିଜ ଜନ୍ମା
ସକାଶେ ବର ଶୋଭିବା ନିମନ୍ତେ ।

“ତମେ ଆଜି ରାତିରେ ରହିବ କେଉଁଠି?”
ସ୍ତ୍ରୀ ପଚାରିଲେ । କାରଣ ସହରରେ ସୁମଥବାରୁ
ସେହିନ ପଡ଼ିଥି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

“ବାଟରେ ହରିପୁରଠି” ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଦିବାକର ଘରେ ରହିଯିବ ।” ସୁମଥବାରୁ
କହିଲେ ।

“ତମେ ଯଦି ଦିବାକରଙ୍କ ଘରେ ରହିବ,
ତେବେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ରବିଶଙ୍କର ସହ ପ୍ରସ୍ରାବ
ପକାଇବ ନାହିଁ କାହିଁକି? ତାକୁ ପିଲାବେଳେ
ଦେଖିଥିଲ । ଭାରି ଭଲ ପିଲା!” ସୁମଥ-
ବାରୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

“ଭଲ ପିଲା ନା ଆଉ କିଛି! ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ବୋକା । ତା’ ବାପା ତାକୁ ସବୁବେଳେ
ବକିବାର ମୁଁ ଶୁଣେ ।”

“ଅବଶ୍ୟ ରବିଶଙ୍କରକୁ ମୁଁ ଥରେ ମାତ୍ର
ଦେଖିଥିଲ । ତା’ ସ୍ୱଭାବ କିପରି ଜାଣେ
ନାହିଁ । ତେବେ ତମ ବନ୍ଧୁ ଦିବାକର ଭ୍ରଷ୍ଟ
ବଦ୍ଧଗୀ ।” ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

“ସେକଥା ନ ଜାଣେ କିଏ? ସେ ବଦ୍ଧ-
ଗୀକୁ ତା ପୁଅ ବୋକା!” ସୁମଥବାରୁ
ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଆଉ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ସୁମଥ-
ବାରୁ ଯାଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଦ୍ଧା ବନ୍ଧୁ ଦିବାକରଙ୍କ
ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ହାତଗୋଡ଼ ଧୋଇ ସାରି
ପଚାରିଲେ, “ରବିଶଙ୍କର କାହିଁ?”

“ଆରେ ଭାଇ, ସେ ବୋକା କଥା
କୁହନା । ଝିଅ ଘରକୁ ବେଘର ପଠାଇବ
ବୋଲି ତାକୁ ଆମ୍ଭ କଣିବାକୁ ପଠାଇଛି ।
ସେ ଆମ୍ଭ ବଦଳରେ ଓଲଟି ନ ଆସିଲେ
ରକ୍ଷା ।”

ଶସ୍ତ୍ରାରେ ପାଇଲେ ଆଣିବୁ ବୋଲି?” ବଡ଼ା କଣ୍ଠରେ ଦିବାକର ପଚାରିଲେ ।

“ବାପା, ଶସ୍ତ୍ରାର ଅର୍ଥ କ’ଣ? ଆଶ-ପାଶରେ ଏଭଳି ଆମ୍ଭ ମିତ୍ର ନାହିଁ । ମଙ୍ଗଳ-ପୁରରେ ବୁଝିଲି, ପଚାରି ଆସିବୁ କୋଣ-ଟଙ୍କା ପଡ଼ିବ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ସେଠାରୁ କେ-ହୋଣ ଦୂରକୁ ଯାଇ ସୁଦାମ ଲୋଟୁଣ୍ଡଙ୍କ ବଗିଚାରୁ କଣିଲି । ତେଣୁ ଏହା ଶସ୍ତ୍ରା ହେଲା ନାହିଁ ବୋଲି କହିଦେବ ନାହିଁ ।” ରବିଶଙ୍କର ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା, କିନ୍ତୁ ତା’ କଥାରେ ବିରକ୍ତ ବା ଅଛାଳିଆ ଭାବ ନଥାଏ ।

“ଗ୍ରେପ୍! ତୋତେ ଏତେ କଥା କିଏ ପଚାରିବୁ? ତୁ ଏମିତି ବୋକା ବୋଲି ଆଜିଯାଏ ତୋତେ କେହି କନିଆ ଦେବାକୁ ଆଗଭର ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ବୁଝିଲୁ?” ଦିବାକର ଚିଡ଼ି ଯାଇ କହିଲେ ।

“ବାପା! ସତକଥା କ’ଣ ଜାଣି? ତୁମେ ଯଦି ମୋତେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ବୋକା ବୋଲି କହିବ, ତେବେ କିଏ କିପରି କନିଆ ଦେବାକୁ ଆସିବ? ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ବିଷ ହେବାକୁ ଅଧୀର ନୁହେଁ ।” ସ୍ୱୟତ କଣ୍ଠରେ ହସି ହସି ରବିଶଙ୍କର କହିଲା । ସେତିକି ବେଳେ ବାସନ୍ତୀରେ କେହି କାଣିବାର ଦେଖିଲେ । ରବିଶଙ୍କର ଓ ଦିବାକର ତୁମ୍ଭ ହୋଇଗଲେ । ଉତ୍ତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ସୁଦାମବୀର । ରବିଶଙ୍କର ତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲା । ସୁଦାମବୀର

ସୁମଥ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କରି କହିଲେ, “ମୁଁ ଟିକିଏ ବୁଲିବୁଲି କରି ଆସିବି ନଈ କୂଳରୁ ।”

ସୁମଥବୀରୁ ବାହାରି ଯିବାର ଘଣ୍ଟାକ ପରେ ରବିଶଙ୍କର ଲେଉଟି ଆସିଲା ।

“କରେ, ଆମ୍ଭ ପାଇଲୁ?” ଦିବାକର ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ । ତେବେ ବହୁ ଦୂର ସ୍ଥାନରୁ ଆଣିବାକୁ ହେଲା ।” ରବିଶଙ୍କର କହିଲା ।

“କ’ଣ ଦର ଦେଲା?” ସନ୍ଦେହମିଶ୍ରିତ କଣ୍ଠରେ ଦିବାକର ପଚାରିଲେ ।

“ଦଶଟଙ୍କା ଦେଇ ପଚାରି ଆମ୍ଭ ଆଣିଲି ।”

“କ’ଣ କହିଲୁ? ଦଶଟଙ୍କା? ତୋ ମୁଣ୍ଡ ଖରାପ କରେ? ତୋତେ ପରା ମୁଁ କହିଥିଲି

କାହିଁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଆଜେ ରବି, ତୁ
କେତେବେଳେ ଆସିଲୁ ?”

“ଏଇ ଟକିଏ ଆଗରୁ ଆସି । ଆସଣ ?”

“ମୁଁ ଆସିଲି କିନ୍ତୁ ଏ ଦେଉଳିଆ ହେବ ।
ପାଇଥିଲି ନଥିଲୁ ଆଡ଼େ ।”

“କଲ କଥା । ଆସଣ ତ ମନୁଆର ଶାଳ
ସହକରୁ ଯିବା ବାଟରେ ମୁଁ ମାଣଦେଇ
ଲୁଲି-ମା’ଣ । ଏଥର ଅନ୍ତରା ଦିନଟିଏ
କହିଲୁ ତ ?” କହିବାକରି ପଚାରିଲେ ।

“ଅନ୍ତରା ଆଜି ଶୁକଳ ରହିବ । ମୁଁ
ସହକରୁ ଯିବା ନାହିଁ । ଗଲିକୁ ଆସିଛି ।
ଏଇ, ଘରକୁ ଲେଖି ଯିବି । ତୋ ବାପା
ସହ ଦିଶେଷ କଥା ଅଛି ।”

“ମୋ ସହ କଥା ଅଛି ? କାହିଁ, ସେକଥା
ତ କହିଲୁନାହିଁ । ମୁଁ ବି କିଛି ତମେ ମକାଳେ
ମନରେ ଯିବ !” ଦିବାକର କହିଲେ ।

“କଥା ହେଲା, ମୋ ଝିଅ ସହ ରବି-
ଶଙ୍କରର ଦିବାକ ପ୍ରସାଦ ପରି ମୁଁ ଆସିଛି । କ’ଣ

ତମର ଏଥରେ ମୁଁ ଅଛୁଟି ?” ସୁମଥବାବୁ
କମଳ କଣ ଦିବାକରଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲେ ।

“ସୁମଥ ! ତମ ଝିଅ ମୋ ଘରକୁ ଆସିବ,
ଏଥରେ ମୋର ଆସନ୍ତି କଣକାର ସ୍ଥଳ
କେଉଁଠି ?” କହିଲେ ଦିବାକର ।

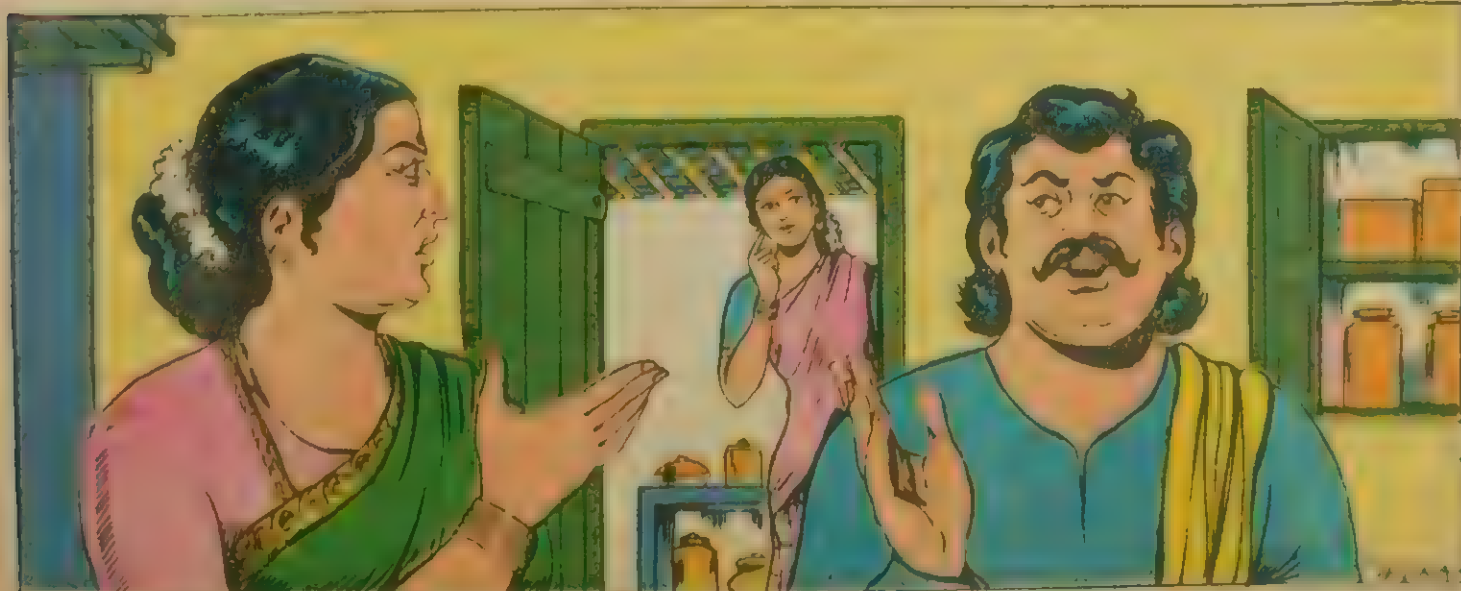
“ବେଶ୍, ବେଶ୍ । ଧନ୍ୟବାଦ ।”

ପରଦିନ ସୁମଥବାବୁ ଚାକୁ ଖୋଜିଲେ ।
ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ଏଡ଼େ
ଶୀଘ୍ର କ’ଣ ପଳେଇ ଆସିଲୁ ?”

“ପ୍ରସାଦ ପକ୍କା ହୋଇଗଲା—ଉପସ୍ଥାପନ
ବରପାତ୍ର ସହ !”

“କିଏ ସେ ?” ସ୍ତ୍ରୀ କୌତୁହଳୀ ହେଲେ ।

“ରବିଶଙ୍କର । ସେ ବୋକା ନୁହେଁ, ଅନ୍ତରା
ଭଦ୍ର । ଦିବାକରଟା ଦୁଷ୍ଟ । ମୁଁ ନେପଥ୍ୟରୁ
ବାପାପୁଅଙ୍କ କଥାବାଣୀ ଶୁଣିଦେଲି । ରବି-
ଶଙ୍କର ସମ୍ପର୍କରେ ମୋର ଧାରଣା ବଦଳିଗଲା ।”
ହସ୍ତ ଘବରେ କହିଲେ ସୁମଥବାବୁ । ତାଙ୍କ
ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମୁହଁରେ ବି ଆନନ୍ଦ ପୁଟି ଉଠିଲା ।

ବୋଧୁସତ୍ତ୍ୱ ଓ ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ

ଯେତେବେଳେ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତ କାଶୀନଗର
ଉପରେ ଗଲୁକି କରୁଥିଲେ,
ସେତେବେଳେ ବୋଧୁସତ୍ତ୍ୱ ଗୋଟିଏ ବଣିକ
ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ହେବା କରୁଥିଲେ ।
ବୋଧୁସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ପିତା ଜଣେ ନ୍ୟାୟପରାୟଣ
ବଣିକ ଥିଲେ ଏବଂ ପୁତ୍ରର ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାଲାଭ
ନିମନ୍ତେ ବୋଧୁସତ୍ତ୍ୱକୁ ବାରଣସୀରେ ଅବସ୍ଥିତ
ଗୋଟିଏ ବିଶ୍ୱାତ ଗୁରୁକୂଳରେ ନେଇ
ଛାଡ଼ିଥିଲେ ।

ଗୁରୁକୂଳରେ ଶିକ୍ଷା ସମାପନ କରି ଯେତେ-
ବେଳେ ବୋଧୁସତ୍ତ୍ୱ ଗୃହକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ,
ସେତେବେଳେ ପିତା ତାକୁ କହିଲେ, “ପୁତ୍ର!
ହମେ ମୋର ବୟସ ଆସି ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରେ
ଉପନୀତ ହେଲୁଣି । ମୁଁ ଆଉ କେତେଦିନ
ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭଲ ପାରିବି ? ମୋର ଇଚ୍ଛା, ତୁ
ମୋ ସାଥରେ ଗୁଲ । ଦୁଇଦୁଇପ୍ରକାର ଯେଉଁ

ସବୁ ବଣିକମାନଙ୍କ ସହ ମୋର ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି,
ସେମାନଙ୍କ ସହ ତୋର ପରିଚୟ କରାଇଦେବି ।
ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନେ ତୋ ସହ କାରବାର
କରିବେ ।”

ବଣିକଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ବୋଧୁସତ୍ତ୍ୱ ଅସହଜ
ହେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ନ ଥିଲା । ଯଥାଶୀଘ୍ର ପିତାପୁତ୍ର
ଅନେକ ମଣିମାଣିକ୍ୟ ଧରି ସେସବୁ ଅନ୍ୟତ୍ର
ବିକ୍ରୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ।

ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଛଅମାସ କାଳ ବହୁ ଗ୍ରାମ
ନଗର ଭ୍ରମଣ କଲେ । ମଣିମାଣିକ୍ୟ ବିକ୍ରୟ
ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୋଧୁସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ସହ ଅନ୍ୟ
ବଣିକମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ହେଲା ।

ତା’ପରେ ପିତାପୁତ୍ର ନିଜ ସହର ଅଭିମୁଖେ
ଯାହାରମୁ କଲେ । ବାଟରେ ଦିନେ ସେମାନେ
ଗୋଟିଏ ନଗରର ସୀମାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା
ବେଳକୁ ସଞ୍ଜ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସେ

ନଗରକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରିଥାଏ ଗୋଟିଏ ଭଲ ପ୍ରାଚୀର । ପିତାମୁଖ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ନଗରର ଫାଟକ ସେହିନ ସକାଶେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଗଲାଣି ।

ଫାଟକ ଜଗିଥିବା ପ୍ରହରୀକୁ ବଣିକ କହିଲେ, “ଭଦ୍ରେ ! ଆମ ପାଇଁ ଦ୍ଵାର ଖୋଲିଦିଅ ।”

ପ୍ରହରୀ କହିଲା, “ମହାଶୟ, ଆପଣ ଯେ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଲୋକ, ତାହା ଆପଣଙ୍କ କଥାବାଣୀ ଓ ଚେହେରାରୁ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁଛି । କିନ୍ତୁ ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ଆଜିକାଲି ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ହେବା ମାତ୍ରେ ପ୍ରାଚୀର ଦ୍ଵାର ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ହେବ । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ବେଳେ ଯାଇ ଦ୍ଵାର ଖୋଲ ହେବ । ଏଥିରେ ଅନ୍ୟଥା କଲେ ମୋର ପ୍ରାଣ ଯିବ ।”

ବଣିକ ଚିନ୍ତିତ ଭାବରେ କହିଲେ, “କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଲା ତ ! ନଗର ଭିତରେ କୌଣସି ଚଟିଘରେ ଯାଇ ଆମେ ଖିଆପିଆ କରିବୁଁ ବୋଲି ଭାବିଥିଲୁଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ କ’ଣ କରାଯିବ ?”

ପ୍ରହରୀ କହିଲା, “ମହାଶୟ, ମୋ କୁଡ଼ିଆ ଏଇଠି । ମୋଠିଂ ରେଷେଇବାସ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସାଜସଜ୍ଜାମ ଅଛି । ପାଣି ମଧ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ପ’ଖରେ ଯଦି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଅଛି, ଆପଣ ମୋ କୁଡ଼ିଆରେ ରେଷେଇ କରି ଖାଇନେଇ ପାରନ୍ତି ।”

ବଣିକଙ୍କ ପାଖରେ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଥିଲା । ପିତା ପୁତ୍ର ପ୍ରହରୀର କୁଡ଼ିଆରେ ରେଷେଇ କଲେ ଓ ଖିଆପିଆ କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ କୁଡ଼ିଆରେ ଶୋଇଲା ଭଳି ସ୍ଥାନ ନଥିଲା । ସେଠି ପୁଣି ପ୍ରହରୀର ସହକାରୀ ଆସି ଶୋଇବା କଥା ।

ପ୍ରହରୀକୁ ତା’ ସହାନୁଭୂତ ସକାଶେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇସାରି ବଣିକ ପଚାରିଲେ, “ଭଦ୍ରେ ! ଏଠି ରାତି ଯାପନ ସକାଶେ କୌଣସି ଚୁଡ଼ ନାହିଁ ?”

“ମହାଶୟ, ସବୁ ଅତିଥିଶାଳ ପ୍ରାଚୀର ସେଠେ । ଏପେଶେ କିଛି ନାହିଁ । ତେବେ ଆପଣ ଇଚ୍ଛା କଲେ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଦିଶୁଥିବା

ଘରେ ଯାଇ ଶୁଦ୍ଧିଯାମନ କରି ପାରନ୍ତି—
ସାତୁସ ଥିଲେ ।” ପ୍ରହରା କହିଲା ।

“ସେଥିପ୍ରକାଶେ ସାତୁସର ପ୍ରୟୋଜନ
କ’ଣ?” ବଣିକ ପଚାରିଲେ ।

ପ୍ରହରା ଟିକିଏ ମଜୋତ କରି କହିଲା,
“ସେ ଘରେ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷରାସ୍ୟ ରହେ ।
ସେଥିପାଇଁ କେହି ତା’ ପାଖ ମାଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ ।”

“କାହିଁକି? ବୃକ୍ଷରାସ୍ୟକୁ ଲେକେ ଭୟ
କରିବାର କାରଣ କ’ଣ?” ବୋଧୁମୟ
ପଚାରିଲେ ।

“ଆପଣ କହୁଛନ୍ତି କ’ଣ? ବୃକ୍ଷରାସ୍ୟକୁ
ଭୟ କରିବେ ନାହିଁ? ଦିନଥିଲା, ଯିଏ ଏ
ବୃକ୍ଷରାସ୍ୟ ଡାକୁଡ଼ରେ ପଡ଼ୁଥିଲା, ସେ ମରୁଥିଲା ।

ଗାଳି ସେ ଘରେ ନୁହେଁ, ମନ୍ଦ୍ୟା ପରେ ଏ
ଆଶପାଶରେ ବୃକ୍ଷରାସ୍ୟ ଯାହାକୁ ଦେଖୁଥିଲା
ତା’ର ପ୍ରାଣନାଶ କରୁଥିଲା । ତେ କେତେବେଳେ
ହେଲା ତା’ର ଉପଦ୍ରବ କମ୍ ହୋଇଛି ମତ,
ତଥାପି ଗଲବର୍ଷ ସେ ଜଣକୁ ମାରୁଥିବାର
ଆମେ ଜାଣୁ । ଅନେକ ସମୟରେ ମୁଁ ତାକୁ
ଦୂରରୁ ଦେଖିଛି । ତା’ ଚେହେରା ଦେଖିଲେ
ଯେ କୌଣସି ମଣିଷ ଛାନିଆ ହୋଇ ପଡ଼େ ।”
ପ୍ରହରା ବୁଝାଇ ଦେଲା ।

ବଣିକ ଏକଥା ଶୁଣି ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ହେଲେ ।
କିନ୍ତୁ ବୋଧୁମୟ କହିଲେ, “ପିତା! ବୃକ୍ଷ-
ରାସ୍ୟକୁ ଭୟ ନାହିଁ । ପ୍ରୟୋଜନ ହେଲେ
ତାକୁ ଜଳ କରିବା ଲାଲି ଶକ୍ତି ମୋର
ଅଛି ।”

ବଣିକ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ବୋଧୁମୟ
କେତେବେଳେ ହେଲେ ବୃଥା ଅସ୍ଥାନର
କରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ସୁଦୃଢ଼ ଅନୁମତି
କରି ସେ ପରତ୍ୟକ୍ତ ଘରକୁ ଯାଲେ ।

ମେଠାରେ ପିତା ଯୁକ୍ତ ଶୋଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରୁଛନ୍ତି, ବୋଧୁମୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିଲେ,
ବୃକ୍ଷରାସ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଅନ୍ଧାରୁଆ କୋଣରେ
ଠିଆ ହୋଇ ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି ।
ବୋଧୁମୟ ଦୂରପାଖରେ ଯେ ସେ କିଛି
ଗୋଟାଏ ଘଟିକାକୁ ଆମେଷା କରୁଛି । ତାହା
ଘଟିଲେ ଯାଇ ସେ ମେମାନଙ୍କୁ ଶୋଇବାକୁ
ଉଦ୍ୟତ ହେବ ।

ସେତକବେଳେ ବଣିକ ଛୁଟିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୁଝୁରାସସ ମୁହଁରେ ଆନନ୍ଦାଦି ଦେଖାଦେଲା । ସେ ତାଙ୍କ ଆଡ଼େ ମାଡ଼ ଆସିଲା ।

ବୋଧୁସବୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ନିଜ ଶକ୍ତି ବଳରେ ତାକୁ ଅଟକାଇ ପାରିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ତାହା ନକରି ସେ କହିଲେ, “ସତ୍ ସତ୍ !”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୁଝୁରାସସ ଅଟକିଗଲା । ତା’ ମୁହଁରେ ହତାଶା ଦେଖାଦେଲା । ସେ ବୁଲିପଡ଼ି ପ୍ରାଚୀର ଆଡ଼େ ଚାଲିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ମଜା ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ବୋଧୁସବୁ ନାକରେ ଖଣ୍ଡିଏ କନା ଦେଇ ଛୁଟିଲେ । ତତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ର ବୁଝୁରାସସ ବୁଲି ପଡ଼ି ତାଙ୍କ ଆଡ଼େ ଆଶେଇ ଆସିଲା । ତା’ ମୁହଁରେ ଆଶା ଫୁଟି ଉଠିଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ ବଣିକ କହିଲେ “ସତ୍ ସତ୍ !”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୁଝୁରାସସ “ଧୁଡ଼େରେ !” କହି ବୁଲିପଡ଼ିଲା ଓ ଚାଲିଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା ।

ବୋଧୁସବୁ ପଛରୁ ଡାକିଲେ, “ହୋ ବୁଝୁ-ରାସସ ! ଆସୁଥିଲ ଯଦି, କଥା ନାହିଁ, ବାହାଁ ନାହିଁ ଚାଲିଯାଉଛ କାହିଁକି ?”

ବୁଝୁରାସସ ଧରେ ଧରେ ପଛକୁ ବୁଲି ଆସିଲା । ସେ ଦେଖିଲା ବୋଧୁସବୁଙ୍କ ମୁହଁରେ ଅସୁବ ଦୁଃଖ । ବୋଧୁସବୁ ଯେ ଜଣେ ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତି, ଏକଥା ସେ ବୁଝି ପାରିଲା ।

ସେ ଧରେ ଧରେ ଆସି ବୋଧୁସବୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲା ।

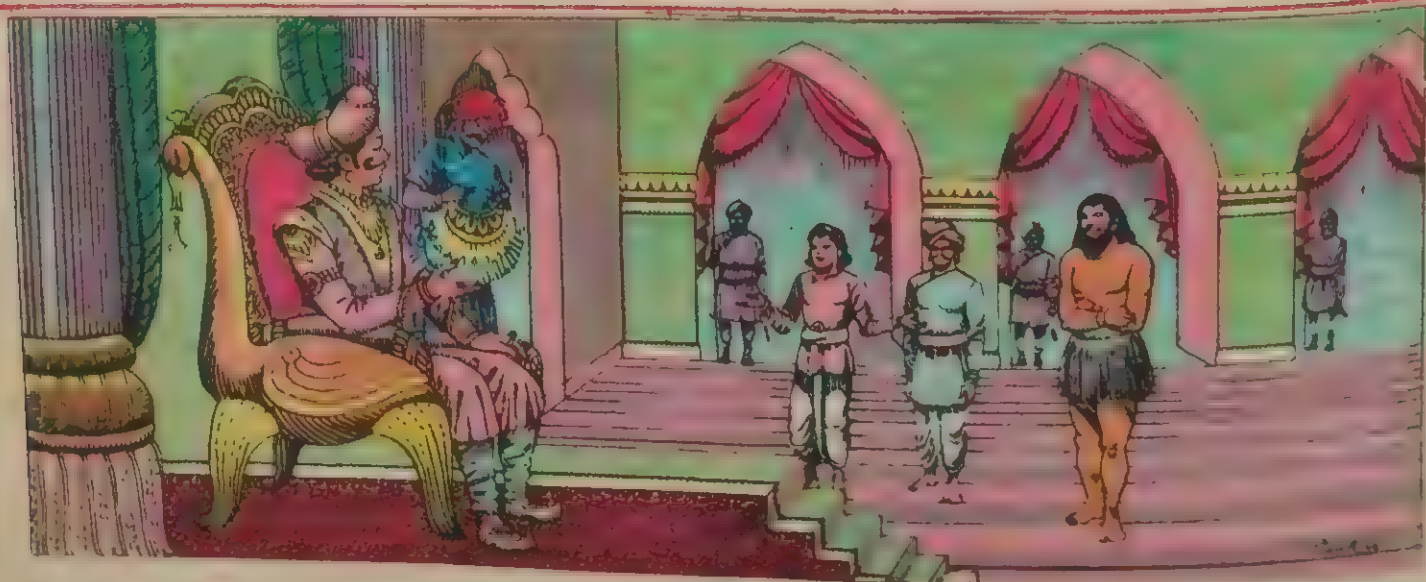
“ତମେ ଆମ ଉତ୍ତର ଜଣକୁ ଉଦ୍‌ଧାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲ, କିନ୍ତୁ ତାହା ନକରି ଲେଉଟି ଗଲା କାହିଁକି ?” ବୋଧୁସବୁ ପଚାରିଲେ ।

“ଦିନଥିଲା, ମୁଁ ଯାହାକୁ ମନ ଚାହାନ୍ତି ଧରି ଶାଢ଼ି ଯାଉଥିଲ । ସେଠାରେ ପାଣି ବର୍ଷା ଅରଣ୍ୟରେ ବିତରଣ କରୁଥିଲା । ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ନଈ କୂଳରେ ଜଣେ ଏକାକୀ ପଥକକୁ ଦେଖି ଯେମିତି ଧରିବାକୁ ଯାଇଛି, ସେ ପଥକ କ’ଣ କଲେ କେଜାଣି, ମୁଁ ଛୁଟିକି ହୋଇ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲି ।

ଅନାଇ ଦେଖିଲି, ସେ ଜଣେ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ । ସେ କହିଲେ, ‘ମୁଁ ଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି, ତୋର ଏଡ଼େ ବହୁପ, ତୁ ମୋତେ ଖାଇବାକୁ ବମିଲୁ ? ମୁଁ ଶାପ ଦେଲି, ଏଣିକି ତୁ ମଣିଷ ଖାଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ । ଖାଇଲେ ଜଳି ପାଉଁଶ ହୋଇଯିବୁ ।’ ମୁଁ କାକୁଡ଼ମିନିତ କରି କହିଲି, ‘ଆପଣ ଏମିତି ଶାପ ଦେଲେ ଚଳିବ ? ମୋ ପ୍ରତି ଦୟା କରନ୍ତୁ ।’ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଦୟା କରି କହିଲେ, ‘ହେଲ, ଯଦି କେହି ତୋ ଆଗରେ ଛୁଙ୍କିବ, ତାକୁ ଖାଇ ପାରିବୁ । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଛୁଙ୍କିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ନିଜେ ଅଥବା ତା’ ପାଖରେ ଥିବା କେହି ଲୋକ ଯଦି ସହ ସହ କହିବ, ତେବେ ତୋ ଖାଇବା କଥା ହେବ ନାହିଁ ।’ ସେହି ଦିନରୁ ମୁଁ ପ୍ରାୟ ଅନାହାରରେ ରହିଛି । ବର୍ଷକରେ ଥରେ ଗୋଟିଏ ମଣିଷ ଖାଇବାର ସୁଯୋଗ ଜୁଟେ କି ନାହିଁ ।” ଦୁଃଖ କରି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ କହିଲା ।

“ମଣିଷ ଖାଇବାକୁ ତୁମ୍ଭେ ସୁଯୋଗ ଦେଲି ମରୁଛ । ସେଥିପାଇଁ ଏତେ ଦୁଃଖ । ତମ ମନରୁ ସେ ଧାରଣା ଦୂର କରିଦିଅ । ମଣିଷ ଖାଇବା ବଡ଼ ପାପ । ତମେ ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ । ତମର ସ୍ଥୁଳ ଶାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ଏତେ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ କାହିଁକି ?” ବୋଧସତ୍ତ୍ୱ କହିଲେ ।

ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ନୂଆ କରି ସେକଥା ବୁଝିଲା ଓ ବୋଧସତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକଟ କଲା । ପରଦିନ ବଣିକ ଓ ବୋଧସତ୍ତ୍ୱ ସେ ନଗରର ରାଜାଙ୍କୁ ଭେଟିଲେ । ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସକୁ ନେଇଯାଇ ବୋଧସତ୍ତ୍ୱ ରାଜାଙ୍କ ସହ ଭେଟ କରାଇ ଦେଲେ । ନରଖାଦକ ରୂପେ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସର ହୃଦୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥିବାର ଜାଣି ରାଜା ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ । ବୋଧସତ୍ତ୍ୱଙ୍କୁ ରାଜା ଅନୁରୋଧ କଲେ କି ସେ ତାଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ରହନ୍ତୁ । ବୋଧସତ୍ତ୍ୱ ପିତାଙ୍କ ଅନୁମତି ହମେ ସେ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କଲେ ।

ଭରତର ନନ୍ଦନୀ

କାବେରୀ

ଅନେକ ଅନେକ କାଳ ତଳେ ଥରେ
ଦକ୍ଷୀଣ ଭରତର ଶୈଳ ଗଙ୍ଗାରେ
ଭ୍ରଷ୍ଟ ମରୁତ ଦେଖାଦେଲା । ନନ୍ଦା ଓ
ସରୋବରମାନ ଶୁଖିଗଲେ । ଲେକେ
ବହୁତ କଷ୍ଟ ପାଇଲେ ।

ସେତେବେଳେ ଗଜୁଡ଼ି କରୁଥିଲେ
ଦଣ୍ଡମାନ । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରାରେ ଘାରି
ରହୁଥାନ୍ତି । ପ୍ରାସାଦର ଆନନ୍ଦ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ବା ଦରବାରର ତର୍କବିତର୍କରେ ତାଙ୍କ
ମନ ବସୁ ନଥାଏ ।

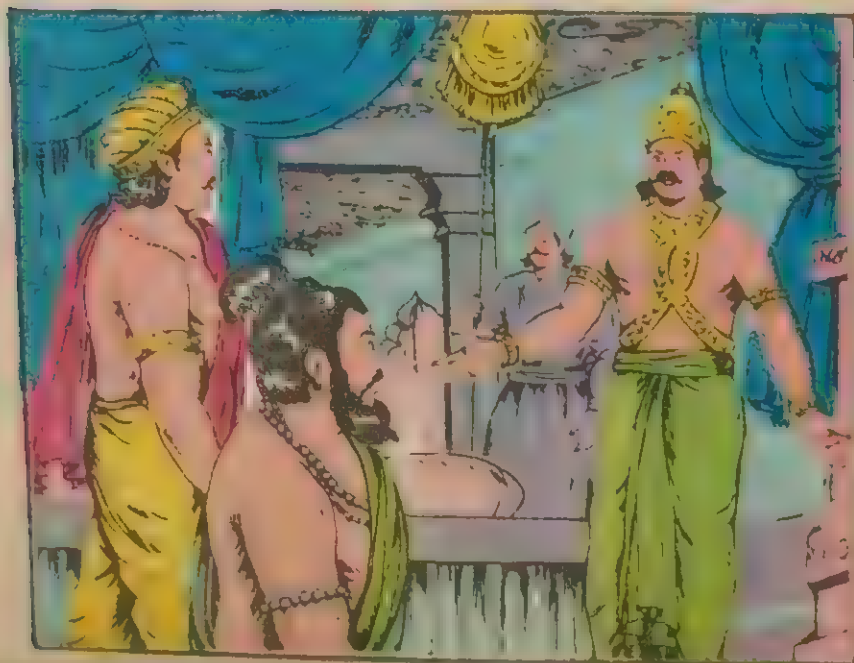
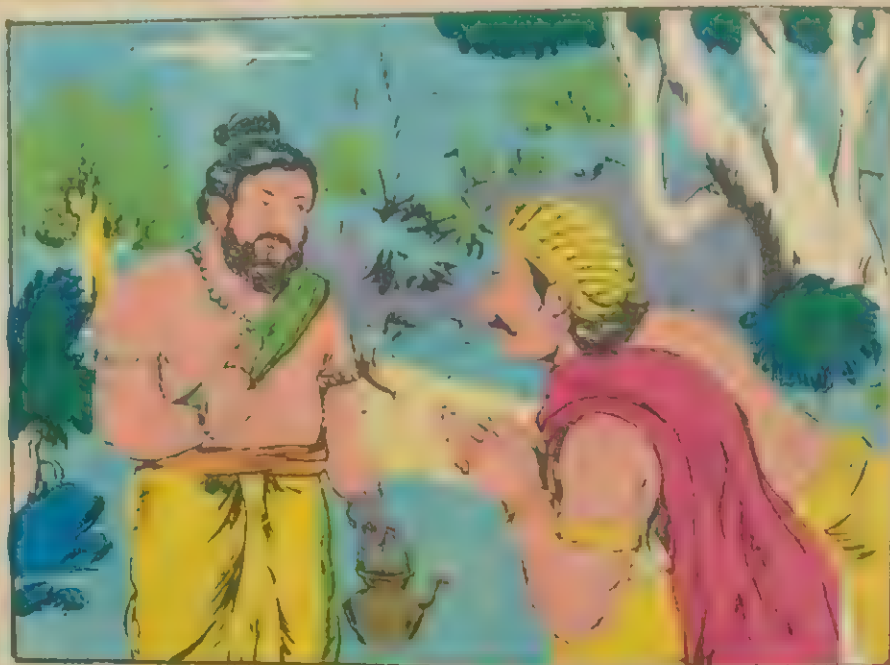

ମରୁତର କ'ଣ ପ୍ରକାର କରବେ,
ଏକଥା ଭବି ଭବ ସେ ପାଗଳ ପ୍ରାୟ
ଗସ୍ତା ଘାଟରେ ଘୁରୁ ବୁଲିଲେ ।
ଗଙ୍ଗାର ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ତାଙ୍କ ଦୁଃଖ
ଆହୁରି ବଢ଼ିଗଲା । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଜାମାନେ
ଚିନ୍ତିପାରୁ ନଥାନ୍ତି ।

ମହର୍ଷି ଅଗସ୍ତ୍ୟ ବହୁକାଳ ସହ୍ୟାଦ୍ରୀ
ପର୍ବତମାଳା ଭିତରେ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ଥାଇ
ତା'ରେ ଲୋକାଳୟରୁ ବାହାରିଥାନ୍ତି ।
ଅଗସ୍ତ୍ୟ ସବଦା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ
କଲ୍ୟାଣ କାମନା କରୁଥିଲେ ଓ ସେ
ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିଲେ ।

ଚୈଳ ରାଜ୍ୟ ଓ ବୁଟକ (ଆଧୁନିକ ବୁର୍ଗ)
ରାଜ୍ୟ ସୀମାନ୍ତରେ ରାଜା ଦଣ୍ଡମାନ ତାଙ୍କୁ
ଭେଟିଲେ । ପ୍ରଜାଙ୍କ ଦୁଃଖରେ ରାଜା
ଏତେ ଦୁଃଖୀ ହେବାର ଦେଖି ରାଷ୍ଟ୍ରର
ମନରେ ଗଭୀର ଅନୁକମ୍ପା ଜାତ ହେଲା ।

ସହ୍ୟାଦ୍ରୀ ପର୍ବତମାଳା ବୁଟକ ରାଜ୍ୟରେ
ଆସ୍ଥିତ ଥାଏ । ଅଗସ୍ତ୍ୟ ରାଜା
ଦଣ୍ଡମାନଙ୍କୁ ବୁଟକର ରାଜା କାବେରଙ୍କ
ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ ଓ ପ୍ରକାଶ କଲେ
ଶୀଘ୍ର ସହ୍ୟାଦ୍ରୀ ଭିତରୁ ଏକ ନୂତନ
ନଦୀ ଜନ୍ମ ନେବ ବୋଲି ସେ ଧ୍ୟାନ
ବଳରେ ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି ।

କନ୍ଧି ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଶୁକା କାବେରକୁ କହିଲେ
 ଓ ସେ ଆଗତ ପ୍ରାୟ ନଦୀ ଯେପରି
 ଶୂଳ ଅଭିମୁଖେ ଧାବମାନ ହେବ, ସେ
 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ । ଶୁକା କାବେର
 ସମ୍ମତ ହେଲେ । ସେ ଶ୍ରମିକ ବାହନୀ
 ଧରି ପବନମାଳ ଭିତରେ ପଶିଲେ ।

ମହର୍ଷି ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଆଗତ ପ୍ରାୟ ନଦୀର
 ଶକ୍ତିକୁ ଆବଧାନ କଲେ ଯଥାକାଳ
 ପବନମାଳରୁ ନିର୍ଗତ ହେବାକୁ
 ନିବେଦନ କଲେ । ସେ ଏକାକୀ
 ଚିତ୍ତରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଚାଲିଲେ ।

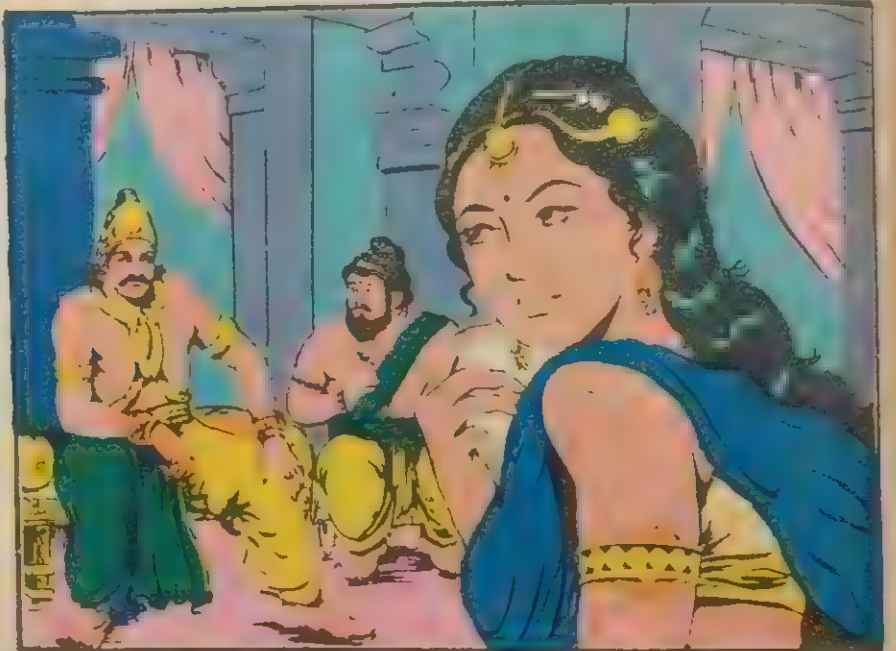
ଯେତେବେଳେ ଋଷି ଜାଣି ପାରିଲେ
 ଯେ ତାଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଫଳତାକୁ ପାଇଛି,
 ସେତେବେଳେ ସେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କାମ
 ଆରମ୍ଭ କରିଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଦେଲେ । ନଦୀ ଧାର ଯେପରି ଶୂଳ
 ଅଭିମୁଖେ ଧାବମାନ ହେବ, ସେଥି
 ଅନୁସାରେ ଶିଳାଖଣ୍ଡମାନ ଜମା
 କରାଗଲା ।

ଏକ ପୁଣ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନଦୀ ସ୍ରୋତ
ଉଦ୍‌ଗତ ହେଲା । ଉଷଡ଼କା
ଭିତରକୁ ବହମାନ ହୋଇ ତାହା
ଗୋଲ ଗଜ୍ୟ ଅଭିମୁଖେ ଶୀଘ୍ର ଗତିରେ
ବହୁ ଚାଲିଲା । ଗଜା ଦଣ୍ଡିମାନଙ୍କ
ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନିସରେ ।

କୁଟକ-ଗଜା କାବେରୀର ଥିଲେ ଏକ
ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା । ନାମ କାବେରୀ ।
ମହର୍ଷି ଅଗଷ୍ଟ୍ୟଙ୍କ ପରମର୍ଶ ଅନୁସାରେ
ନୂତନ ନଦୀର ନାମକରଣ ହେଲା
କାବେରୀ ।

ଦୁଇଟି ପ୍ରାଚୀନ ଗଜ୍ୟ ଭିତରେ
ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଓ ସହାନୁଭୂତିର ପ୍ରଜ୍ଵଳ
ହେଲା କାବେରୀ ନଦୀ । ଏ ନଦୀ
ଭରତର ଅନ୍ୟତମ ପୁଣ୍ୟତୋୟା
ନଦୀ । ଏହାକୁ ଦକ୍ଷିଣର ଗଙ୍ଗା
ବୋଲି ଅଭିହିତ କରାଯାଏ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଦ୍ୟା

ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା । ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ତନୋଟି ତରୁଣ ବିଦ୍ୟାଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଗୁରୁକୁଳରେ ବାସ କରୁଥା'ନ୍ତି । ଗୁରୁ ଅନେକ ପ୍ରକାର ବିଦ୍ୟାରେ ପାରଦର୍ଶୀ ଥିଲେ । ତେଣୁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜ ନିଜ ଅନୁସାରେ ଯେ କୌଣସି ବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା କରିପାରୁଥିଲେ । ଏଇ ତନୋଟି ତରୁଣ ତନୋଟି ବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥା'ନ୍ତି । ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର ପଢୁଥାଏ; ଦ୍ଵିତୀୟ ଆୟୁର୍ବେଦ ଓ ତୃତୀୟ ତର୍କଶାସ୍ତ୍ର ପଢୁଥାଏ । ଅନେକ ଦିନ ପରେ ଗୁରୁ ଦେଖିଲେ ତନୋଟି ନିଜ ନିଜ ବିଦ୍ୟାରେ ବେଶ୍ ପାରଦର୍ଶୀ ହୋଇ ଉଠିଲେଣି । ଏବେ ପରୀକ୍ଷା ନେବା ପରେ ସେମାନେ ଗୃହକୁ ଫେରିଯିବେ ।

ଦିନେ ଜଣେ ପୌତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏ ଜାତକ ଧରି ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ଗୁରୁଙ୍କୁ କହିଲେ,

“ଏଇ ଜାତକଟି ଯେଉଁ ଯୁବକର ତାକୁ ମୁଁ ଜାମାତା କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ତା'ର ସବୁକିଛି ଭଲ । କେବଳ ଆପଣ ତା'ର ଜୀବନର ଶୁଭ ଅଶୁଭ କିଛି କହିଲେ ମୁଁ ବିବାହର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବି ।”

ଗୁରୁ ଜାତକକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରି କହିଲେ, “ଏହି ଯୁବକର ଜାତକରେ ଅଛି ବିବାହ ଯୋଗ ସହିତ କୌଣସି ଦୁଷ୍ଟ ଗ୍ରହର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଛି । ତେଣୁ ବିବାହ ହେବା ମାତ୍ରେହିଁ ସେ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।”

ଏପରି ଉତ୍ତର ଶୁଣି ଆଗନ୍ତୁକ ଟିକିଏ ଚିନ୍ତିତ ଦେଖାଗଲେ । ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ତୁମମାନଙ୍କର ମତ କ'ଣ ?”

ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରବାଳ କହିଲା, “ସମସ୍ତିଙ୍କ ଜାତକରେ ଶୁଭ ଅଶୁଭ ଦୁଇଟା ଅଛି । ଯଦି

ଅନ୍ୟ ସବୁ କିଛି ଅନୁକୂଳ ଅଛି ତେବେ ବିବାହ କରିବା ଉଚିତ୍ ।” ଚକ୍ରା ଶାସ୍ତ୍ରବାଳ କହିଲେ, “ଯୁବକ ଯଦି ଅସୁସ୍ଥ ହେବ ତେବେ ଭଲ ବୈଦ୍ୟ ଡକାଇ ଚକ୍ରା କରାଯିବ । ଶେଗବ୍ୟାଧି ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଛି ।”

ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ରବାଳ କହିଲେ, “ଏଇ ଏତିକି କଥାକୁ ଏତେ ଚିନ୍ତା କାହିଁକି? ପ୍ରତିକୂଳ ଗ୍ରହ ପାଇଁ ପୂଜା କରି ଗ୍ରହଶାନ୍ତ କରିଲେ ତ ବିପଦ କଟିଯିବ ।”

ଭଦ୍ରଲେକ ନିଜ କନ୍ୟାର ବିବାହ କରିବାର ମନସ୍ଥ କରି ସେଠାରୁ ଗଲେ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଥରେ ଗୁରୁ ପାଶ ଗ୍ରାମକୁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯାଇଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍

ଗୁରୁଙ୍କର ଛୋଟ ପୁଅକୁ ବନ୍ଧୁତ କରି ଆସିଲା । ଗୁରୁପତ୍ନୀ କାତର ହୋଇ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “ଏବେ କ’ଣ କରିବା କୁହ ।”

“ଉତ୍ତପର ବିପଦତ ହେଲା ଥଣ୍ଡା ପାଣି । ପିଲାକୁ ଥଣ୍ଡା ପାଣିରେ ବୁଡ଼ାଇଦେବା ।” ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରବାଳ ପରାମର୍ଶ ଦେଲା ।

ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ରୀ ତଥ୍ୟ, ବାର, ନକ୍ଷତ୍ର ଅନୁସାରେ କେଉଁ ଗ୍ରହ ଯୋଗୁ ଏପରି ହୋଇଛି ଦେଖିବାକୁ ବନ୍ଧୁ ଧରି ବସି ପଡ଼ିଲା ।

ଚକ୍ରାଶାସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାର ନାଡ଼ି ପରୀକ୍ଷା କରି କିଛି ଔଷଧ ତଥାବେ କର ପିଲାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ।

ସତକୁ ଗୁରୁ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ପିଲା ସଫୁର୍ତ୍ତ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଗଲାଣି । ଗୁରୁପତ୍ନୀ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଲେ, “ଏହି ତନିଜଶଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଚକ୍ରାଶାସ୍ତ୍ରୀ ତ ଉପକାର କଲେ । ହେଲେ ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରୀକୁ ବିଦ୍ୟାଶିକ୍ଷା ଦେଇ କି ଲଭ? ସେ ଓଲଟା ଜରୁଆ ପିଲା ଉପରେ ଥଣ୍ଡା ପାଣି ଡାଳିବାକୁ କହୁଥିଲା ।”

ଗୁରୁ କହିଲେ, “ମଥାରେ ପାଣି ଦେଲେ ଜର କମେ ଏହା ତ ଜଣାଶୁଣା କଥା । ଜ୍ୟୋତିଷ ଓ ବୈଦ୍ୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଦରକାର ହେଲେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରୀ ସବୁଦିନ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । କାଲି ମୁଁ ତା’ର ପରୀକ୍ଷା ନେବି ।” ତା’ପରେ ଗୁରୁ

ଓ ଗୁରୁପତ୍ନୀ ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରୀର ପଦ୍ମସା ନେବା
ବିଷୟରେ ଅନେକ ସମୟ ଆଲୋଚନା କଲେ ।

ପରଦିନ ଶରାବେଳେ ସମସ୍ତେ ବସି ଭାତ
ଖାଉଛନ୍ତି: ହଠାତ୍ ଗୁରୁଜୀ ତଳାର କର
କହିଲେ ଶିମ ମଞ୍ଜି ଭାବ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଭୟାନକ
ବିଷାକ୍ର ପୋକ ଗିଳି ଦେଇଛି । ଏକଥା କହୁ
କହୁ ସେ ପ୍ରାୟ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

ଗୁରୁପତ୍ନୀ କହିଲେ, “ଦେଖ ତୁମ ଗୁରୁଙ୍କର
କ’ଣ ହୋଇଗଲା ।”

ଏ ଘଟଣା ଦେଖି ଜ୍ୟୋତଷ ଓ ବୈଦ୍ୟ
ଦୁହେଁ ଭିତ୍ତି ପଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ ।

ଜ୍ୟୋତଷ ଶିଷ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖିବାକୁ
ଦୌଡ଼ିଲା । ବୈଦ୍ୟ ଶିଷ୍ୟ ନାଡ଼ୀ ପରୀକ୍ଷା
କଲା । କିନ୍ତୁ ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରୀ ଆଗମରେ ବସି
ଖାଉଥାଏ । ତା’ର ବ୍ୟବହାରରେ କୌଣସି
ପ୍ରବନ୍ଧିତ୍ୱ ନାହିଁ ।

ଗୁରୁପତ୍ନୀ ରାଗିଯାଇ କହିଲେ, “ତମେ
କି ପ୍ରକାର ଶିଷ୍ୟ? ଗୁରୁ ବିଷାକ୍ର ପୋକ

ଖାଇ ବେହୋସ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ତମେ
ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା ନ କରି ଆଗମରେ
ବସି ଖାଉଛ?”

“ମା’, ଗୁରୁଜୀ କୌଣସି ବିଷାକ୍ର ପୋକ
ଖାଇ ନାହାନ୍ତି । ସେ ଏତେ ମୁର୍ଖ ନୁହଁନ୍ତି ଯେ
ବିଷାକ୍ର ପୋକ ଦେଖିବା ପରେ ତାକୁ
ଖାଇବେ । ଯଦି ଭଲ୍ରେ ପୋକଟା ପାଟିରେ
ପଶି ଯାଇଥିବ ତେବେ ସେ ଯେଉଁ ବାହାରେ
ପୋପାଡ଼ି ଦେଇଥାନ୍ତେ; ଗିଳି ଦେଇ
ନଥାନ୍ତେ ।” ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ
କହିଲା ।

ତା’ର ଉତ୍ତର ଶୁଣି ଗୁରୁ ଆଖି ଖୋଲି
ଭିତ୍ତି ବସିଲେ ଓ ନିଜ ପତ୍ନୀକୁ କହିଲେ,
“ଏବେ ତ ବୁଝିପାରୁଛ ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରୀର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ
କ’ଣ?”

ତା’ପରେ ଆରୂର୍ଯ୍ୟ ତଳ ଶିଷ୍ୟକୁ ଶିକ୍ଷା
ସମାପ୍ତ ହେବା କଥା କହି ଅତି ସନ୍ତୋଷରେ
ବିଦାୟ ଦେଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ନିର୍ବାଚନ

ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ୟତ୍ର ଗୁଣୀ ଲୋକ ଥିଲେ । ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ।
ରାଜାଙ୍କ ପାଇଁ ତନିକଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୁଣାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥା ଆଣି । ସେମାନେ ହେଲେ
ରାମ ଶର୍ମା, କୃଷ୍ଣ ଶର୍ମା ଓ ଅନନ୍ତ ଶର୍ମା ।

ରାଜା ପ୍ରଥମେ ରାମ ଶର୍ମାଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, ଆମର ଦୁଇ ପଡୋଶୀ ରାଜ୍ୟରେ ରାଜା
ହେଲେ ବାରସେନ ଓ ଶକ୍ତିସେନ । ବାରସେନ ଶକ୍ତିଶାଳୀ, ଶକ୍ତିସେନ ଦୁର୍ବଳ । ମୁଁ ଜଣକ
ସହୃଦ ମିତ୍ରତା କଲେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଶତ୍ରୁ ହେବ । କାରଣ ସେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରର ଶତ୍ରୁ । ଏମନ୍ତ
ସ୍ଥଳେ ମୁଁ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ? ”

“ ଆପଣ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବାରସେନଙ୍କ ସହୃଦ ମିତ୍ରତା କରନ୍ତୁ । ” ରାମ ଶର୍ମା କହିଲେ ।

ରାଜା ରାମ ଶର୍ମାଙ୍କୁ ବଦା କରି କୃଷ୍ଣ ଶର୍ମାଙ୍କୁ ଡାକି ସେହି ଏକହିଁ ପଦ୍ମ ପଢ଼ିଲେ ।

କୃଷ୍ଣ ଶର୍ମା କହିଲେ, ଦୁର୍ବଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆପଣ ଶକ୍ତିସେନଙ୍କ ସହୃଦ ମିତ୍ରତା କରନ୍ତୁ ।
ସେ ଅନ୍ତତଃ ଆପଣଙ୍କୁ ମାନବେ । ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରାଜା ବେଶାଡ଼ର କରବେ । ”

ତାପରେ ରାଜା କୃଷ୍ଣସେନଙ୍କୁ ବଦାକରି ଅନନ୍ତସେନଙ୍କୁ ଡାକି ସେଇକଥା ପଢ଼ିଲେ ।

ସେ କହିଲେ, “ ମହାରାଜା, ଇଏ ତ ସହଜ କଥା । ଆପଣ ବାରସେନଙ୍କୁ କହ ପଠାନ୍ତୁ
ଯେ ସେ ଶକ୍ତିସେନଙ୍କ ସହୃଦ ମିତ୍ରତା କଲେ ଆପଣ ତାଙ୍କ ସହୃଦ ମିତ୍ରତା କରିବେ । ଶକ୍ତି-
ସେନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କହ ପଠାନ୍ତୁ କି ସେ ବାରସେନଙ୍କ ସହୃଦ ମିତ୍ରତା କଲେ ଆପଣ ତାଙ୍କ ସହୃଦ
ମିତ୍ରତା କରିବେ । ଏପରି କରିବା ଦ୍ଵାରା ଦୁଇ ରାଜାଙ୍କର ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଦ୍ଵେଷ ଭବ ରହିବ
ନାହିଁ । ”

ଅନନ୍ତ ଶର୍ମାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଣି ରାଜା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ଓ ତାଙ୍କୁହିଁ ରାଜା ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ
ନିଯୁକ୍ତ କଲେ ।

ଅଭିଶପ୍ତ ଉପତ୍ୟକା

ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ରାଜ୍ୟ ଥିଲା ମନ୍ତ୍ରୀପୁରରେ ସ୍ୱର୍ଗ ଭଳି । ରାଜା ରୁଦ୍ରସେନ ଥିଲେ ପ୍ରଜା-ବହୁଳ; ରାଣୀ ଥିଲେ ଦୟାଳୁ, ପ୍ରଜାମାନେ ଥିଲେ ଖୁସିବାସିଆ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ପୂର୍ବକୁ ଥିଲା ମିତ୍ରପୁର ରାଜ୍ୟ । ଆୟତନରେ ଓ ସୈନ୍ୟବଳରେ ସେ ରାଜ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିଠାରୁ ବଡ଼ । କିନ୍ତୁ ସେ ରାଜ୍ୟର ରାଜ-କନ୍ୟାହିଁ ରାଜା ରୁଦ୍ରସେନଙ୍କୁ ବିବାହୋଇଥିଲେ । ଫଳରେ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ବିପଦ ଆପଦବେଳେ ମିତ୍ରପୁରର ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିବା ଥିଲା ନିଶ୍ଚିତ । ତେଣୁ ରାଜା ରୁଦ୍ରସେନ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ କାଳ କାଟୁଥାନ୍ତି ।

ରାଜା ରୁଦ୍ରସେନଙ୍କର ଥିଲେ ଦୁଇ ସନ୍ତାନ । ବଡ଼ଟି କନ୍ୟା । ନାମ ସୁବର୍ଣ୍ଣା । ସାନଟି ପୁଅ । ନାମ ବିଜୟ । ଏ ଦୁହଁଙ୍କୁ ଲୋକେ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ଦକ୍ଷୀଣକୁ ସମୁଦ୍ର । ସମୁଦ୍ର ଓ ଲୋକାଳୟ ମଝିରେ ଅରଣ୍ୟ ଓ ପର୍ବତମାଳ ।

ସେହି ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଉପତ୍ୟକାରେ ଭୈରବ ଶର୍ମା ନାମକ ଚାନ୍ଦିକ ରହୁଥିଲା । ସେ କୁଆଡ଼େ ମଣିଷଙ୍କୁ ଗଛ, ଗଛକୁ ପଶୁ ଓ ପଶୁଙ୍କୁ ପକ୍ଷୀରେ ପରିଣତ କରିପାରୁଥିଲା । ସେ ଉପତ୍ୟକା ଭିତରକୁ ପଶିବାକୁ ଲୋକେ ଭୟ କରୁଥିଲେ ।

ଚାନ୍ଦିକ ଭୈରବ ଶର୍ମାର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତା'ର ପଛ ଶିଷ୍ୟ ବିକଟ ଶର୍ମା ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଲୋକାଳୟକୁ, ଏପରିକି ରାଜନୀତିକୁ ମଧ୍ୟ ଆସୁଥାଏ । ରାଜା ରୁଦ୍ରସେନ ତାକୁ ମୋଟା-ମୋଟି ସମ୍ମାନ ଦେଖାଉଥାନ୍ତି । କିଏ ଜାଣେ, ଦୁଏତ ଲୋକଟାର କୌଣସି ଯାଦୁ କ୍ଷେତ୍ର ନାହିଁ !

ସେ ବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ସବ ଉପଲକ୍ଷେ ରାଜକନ୍ୟା ସୁବର୍ଣ୍ଣା ଓ ରାଜପୁତ୍ର ବିଜୟ ମାମୁଁ

ଘର ଆଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ସେମାନେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ନିଜ ଦେହରକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଖସିଗଲେ । ଦୁଇ ରକ୍ଷୀ ଭିତରେ ରାସ୍ତା ନିର୍ଜନ କିନ୍ତୁ ନିରାପଦ । ତେଣୁ ସେଇ ଭଉଣୀ ଦୁହେଁ ହଠାତ୍ ଯାଇ ଅଜା ଆଉଜ ଆଗରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ପାଇବେ, ସେଥିରେ ଦେହରକ୍ଷୀମାନେ ବା କାହିଁକି ବାଧା ଦିଅନ୍ତେ ?

ଦୁହେଁ ପରସ୍ପର ପ୍ରତିଯୋଗୀତା କରି ଘୋଡ଼ା ଝୁପିଆଉଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଅରଣ୍ୟ-ମୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାଏ ଗଛ-ଲତା ଶୀର୍ଷରୁ ବୁଡ଼ୁଡ଼ି ଅପସରିଯାଇ ନଥାଏ ।

“କ୍ଷଣେ ବେକିଯାଅ !” ଏ ଅନୁରୋଧ ଶୁଣି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଓ ବିଜୟ ଘୋଡ଼ାର ଲଗାମ ଟାଣି

ଧରିଲେ । ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ହୁଏତ ଭିତରୁ ବାହାରିଛି ଚାନ୍ଦିକ ବିକଟ ମୌ ।

“ଏ ପ୍ରସାଦ ହେଉକର ।” ଚାନ୍ଦିକ କହିଲା । ରଜକନ୍ୟା ରଜପୁତ୍ର ଘୋଡ଼ାରୁ ଉଠିଲେ । ବିକଟ ମୌ ଗୋଟାଏ ଲଲ୍ ପାଦରୁ ପାଣି ଢାଳିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହୋଇ କହିଲା, “ପ୍ରଥମେ ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇ ପକାଅ ।”

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଓ ବିଜୟ ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇଲେ ଓ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କଲେ । “ବେଶ୍ । ଏଥର ଯାଅ । ପରେ ଭେଟିବା ।” ଏହା କହି ବିକଟ ମୌ ଚାଲିଗଲା । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଓ ବିଜୟ ଘୋଡ଼ା ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ।

ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ରାସ୍ତା ଦୁଇଭାଗ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଶାଖା ଯାଇଥିଲା ମିତ୍ରପୁର ଅଡ଼କୁ ; ଅନ୍ୟଟି ଯାଇଥିଲା ଗହନ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ଥିବା ଉପତ୍ୟକା ଆଡ଼େ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ରଜପୁତ୍ର ରଜକନ୍ୟା ମିତ୍ରପୁର ରାସ୍ତା ଧରିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ବିଜୟ ହଠାତ୍ ନିଜ ଘୋଡ଼ାର ଲଗାମ ଟାଣି ଧରି ସୁବର୍ଣ୍ଣଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଅପା ! ଆମେ କ’ଣ ଭୁଲି ବାଟରେ ଆସିଲୁ ?”

“ମୁଁ ବି ଚୋଟେ ସେଇ କଥା ପଚାରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଭୁଲ ହେବ କେମିତି ? ସେ ଢେଙ୍କଠାରୁ ଆମେ ବାଆଁକୁ ଆସିଲୁ ତ !”

ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ମୂଳତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ, ସେ ସ୍ଥାନ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

“ତମ ଆଗରେ ଦୁଃଖ ଅନ୍ୟ ପଛ ନଥୁବ !” ତାଙ୍କିକ ଦ୍ଵାର ଆଡ଼େ ମୁହାଁଇଲା ।

“ରୁହ । ଆମେ ବାହାରିଯିବାକୁ ଚାହୁଁ ।” ବିଜୟ କହିଲେ ।

“ନା !” ଏହା କହି ତାଙ୍କିକ ଚାଲିଗଲା । କବାଟ ଖୋଲିଯାଇ ପୁଣି ବନ୍ଦ ହେଲା ।

ରାଜକନ୍ୟା ଓ ରାଜପୁତ ପରସ୍ପର ଅନାଇ ପ୍ରବ୍ୟ ହୋଇ ରହିଲେ ।

“ଆମେ ତେବେ ବନ୍ଦୀ !” ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ଵାସ ଛଡ଼ ବିଜୟ କହିଲେ । ରାଜକନ୍ୟା ନିଜ ଓଠ କାମୁଡ଼ି ନୀରବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ । ତା’ପରେ ସେ ବିପଦର ଦ୍ଵାର ଟେକି ଖୋଲିଦେଲେ । ସେପଟେ ଦେଖାଲେ ଏକ

ଉଦ୍ଵାବହ ମୁହଁ । ତାକୁ ଯେ ବିକଟ ମୋ ପୁଛା କରୁଥାଏ, ଏହା ବୁଝିହେଲା ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପୁଣି ପ୍ରଧାନ ଦ୍ଵାର ପାଖକୁ ଆସି କବାଟରେ ଧକ୍କା ଦେଲେ ଓ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲେ, “ଦ୍ଵାର ଖୋଲ !”

“ତୁ, ତୁ ! ତମ ଚିତ୍କାରରେ ମୋ ରକ୍ତ ହିମ ହୋଇଯାଉଛି !” ଆନୁନାସିକ କଣ୍ଠରେ କେହି କହିଲା । ଝରକା ଦେଇ ବିଜୟ ଦେଖିଲେ, ଗୋଟିଏ ବାମନ ଦ୍ଵାର ଜିନ୍ଦୁ ।

“ବନ୍ଧୁ ! ଦ୍ଵାର ଖୋଲ । ତମକୁ ପୁରୁଷ ମିଳିବ ।” ବିଜୟ ବାମନକୁ କହିଲେ ।

ଆକର୍ଷିତ ହସି ଝରକା ପାଖକୁ ଆସି ବାମନ କହିଲା, “ତମେ ଯଦି ସେ ଦେବାଙ୍କ ଘରେ ଥିବା ସୁର ପାତ୍ରଟି ଆଣିଦେବ, ତେବେ ଦ୍ଵାର ଖୋଲିଦେବ । ମୁଁ ଖାଲି ଡୋକେ ପିଇବି ।”

ବିଜୟ ଚରଷଣାତ୍ ଯାଇ ପାତ୍ରଟି ଆଣି ଝରକା ଦେଇ ବାମନକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ବାମନ ଡୋକେ ପିଇ ଉତ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ କହିଲା, “ଆଃ, ଆଃ, କି ମଜାର ପାନୀୟ !”

“ଏଥର ଦ୍ଵାର ଖୋଲ ।”

“ସେ କାମଟି ଯଦି ପାରିନ୍ତି, ତେବେ ନାଁକେ ଉତ୍ତରକୁ ଯାଇ କ’ଣ ଏହା ପିଇ ନଥାନ୍ତି ? ବାବୁ, ଚାହିଁ ମୋଠି ନାହିଁ ।”

“ପ୍ରତାରକ !” କୁଜ ହେଲେ ରାଜପୁତ ।

“ଯେତେ ରାଗୁଛ ରାଗ, ମୁଁ କିନ୍ତୁ ରାଗିଲେ ଚଳିବି ନାହିଁ । ଧୀରସିର ଭାବରେ ମୋତେ

ଅପରିଚିତ ମନେ ହେଉଥିଲା । ସେମାନେ
ଧରେ ଧରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଗୋଟିଏ
ବେଶ୍ ବଡ଼ ଧରଣର ଘର ଦେଖିଲେ ।
ଘୋଡ଼ା ଦୁଇଟି ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ
ଦୁହେଁ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । କାହାକୁ
ହେଲେ ବାଟ ପଚାରିବା ଥିଲା ସେମାନଙ୍କ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ସେମାନେ ପଶିଯିବା ମାତ୍ରେ ଦ୍ଵାର ବନ୍ଦ
ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ବିସ୍ମୟ ଆହୁରି
ବଢ଼ିଗଲା ଯେତେବେଳେ ବିପରୀତ ଦ୍ଵାର
ଦେଇ ପଶି ଆସିଲା ତାଳିକ ବିକଟ ଶର୍ମା ।

“ଆରେ, ଆପଣ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଏଠି
ପହଞ୍ଚିଗଲେ ! ଆମେ ବାଟ ଭୁଲି କଲ୍ ବୋଲି
ମନେ ହୁଏ ।” ସୁବର୍ଣ୍ଣା କହିଲେ ।

“ନା ରାଜକନ୍ୟା ! ତମେ ଯେଉଁ ବାଟରେ
ଆସିଛ, ତାହା ତମକୁ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ରାଣୀ
ଆସନରେ ପହଞ୍ଚାଇଦେବ ।” ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ହସ
ଶୋଲାଇ ବିକଟ ଶର୍ମା କହିଲା ।

ରାଜକନ୍ୟାକୁ ତା’ କଥା ଅସ୍ପଷ୍ଟିକର
ଲାଗିଲା । ସେ କହିଲେ, “ଆପଣ ଭୁଲ୍
କରୁଛନ୍ତି । ମୋର ଏଇ ସାନଭାଇଟିର ସ୍ତ୍ରୀ
ହେବ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ରାଣୀ । ମୁଁ ନୁହେଁ ।”

“ହାଃ ହାଃ, ତମ ଭାଇଠୁଁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ
କେହି ରାଜା ହେବ ଓ ସେ ତମକୁ ରାଣୀ
ବନାଇବ ।” ତାଳିକର କଣ୍ଠସ୍ଵର ଶୁଭଳ
ଅନ୍ତରୁ ବିସାଦ ।

“ରାଣୀ ବନ୍ଧିବା ପାଇଁ ତ ପୁଣି ମୋର ସମ୍ମତ
ଆବଶ୍ୟକ !” ରାଜକନ୍ୟା କହିଲେ ।

ତମର ମୁଣ୍ଡକାଟ କରିବାକୁ ହେବ । ମୁଁ ଭଲ ମଣିଷ ବୋଲି ସବୁ କହିଦେଲି । ତମେ ତ ଆଉ ପଲେଇଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ !” ନିଶାରେ ଭଲ ଭଲ ବାମନ କହିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ମୋ ସାଇର ମୁଣ୍ଡକାଟ କରିବାର ଜାରିଣ?” ହୋଧ ଗୁପ୍ତିରଣି ରାଜକନ୍ୟା ପଚାରିଲେ ।

“ବୁଝୁନା? ଦେବାଙ୍କ ଆଗରେ ବଳି ପଡ଼ିବେ ରାଜପୁତ୍ର । ଦେବା ଖୁସି ହେବେ । ତାଙ୍କ ବଳରେ ମୋ ଶାଉନ୍ଦ ବକଟଣୀ ରାଜା ହେବେ । ତମେ ହେବ ରାଣୀ । ଆଉ ମୁଁ ହେବ ସେନାପତି ! ହଁ, ଶାଉନ୍ଦ ମୋତେ କଥା ଦେଇଛନ୍ତି ।” ବାମନ ଶପଥଗଲା ।

“ଓଃ, ତମେ ତେବେ ମୋ ମୁଣ୍ଡକାଟ କରିବ !” ବିଜୟ ତାକୁ ତାରିପ୍ କଲଭଳି କଣ୍ଠରେ କହିଲା ।

“ଆଉ କିଏ କରନ୍ତା? ଶାଉନ୍ଦ ତ ସେତେବେଳେ ପୁଜାପାଠ କରୁଥିବେ । କାହିଁକି, ମୋ ପାରିଲପଣରେ ତମେ ପରତେ ଯାଉନ? ଶହେ କୋଡ଼ିଏଟା ଛେଳି କାଟି ମୋ ହାତକୁ ତାଳିମ୍ ଦେଇଛୁ ! ହେଃ ହେଃ !”

“କେତେବେଳେ ମୋ ମୁଣ୍ଡକାଟ କରିବ?”

“ଘଡ଼ିକ ଆଗରୁ ଯେଉଁ ପେଟୁ ଡାକ ଛଡ଼ିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଦ୍ଵିଜପୁଅ ଥର ଡାକିବ । ବେଶି ଡେରି ନାହିଁମ ! ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଏତକ ସୁର ପିଇଲି ।”

“ହାୟ, ଆମେ କି ଭୁଲ କଲୁ...” ରାଜକନ୍ୟା କହି ପକାଇଲେ ।

“ଭୁଲ୍ ନକରି ତମେ ଠିକ୍ କରିଥାନ୍ତୁ କେମିତି? ପ୍ରସାଦ ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତମକୁ ମୋ ଶାଉନ୍ଦ ମୁହଁ ଧୋଇବାକୁ ଯେଉଁ ଯାଦୁପାଣି ଦେଲେ, ତାହା ଆଖିରେ ଲଗିଲେ କେଇ ମିନିଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାମ ଦିଗର ସବୁ ଜିନିଷ ତାହାଣ ଦିଗରେ ଦେଖାଯିବ ଓ ତାହାଣ ଦିଗର ସବୁ ବାମରେ ଥିଲା ଭଳି ଦିଶିବ । ତମେ ତାହାଣ ଦିଗକୁ ବାମ ଦିଗର ରସ୍ତା ବୋଲି ଭୁଲ୍ ନକରି କରିଥାନ୍ତୁ କ’ଣ? ରାଜପୁତ୍ର ! ଏ ସୁରପାତ୍ରଟି ଯଥାସ୍ଥାନରେ ରଖିଦିଅ ଓ ମୋତେ ଟିକିଏ ପାଣି ଆଣି ଦିଅ । ସୁର ପିଇଲେ ମୋତେ ଶୋଷ

ଲଗେ । ଦେବୀଙ୍କ ଘର ଭିତରେ ପଶିବାବେଳେ ଦେଖିବ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ପାଣି ଅଛି ।”

ରାଜପୁତ୍ର ବାମନକୁ ଖୁସି ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ସୁରାପାତ୍ରଟି ନେଇ ରଖିଦେଲେ ଓ ପାଣି ପାତ୍ର ଆଣି ଦେଲେ । ବାମନ ଅଳ୍ପ ପିଇ କହିଲା, “ଥାଉ । ତମକୁ ହାଣିବା ଆଗରୁ ମୋତେ ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ରଖିଦିଅ ।”

ହେଉକା ଦେଇ ବାମନ ପାଣି ପାତ୍ରଟି ରାଜ-ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେଲା । ତାକୁ ନେଇ ରଖିବା ବେଳେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ସେ ଲଲ ପାତ୍ର ଉପରେ—ଯେଉଁଥିରେ ଥିଲା ଯାଦୁପାଣି । ସେ ଦେଖିଲେ, ସେଥିରେ ସେଯାଏ କିଛି ପାଣି ଅଛି । ସେ ଅନ୍ୟ ପାତ୍ରରେ ଥିବା ସମ୍ପଦାୟ

ପାଣି ତଳେ ତାଳ ଦେଇ ଯାଦୁପାଣି ତଳ ସେଥିରେ ପୁରାଇ ଦେଲେ ।

ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଏପରି, ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ମୁକ୍ତି ପିବେ । ବଜୟ କହିଲେ, “ଅପା ! ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ଓ ସାହସ ନ ରଖିଲେ କଥା ସରିଲା ।”

“ବଜୟ ! ଭଗବାନଙ୍କ କୃପା ଛଡ଼ା ଆମକୁ ରକ୍ଷା କରିବ କିଏ ?” କହିଲେ ପୁରୁଷ ।

ସେତକବେଳେ କବାଟ ଖୋଲିଲେ । ପଣି ଆସିଲା ବକଟଶର୍ମା । ବଜୟ ତା’ ଉପରକୁ ଲଂଘ ଦେଇ ତାକୁ କାକୁ କରିନେବେ ବୋଲି ଘରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଲିକ କାଣିଗୁଏ ଧୁଲି ତାଙ୍କ ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରୁ ବଜୟଙ୍କ ଦେହରୁ ସବୁ ବଳ ଓ ଉତ୍ସାହ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା । ତାଲିକ ବଜୟଙ୍କୁ ଧରି ପକାଇ ସେ ମୁର୍ଖି ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲା । ସେ ତାଙ୍କୁ ତା’ ବାମରେ ବସାଇ ପୂଜା ଆରମ୍ଭ କଲା । ବଜୟ ଉଠି ପଡ଼ିବାକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠା କଲେ, କିନ୍ତୁ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

“ରାଜପୁତ୍ର, ତମେ ଭଗ୍ୟବାନ ଯେ ମୋ ଦେବୀ ତମକୁ ବଳି ରୂପେ ବାଛିଲେ ।” ତାଲିକ ଶମ୍ଭୁର ଭାବରେ କହିଲା ।

“ଦୁଷ୍ଟ ! ତୁ ଭାବିଛୁ ତୋର ଏ ବିଗ୍ରହରେ କୌଣସି ଦେବୀ ଅଛନ୍ତି ? କେତେ ପ୍ରକାର ପୈଶାଚିକ ଶକ୍ତି ଆ’ନ୍ତି । ତୁ ସେହିପରି ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତି କବଳରେ ପଡ଼ିଛୁ—ଅଥବା ତୁ

ସେ ଶତ୍ରୁକୁ ନିଜ କବଳକୁ ଆଣିବୁ!”
ରାଜକନ୍ୟା ପାଟିକରି କହିଲେ ।

“ମୋ ଦେବୀର ଓ ମୋର ଅପମାନ କଲେ
ଅନୁତାପ କରିବ!” ଚାନ୍ଦିକ ଚିତ୍କାର କରି
ଏତକ କହିସାରିଲା ବେଳକୁ ପେଟୁ ଡାକିଲା ।
ସେ ବାମନକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦେଲା, “ବାସ୍!”

ବାମନ ସେଠି ଥିବା ପାହରୁ ପାଣି ନେଇ
ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇଲା ଓ ବାକି ମାଣି ଶତ୍ରୁଗ
ଉପରେ ଢାଳି ଦେଲା । ତା’ପରେ ସେ ଶତ୍ରୁଗ
ବୁଲାଇ ଆଣିଲା ବିଜୁଳି ବେଗରେ । ଛୁଟିକି
ପଡ଼ିଲା କଟାମୁଣ୍ଡ—ଚାନ୍ଦିକ ବିକଟମୌରୀ!

“ହେଃ ହେଃ, ଶତ୍ରୁ କୋଡ଼ିଏଟି ଢେଲି
କାଟି ହାତ ପାକଳ କରିଥିଲୁଟି!” ବାମନ
ଗର୍ବରେ କହିଲା । ସେ ସେଯାଏ ବୁଝି ନଥିଲା
ଯେ ଯାହୁ ପାଣିରେ ଆଣି ଧୋଇ ସେ ଡାହାଣ
ପାଖର ସବୁ ଜନିଷକୁ ବାମରେ ଦେଖୁଥିଲା ।
ଫଳରେ ସେ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କ ବଦଳରେ ଚାନ୍ଦିକର
ମୁଣ୍ଡ କାଟି କରିଥିଲା ।

ଚାନ୍ଦିକର ମୃତ୍ୟୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜପୁତ୍ର
ନିଜର ହୃଦ ବଳ ଫେରି ପାଇଲେ । ସେ
ଉଠି ପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଧକ୍କାରେ
ବାମନ ଚିତ୍ତପଟାଙ୍ଗ ମାରିଲା ।

ରାଜପୁତ୍ର ରାଜକନ୍ୟା ସେ ଭରୁ ବାହାରି
ଆସିଲେ । ଘୋଡ଼ା ଦୁଇଟି ଯଥା ସ୍ଥାନରେ
ଥିଲେ । ସେମାନେ ଘୋଡ଼ା ଛୁଆଇ ଯେତେ-
ବେଳେ ନିଜ ପ୍ରାସାଦକୁ ଫେରିଲେ, ସେତେ-
ବେଳକୁ ଶତ୍ରୁଧନ ସୈନିକ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତେକ୍ଷଣରେ
ବାହାରୁଥିଲେ । କାରଣ ଦୁହେଁ ମିତ୍ରପୁତ୍ରରେ
ପହଞ୍ଚି ନାହାନ୍ତି ଶୁଣି ରାଜା ଓ ରାଣୀଙ୍କ
ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ଅନ୍ତ ନଥିଲା ।

“କଥା କ’ଣ? ଦୁହେଁ କୁଆଡ଼େ ଥିଲୁ?”
ରାଜା ରାଣୀ ପଚାରିଲେ । “ସେ କାହାଣୀ
ଶୁଣାଇବା । ଆଗେ ବିଜୟକୁ ଖାଇବାକୁ
ପିଇବାକୁ ଦିଅ । ସେ ଆଜି ଖାଲି ସାକାର
ପିଣ୍ଡାତ କବଳରୁ ମୁକୁଳି ଆସିନାହିଁ, ତାକୁ ଶେଷ
କରି ଦେଇଛୁ ମଧ୍ୟ ।” ରାଜକନ୍ୟା କହିଲେ ।

ଶିବ ପୁରାଣ

ବକ୍ରାଙ୍ଗର ଚପସ୍ୟାରେ ବ୍ରହ୍ମା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ପ୍ରକଟ ହେଲେ ଓ କହିଲେ, “ତୁମେ ଯଦା ବର ମାଗିବାକୁ ଚାହୁଁ ମାଗ ।”

“ମହାମୁନି, ମୋର ପତ୍ନୀ ଏକ ବଳଶାଳୀ ପୁନି କାମନା କରେ ଯିଏ ଦେବତାଙ୍କ ଉପରେ ବିଜୟଲାଭ କରିପାରିବ । ତା’ର ଇଚ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତୁ ।” ବକ୍ରାଙ୍ଗ ହାତ ଯୋଡି କହିଲା ।

ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରସନ୍ନତା ସହିତ “ତଥାସ୍ତୁ” ବୋଲି କହି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲେ । ବକ୍ରାଙ୍ଗ ଗୃହକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରି ଏ ସମ୍ବାଦ ନିଜ ପତ୍ନୀକୁ ଦେଲା ।

ଯଦା ସମୟରେ ବରାଜୀର ପୁଅଟିଏ ଜନ୍ମ ହେଲା । ତା’ର ଜନ୍ମ ବେଳେ ପୃଥିବୀ କମ୍ପି

ଉଠିଲା । ଗୁରୁଆଡ଼େ ଅଶ୍ରୁ ପ୍ରାଚ ଦେଖାଦେଲା । ସମସ୍ତ ମାଡ଼ି ଆସିଲା ଓ ନାନା ପ୍ରକାର ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦେଖା ଦେଲା ।

ପିତାମାତା ପିଲାଙ୍କ ନାମ ଦେଲେ “ତାରକ” । କ୍ଷମେ ସେ ବାଲ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯୌବନାବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ କଲା । ତା’ର ଶରୀର ଥିଲା ପବିତ୍ରାକାର ଓ ସେ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଳଶାଳୀ ।

ତାରକକୁ ଯିଏ ଦେଖୁଥାଏ । ସିଏ ଭୟରେ କୁଆଡ଼େ ହେଲେ କୁଆଡ଼େ ପଲାଇବ ଠିକ୍ କରି ପାରୁ ନଥାଏ । ବଣ ଭିତରର ପଶୁପକ୍ଷୀମାନେ ତାରକର ରଡ଼ ଶୁଣିଲେ ପ୍ରାଣମୁଚ୍ଛାଦି ଦୌଡ଼ ପଲାଇ ଯାଉଥାନ୍ତି । ମଣିଷମାନେ ତା’ ପାଖ ପଶିବାକୁ ସାହସ କରୁ ନଥାନ୍ତି । ତାରକର

ରତ୍ନରେ ପାହାଡ଼ ପବନ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥାଏ । ବୃକ୍ଷଲତାରୁ ପତ୍ରମାନ ଝଡ଼ି ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ତାରକ ନଦୀରେ ପଶି ସନ୍ତରଣ କଲେ ନଦୀର ଡେଉଁ କୁଳ ଲଂଘନ କରି ଦୁଇ ଡାରବର୍ତ୍ତୀ ଗଛଲତା ଦେହରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇ ଯାଉଥାନ୍ତି ।

ବରାଜୀ ଏ ବଳବାନ ପୁଅକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହେଉଥାଏ । ସେ ପୁଅ ଟିକିଏ ବଡ଼ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ ।

ଦିନେ ବରାଜୀ ପୁଅକୁ ଡାକ କହିଲା, “ପୁଅ, ତୁ ଯାଇ ତପସ୍ୟା କରି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବୁ ଓ ଏପରି ବର ମାଗିବୁ ଯେଉଁଥିରେ ତୁ ଭଗଲେକରେ କାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କର ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ହେବୁ ।”

କଳ୍ପମାମୁ

“ମା ବ୍ରହ୍ମା କିଏ ? ତପସ୍ୟା କରି ଶ୍ରବଣେ କରିବାକୁ ହୁଏ ?” କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ତାରକ ପଚାରିଲା ।

“ବାପା, ବ୍ରହ୍ମା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚକ୍ରାଳୀ ମହାନ ଦେବତା । ତାଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ସହକାରେ ମନେ ମନେ ଧ୍ୟାନ କରିବୁ । ତାଙ୍କ କଥା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କଥା ଚିନ୍ତା ରାଜ୍ୟକୁ ଅଟିବୁ ନାହିଁ । ମନକୁ ବିଚଳିତ କରିବୁ ନାହିଁ । ଶେ ବର୍ଷା, ପବନ, ଏସବୁ ପ୍ରତି ଖାତର କରିବୁ ନାହିଁ ।” ମା କହିଲେ ।

ମା’ର କଥା ଶୁଣି ତାରକ ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଗଲା । ତା’ର ତପସ୍ୟା ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚ । ତପସ୍ୟାର ପ୍ରତାପରେ ଗୁରୁଦିଗରେ ଅଗ୍ନି ଦେଖା ଦେଲା । ଦେବତାମାନେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଭେଟି କହିଲେ, “ମହାମୁନି, ଆପଣ ତାରକର ତପସ୍ୟା ବନ୍ଦ କରିବୁ ନଚେତ୍ ଭଗଲେକ ଜଳିଯିବ ।”

ବ୍ରହ୍ମା ତାରକ ସମ୍ମୁଖରେ ଆସିଗଲେ ହୋଇ କହିଲେ, “ମୁଁ ତୋର ତପସ୍ୟାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଅଭଲକ୍ଷିତ ବର ମାଗି ନେ ।”

ତାରକ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ହାତ ଯେତି କହିଲା, “ମହାମୁନି, ଆପଣଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହରେ ମୋର ତପସ୍ୟା ସଫଳ ହୋଇଛି । ମୋତେ ଏଇ ବର ଦିଅନ୍ତୁ ଯେ ଶିବଙ୍କ ଅଂଶ ବ୍ୟତୀତ ମୁଁ ଆଉ କାହାର ହାତରେ ମରୁ ନାହିଁ ।”

ବନ୍ଧା ବରଦାନ କରି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ସେଠାରୁ ଫେରି ତାରକ ଗୁରୁ ଶୁକାରୂପୀଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲା । ତାରକର ଦିଗ୍‌ବିଜୟ ପାଇଁ ଶୁକାରୂପୀ ଶୁଭ ସମୟ ଗଣନା କରି କହିଲେ । ଯଥା ସମୟରେ ତାରକ ଦିଗ୍‌ବିଜୟରେ ବାହାରିଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେ ତନିପୁର ଜୟ କଲା । ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଅଧିକାରରେ ରଖିଲା । ତା'ପରେ ସେ ନିଜ ସତ୍ୟକୁ ଫେରି ଆସି ଆନନ୍ଦରେ ଜାଳଯାପନ କଲା ।

ଏ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଅତି କ୍ଷୀପ୍ରଗତିରେ ଘଟିଗଲା । ଦେବତାମାନେ ଜଣେ ଯୁବକ ଅସୁର ହାତରେ ଏଭଳି ଦୟନୀୟ ଭାବରେ ପରାଜିତ ହେବେ ବୋଲି ଜାଣିନା କରି ନଥିଲେ । ସେମାନେ ବିମୁଗ୍ଧ ଭାବରେ ଲଜପ୍ରତ୍ୟଃ ପଲାଇଗଲେ । ପରେ ପୁଣି ପରସ୍ପର ଡକାଡକି ହୋଇ ଏକତ୍ର ହେଲେ । ତାରକର ଶକ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ମୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥାଏ । କ'ଣ କଲେ ପୁଣି ନିଜ ନିଜ ହୃଦ ଗୌରବ ଫେରି ପାଇବେ । ସେ ବିଷୟରେ ସେମାନେ ବହୁତ ଆଲୋଚନା କଲେ, କିନ୍ତୁ ସହଜରେ କୌଣସି ସମାଧାନ ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ଜୁଟିଲା ନାହିଁ ।

ଦିନେ ନାରଦ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ତାରକ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରି ନେଇ ସିଂହାସନରେ ବସାଇଲା ଓ କହିଲା,

“ଦେବର୍ଷି, ଆପଣଙ୍କ କୃପାରୁ ମୁଁ ତନିପୁର ଜୟ କରି ପାରିଛି ।”

ନାରଦ କହିଲେ, “ତାରକ, ତୁମେ ବନ୍ଧାକାରୁ ଯେଉଁ ବରପ୍ରାପ୍ତ କରିଛ ସେହି ଶକ୍ତିବଳରେ ଆଜି ଏପରି ଘଟିଛି । ତେବେ ଯଦି ନିଜକୁ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ “ହେଁ ଲୋକ୍ୟାସୁର” ବୋଲାଇବାକୁ ଚାହୁଁ ତେବେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଜୟ କରିବାକୁ ଯାଅ ।”

ନାରଦଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ତାରକ ତା'ର ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ନେଇ ବୈକୁଣ୍ଠ ଗଲା । ବହୁ ନିଜ ଆସନରୁ ଉଠିଆସି ତାରକ ସହଚ ମିତ୍ର କଥା କହି ତାକୁ ସେଠାରୁ ଫେରାଇ ଦେଲେ ।

ତାରକ ଫେର ଆସିଲା ସିନା, କିନ୍ତୁ ତା' ମନରେ ଟିକିଏ ଅସନ୍ତୋଷ ରହିଗଲା । ସତରେ, ସେ ଯଦି ବୈକୁଣ୍ଠ ଜୟ କରି ନ ପାରିଲା, ତେବେ ଆଉ କ'ଣ ହେଲା ? ସେ ଚିତୁବନ ବିଜୟୀ ବୋଲି ଗର୍ବ କରିବାର ଅବକାଶ ରହିଲା କେଉଁଠି ?

ତାରକ ଯେତେବେଳେ ଏହି ସବୁ ଚିନ୍ତାରେ ମଗ୍ନ ରହିଥାଏ, ଦେବତାମାନେ ଦଳବଦ୍ଧ ହୋଇ ଚୁପ୍‌ଚାପ ଯାଇ ପୁଣି ନିଜ ନିଜ ଆସନରେ ବସିଗଲେ । ତାରକ ଯେ ସେ ସମ୍ଭାଦ ଜାଣି ନଥାଏ, ତାହା ନୁହେଁ, ତେବେ ସେ ସେଥିପ୍ରତି ଖାତର କରୁ ନଥାଏ । କାରଣ ଯେ କୌଣସି ମୃତ୍ୟୁରେ ସେ ଯାଇ

ସେମାନଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେଇ ପାରିବ ବୋଲି ଜାଣିଥାଏ ।

ଦିନେ କେତେଜଣ ରକ୍ଷି ବନ୍ଧୁଙ୍କ ନାମ ଗାଇ ବାଟରେ ଯାଉଥିବାର ତାରକ ଶୁଣିଦେଲା ଓ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କିପରି ପରାଭୂତ କରିବ ସେ ବିଷୟ ଚିନ୍ତା କଲା ।

ଏଣେ କୈଳାସରେ ପାବତୀ ଶିବଙ୍କର ପରିଚର୍ଯ୍ୟାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ସଖୀମାନଙ୍କ ସହ ସେ ପୁଷ୍ପଫେନ କରନ୍ତି । ଜଳ, ଚନ୍ଦନ, କର୍ପୂର ଧୂପ ପୁଷ୍ପ ଆଦି ଆଣି ଶିବଙ୍କର ପୂଜା କରନ୍ତି ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ତାରକ ଆଉଥରେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଇ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ସିଂହାସନରୁ ତଡ଼ି ଦେଇ ସବୁ ଦେବତାଙ୍କୁ ହଇରାଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଅନ୍ୟ ଦେବତାମାନେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ସବୁ ଦୁଃଖ ନିବେଦନ କରି କହିଲେ, “ଏବେ ତାରକର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗର୍ବ ହୋଇ ଯିବାରୁ ସେ ଏପରି ସବୁ କରୁଛି । ଆପଣ ଏହାର କିଛି ପ୍ରତିକାର କରନ୍ତୁ ।”

ବ୍ରହ୍ମା ତାରକ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାକୁ ବୁଝାଇଲେ, “ତମେ ତ ତନିଲେକ ଉପରେ ରାଜା । ଏବେ ତମେ ନିଜ ପୁରକୁ ଫେରିଯାଅ ଓ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସିଂହାସନ ଫେରାଇ ଦିଅ । ସେ ତୁମ ଅଧିକାରରେ ରହିବେ ।

ତମେ ଦେବତାଙ୍କ ସହ ଶତ୍ରୁତା କାର୍ଯ୍ୟକ
କରୁଛ ?”

ତାରକ ବୁଝାଇ କଥା ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତେଲେ
ଓ ସ୍ୱର୍ଗସ୍ଥର ଛତି ଚାଲିଗଲା । ନିଜ ସ୍ୱାମୀରେ
ଥାଇ ସେ ତିନିଲୋକ ଶାସନ କରିବାରେ
ଲାଗିଲା ।

ଇନ୍ଦ୍ର ନିଜର ସିଂହାସନ ଫେରି ପାଇଲେ
ମଧ୍ୟ ତାରକର ଆଧିପତ୍ୟରେ ରହୁଥିବାରୁ ତାକୁ
ବହୁତ ଲଜ୍ଜା ହେଲା । ସେ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କୁ ଡାକି
କହିଲେ, “ବୃହସ୍ପତି, ମୁଁ ତାରକର
ସେବକ ବୋଲି ଘାବିବା ବେଳକୁ ମୋତେ
ବଡ଼ ଅପମାନ ହେଉଛି । ଆପଣ ତ ସବୁଜ୍ଞ ।
ତାରକର ମୃତ୍ୟୁ କି ଉପାୟରେ ହେବ
କୁହନ୍ତୁ ।”

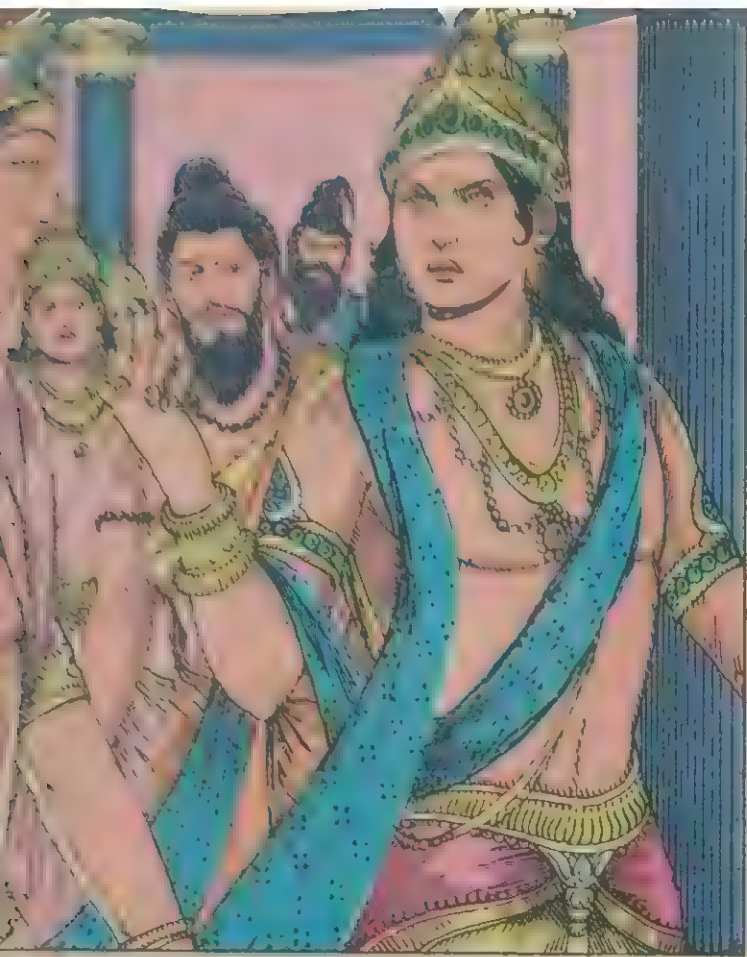
ବୃହସ୍ପତି କହିଲେ, “ବୁଝାଇ ବରରେ
ସେ ଏପରି ବଳଶାଳୀ ହୋଇଛି । ତେଣୁ
ଗୁଲ୍ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଏ ବିଷୟରେ
ଆଲୋଚନା କରିବା ।”

ସେମାନେ ଯାଇ ବୁଝାଇ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । ବୁଝାଇ କହିଲେ, “ଶିବଙ୍କ
ଅଂଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ବାଳକ ଦ୍ୱାରା ତାରକର
ମୃତ୍ୟୁ ହେବ । ସତ୍ୟଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସେ
ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଘୋର ତପସ୍ୟାରେ ମଗ୍ନ ।
ଏବେ ସତ୍ୟଦେବୀ ହିମବାନଙ୍କ କନ୍ୟା
ପାବତୀ ରୂପରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛନ୍ତି । ସେ
ଶିବଙ୍କର ପରିଚର୍ଚ୍ଚା କରନ୍ତି । ଯଦି ତମେ-

ମାନେ କୌଣସି ଉପାୟରେ ପାବତୀଙ୍କ ପ୍ରତି
ଶିବଙ୍କର ପ୍ରସନ୍ନତା ଉଦ୍ରେକ କରାଇ ପାରିବ
ତେବେ ଦୁର୍ଭିକ୍ତର ବିବାହ ହେବ ଓ
ଯେଉଁ ପୁତ୍ର ଜନ୍ମନେବ ସେହିଁ ତାରକକୁ
ମାରି ପାରିବ ।”

ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ଏଥର ତାରକର
ମୃତ୍ୟୁ ରହସ୍ୟ ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ
କାମଦେବଙ୍କ ପାଖରେ । ଦେବତାମାନେ
ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବୁଝାଇ କହିବା ପରେ କାମ-
ଦେବଙ୍କୁ କହିଲେ, “ହେ କାମଦେବ ! ଏବେ
ତମେ ଯାଇ ତୁମର ପୁଷ୍ପବାଣ ଶିବଙ୍କ ଉପରେ
ନିକ୍ଷେପ କର । ନଚେତ୍ ଆଉ କିଛି ଉପାୟ
ନାହିଁ ।”

କାମଦେବ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ କହିଲେ,
“ଶିବଙ୍କ ଉପରେ ବାଣ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ
ମୁଁ ସାହସ କରିପାରୁ ନାହିଁ । କାରଣ
ଶିବଙ୍କର ରୋଷ ସହ୍ୟ କରିବାର ଶକ୍ତି
ମୋର ନାହିଁ ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ କହିଲେ,
“କାମଦେବ, ସାରା ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ତୁମ
ଶକ୍ତିରେ ବଣ ହେବନାହିଁ ଏପରି କିଏ ଅଛି ?
ତୁମ ପୁଷ୍ପବାଣ ସାମନାରେ କେହି ତସ୍ତ
ପାରିବେ ନାହିଁ । ତା’ଛଡ଼ା ତମେ ତ ଏ ସମସ୍ତ
କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କ ପାଇଁ କରିବ ।”

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି କାମଦେବ
ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ରାଜ ହେଲେ । ସେ ତାଙ୍କ

ପତ୍ନୀ ରତ୍ନାଦେବୀଙ୍କ ସହିତ କୈଳାସର ସେହି
ବନପ୍ରଦେଶକୁ ଗମନ କଲେ । ସେଠାରେ
ମେମାନେ ଏକ ବୃକ୍ଷ ଶାଖାର ଅନ୍ତରାଳରେ
ଲୁଚି ରହି ପାବତୀଙ୍କ ଆଗମନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି
ରହିଲେ ।

ଅନେକ ସମୟ ପରେ ପାବତୀ ଆସିଲେ ।
କାମଦେବଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରୁ ବନପ୍ରଦେଶରେ
ଅସୁବ ବସନ୍ତ ଋତୁ ଦେଖା ଦେଲା । ଗୁଣ-
ଦିଗରେ ବୃକ୍ଷଲତା ପୁଷ୍ପିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ
ଓ ମୃଦୁ ମୃଦୁ ମଳୟ ସମୀର ବହିବାକୁ
ଲାଗିଲା । ପାବତୀଙ୍କ ହୃଦୟରେ ମଧୁର ଭାବର
ସଞ୍ଚାର ହେଲା । ସେ ଶିବଙ୍କର ପରିଚୟ
କରିବାରେ ଲାଗିଲେ । ଶିବ ଆଖି ଖୋଲି
ପାବତୀଙ୍କ ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲେ । ସେଦିନ ତାଙ୍କ
ଆଖିରେ ପାବତୀଙ୍କ ରୂପ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର ଦେଖା
ଦେଲା । ଶିବ ପୁଣି ଚକ୍ଷୁ ବନ୍ଦ କରି ଧ୍ୟାନମଗ୍ନ
ହେଲେ । ପାବତୀ ତାଙ୍କୁ ପୁଷ୍ପ ମାଳା ଓ
ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନାଦି ଅର୍ପଣ କରି ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ
ହାତ ଯୋଡ଼ି ଚକ୍ଷୁ ମୁଦି ଠିଆ ହୋଇଥା’ନ୍ତି ।
ଶିବ ପୁଣି ଥରେ ଆଖି ଖୋଲିଲେ ଏବଂ
ପାବତୀଙ୍କ ଐକାନ୍ତକ ଭକ୍ତି ଓ ସେବାରେ
ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ସେ ତାଙ୍କର ଆଡ଼େ ଚାହିଁ
ରହିଥାନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ କାମଦେବ ତାଙ୍କ
ପ୍ରତି ପୁଷ୍ପବାଣ ନିଷେପ କଲେ ।

ପ୍ରଥମେ ଶିବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଏଣେତେଣେ
ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ । ଅନ୍ତରେ ଅତୁରରେ ଲୁଚି

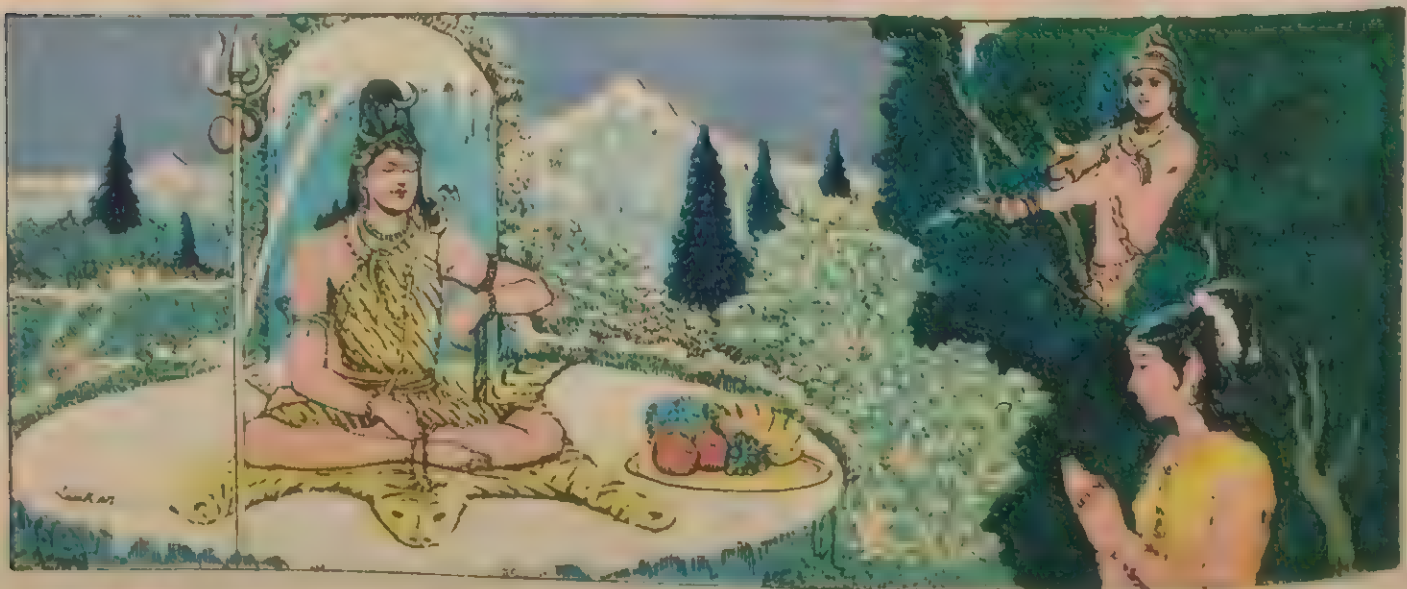
ରହୁଥିବା କାମଦେବଙ୍କ ଉପରେ ତାଙ୍କ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ।

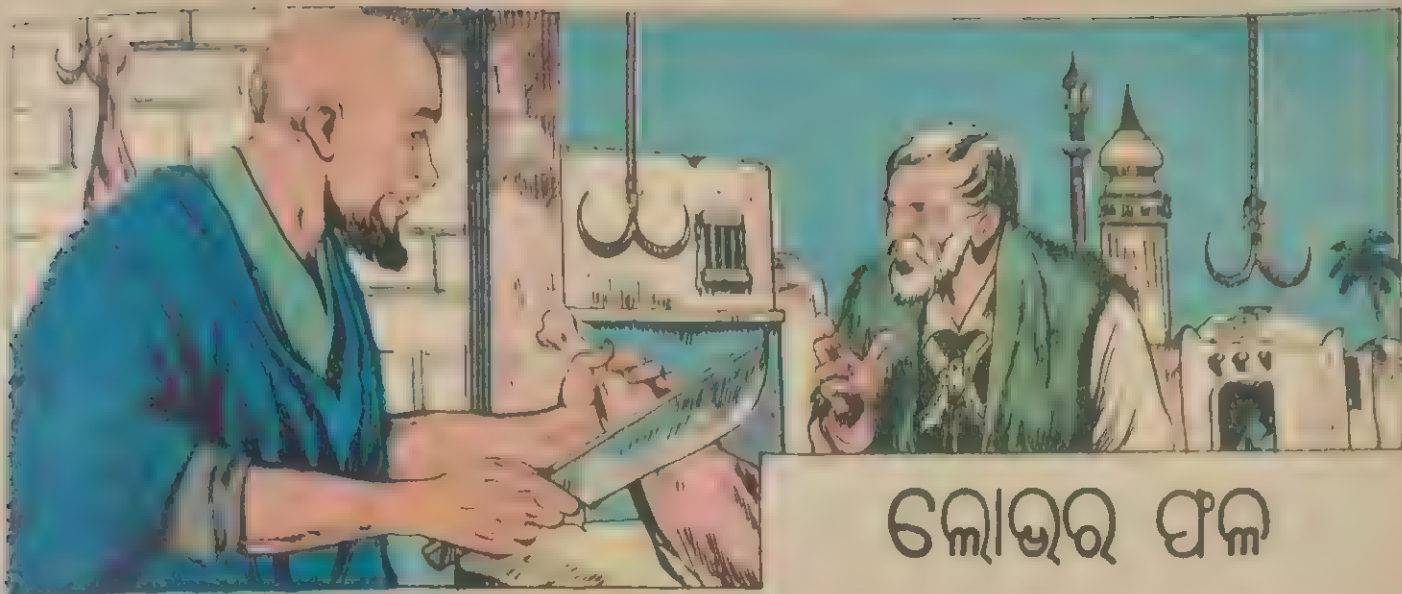
ଶିବ ହଠାତ୍ ଫୁଲ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ିଲେ ଓ କହିଲେ, “କିଏ ଏପରି ବାଣ ମୋ ଉପରକୁ ମାରୁଛି ?” ସେହି ମହା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବୋଗୁ ତାଙ୍କ କପାଳସ୍ଥ ତୃତୀୟ ନୟନ ଖୋଲିଗଲା ଓ ସେଥିରୁ ଅଗ୍ନି ବୃଷ୍ଟି ହୋଇ କାମଦେବଙ୍କୁ ଜୀବନ୍ତ ଦଗ୍ଧ କଲା ।

ରଜାଦେବୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ କାତର ହୋଇ ବିଲପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏପରି ଘଟଣା ଘଟିବ ବୋଲି ସେ ମୋଟେ କଲ୍ଲନା କରି ନଥିଲେ । କାମଦେବଙ୍କ ଉତ୍ସାରୁତ ଶରୀର ଦେଖି ଦେବତାମାନେ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ କାତର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଭୟଙ୍କର କୋଳହଳ ଏବଂ ହାହାକାର ପଡ଼ିଗଲା ।

ତା’ପରେ ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବତାମାନେ ଯାଇ ଶିବଙ୍କୁ ସୂତକରି ଶାନ୍ତ କରାଇଲେ ଓ ଶିବ

ନିଜର ତୃତୀୟ ନେତ୍ରର ଅଗ୍ନି ସମ୍ବରଣ କଲେ । ତା’ପରେ କାମଦେବଙ୍କ ପତ୍ନୀ ରତ୍ନଦେବୀ ଆସି ଶିବଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କହିଲେ, “ହେ ସଦାଶିବ, ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ମୋ ସ୍ବାମୀଙ୍କର କିଛି ଅପରାଧ ନାହିଁ । ଦେବତାମାନେ ତାରକ ଅସୁର ଦ୍ବାରା ଅତ୍ୟାଚାର ହୋଇ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ଅଂଶ ଜାତ ପୁତ୍ର କେବଳ ତାକୁ ମାରି ପାରିବ ବୋଲି ସେ ବର ପାଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ପାବିତ୍ୟକ ପ୍ରତି ଆପଣଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ମୋ ସ୍ବାମୀ ଏପରି କରିଛନ୍ତି । ଏସବୁ ଦେବତାଙ୍କ ପାଇଁ । ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୋଷ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ଓ ମୋର ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରନ୍ତୁ ।” ଶିବ ସବୁ ବୁଝିଗଲେ ଓ ରତ୍ନଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ କାମଦେବଙ୍କୁ ପୁନର୍ଜୀବନ ଦେଲେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଦେହ ନଥିବାରୁ ସେହିଦିନଠାରୁ ସେ ‘ଅଦେହ୍ୟ’ ବା ଅତନୁ ନାମରେ ଖ୍ୟାତ ହେଲେ ।

ଲୋଭର ଫଳ

ଦାଗଦାଦା ସହର ନିକଟରେ ଏକ ଛୋଟ ସହରରେ ଇସ୍ମାଇଲ୍ ନାମରେ ଜଣେ କଂସେଇ ରହୁଥାଏ । ତା' ଦୋକାନ ପାଖରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାଂସ ଦୋକାନ ନଥାଏ ବୋଲି ତା'ର ବ୍ୟବସାୟ ବହୁତ ଭଲରେ ଚଳୁଥାଏ ।

ଦିନେ ତା' ଦୋକାନରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବୁଢ଼ାଟିଏ । ଜଣା ପଡୁଥାଏ ଲୋକଟି ବଦେଶୀ । ସେ ଇସ୍ମାଇଲ୍ କୁ କହିଲା, “ଭାଇ, ମୋତେ ସେରେ ନରମ ମାଂସ ଦିଅ ।”

“ନରମ ମାଂସ ପାଇଁ ତୁମକୁ ରୂପା ମୋହରଟିଏ ଦେବାକୁ ହେବ ।” ଇସ୍ମାଇଲ୍ କହିଲା ।

“କ’ଣ, ସେରେ ମାଂସର ଦାମ ରୂପାର ମୋହର ? ଆମ ଦେଶରେ ତ ଗୋଟିଏ ରୂପା ମୋହରରେ ମେଣ୍ଟୁଟିଏ କଣାପାଇ ପାରିବ ।”

ବୁଢ଼ା କଥା ଶୁଣି ଇସ୍ମାଇଲ୍ ଚାରିପାଖ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା, “ତମେ ଠିକ୍ ଦାମ ଦେଇ ନ ପାରିବ ତ ଏଠାରୁ ଚାଲିଯାଅ । ଯେଉଁଠି ଅଳ୍ପ ପଇସାରେ ପାଇବ ସେଠାକୁ ଯାଅ । ନ ଯିବ ତ ଏଠାରୁ ତୁମକୁ ଧକ୍କା ଦେଇ ବାହାର କରିଦେବି ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ଅଳ୍ପ ହସି ଗୋଟାଏ ରୂପା ମୋହର ଦେଇ ସେରେ ମାଂସ କିଣି ନେଲା ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନ ବୁଢ଼ା ଆସିଲା ଓ ନ ପଚାରି ସେରେ ମାଂସ କିଣି ରୂପା ମୋହରଟିଏ ଇସ୍ମାଇଲ୍ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ଇସ୍ମାଇଲ୍ ମୋହରଟି ଫେରିଲା ଦେଇ କହିଲା, “ଆଜି ମାଂସ ଦର ବଢ଼ି ଯାଇଛି । ଆଜି ସେରେ ମାଂସର ଦାମ ଦୁଇଟି ରୂପା ମୋହର ।”

ବୁଢ଼ା ଅଳ୍ପ ଦୂର ଅଧିକା ଗୋଟିଏ ରୂପା ମୋହର ତା' ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ଏ ମାଂସ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।”

ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମୀମାଲ୍ୟ ଦେଖିଲେ ତନୋଟି ରୂପା ମୋହର ତନୋଟି କାଠ ମୋହରରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀମାଲ୍ୟ ସକାଳୁ ଦୋକାନରେ ବସି ବସ୍ତୁକୁ ଅନାଇ ଥାଏ । ସେ ବିଦେଶୀ ବୁଢ଼ାକୁ ଦେଖିଲେ ମଜା ବାହାର କରିଦେବ—ଏକଥା ହିଁ ତା' ମନ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଦାନଯାକ ବଢ଼ିଗଲା । ବୁଢ଼ାର ଲକ୍ଷଣ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଲକ୍ଷ୍ମୀମାଲ୍ୟ ଭ୍ରାସଣ ହଜାଣ ହେଲା । ଗହରେ ଶୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଖୋସରେ ତା' ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଚିନ୍ତା ଥାଏ ।

ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ବୁଢ଼ା ପୁଣି ଦୋକାନକୁ ଆସିଲା । ଲକ୍ଷ୍ମୀମାଲ୍ୟ ତାକୁ ଦେଖିବା ମତେ ହଜାରେ ତା' ଉପରକୁ ଲୁହ ଯିବା ତା' ଦେହକୁ ଯାଉନେଲା ଓ କହିଲା, “ଆରେ ବୁଢ଼ା, କୋଉ ଏତେ ସାହସ ମୋତେ ଠକାଇବୁ ? ଅଳ୍ପ ତୋର ଜୀବନ ନ ନେଇ ଛାଡ଼ି ନାହିଁ ।”

ବୁଢ଼ା ଟିକିଏ ବି ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ କହିଲା, “ମୁଁ ତୁମକୁ ଠକାଇନି, ତୁମେ ମୋତେ ଠକାଇଛ ।” ବୁଢ଼ାର ଉତ୍ତର ଶୁଣି ସେ ଆଦୃଷ୍ଟ ବାଣିଯାଇ ବୁଢ଼ାକୁ ଯିଟିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବୁଢ଼ା ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, “ଭାଇମାନେ, ମୋତେ ରକ୍ଷକର ମାରି ପକାଇଲା ।” ବୁଢ଼ାର ଡାକ ଶୁଣି ବହୁତ ଲୋକ ସେଠାରେ ଜମା ହୋଇଗଲେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀମାଲ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲା. “ଭାଇମାନେ, ଏ ବୁଢ଼ା ତନିଦିନ ଧରି ନକଲି ମୁଦ୍ରା ଦେଇ ମେଣ୍ଟା ମାଂସ ମୋଠାରୁ ଖୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଆଜିହିଁ ଏକଥା ମୋତେ ଜଣାପଡ଼ିଲା । ପିପାସାମାନଙ୍କୁ ଡାକ ଏହାକୁ ବନ୍ଦୀ କରିବା ଉଚିତ ।

ବୁଢ଼ା କହିଲା, “ଭାଇମାନେ ଶୁଣନ୍ତୁ । ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ଶରପ ମାଂସ ବହୁଛି ତା' ବଦଳରେ ରୂପାର ମୁଦ୍ରା ଦେବା ଭଳି ବୋକା ମୁଁ ନୁହେଁ । ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ମେଣ୍ଟା ମାଂସ ବୋଲି କହି ଯାହା ବହୁଛି ତାହା ଯଥାର୍ଥରେ ବୁଢ଼ାର ମାଂସ । ଏକଥା ମୁଁ କାଲେ ଆପଣମାନଙ୍କ

ଆଗରେ କହୁଦେବି ସେହି ଭୟରେ ସେ
ଓଲଟା ମୋ ଉପରେ ଦୋଷ ଦେଉଛି ।”

ଉଡ଼ ଭିତରୁ ଜଣେ ଲୋକ ବାହାରି ଆସି
ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲା, “ତମେ ଯାହା କହୁଛ
ତାହାର ସତ୍ୟତା ପ୍ରମାଣ କରି ପାରିବ ?”

“ନିଶ୍ଚୟ, ନିଶ୍ଚୟ । ଏଇପଟେ ଟିକିଏ
ଆସନ୍ତୁ ଭାଇମାନେ ।” ଏକଥା କହି ସେ
ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦୋକାନ ପଛପଟକୁ ନେଇଗଲା ।
ସେଠାକର ଦୁର୍ଗ୍ୟ ଦେଖି ସେମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇଗଲେ ।

ସେଠାରେ ଥିବା ସବୁ ମେଣ୍ଟାଗୁଡ଼ିକ ବୁକୁର
ପାଲଟି ଯାଇଥିଲେ । ଏକଥା ଦେଖି
ଇସ୍ମାଇଲ୍‌ର ମୁଣ୍ଡ ଘୁରିଗଲା । ବହୁ କଷ୍ଟରେ
ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳିବା ପରେ ସେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ
କହିବାକୁ ଚାଲିଥିଲା ଯେ ବୁଢ଼ା ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ
ଯାଦୁକର ।

କିନ୍ତୁ ଲୋକମାନେ ଅନ୍ୟ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ସେମାନେ ତାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ
ପିଟିଲେ ଓ ତାକୁ ଶାସକ ଅମୀରଙ୍କ ପାଖକୁ
ନେଇଗଲେ ।

ଅମୀର ସବୁକଥା ଶୁଣି ରାଗିଯାଇ
ଇସ୍ମାଇଲ୍‌କୁ କହିଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ, ମୁଁ
ତୋତେ ଜାଣେ । ମୋ ଗୃହର ମଧ୍ୟ ତୋର
ଦୋକାନରୁ ମାଂସ କିଣେ । ଏବେ ରହ ମୁଁ
ନିଆପୁତ୍ରଛତୁ ଦେଖି ତୋର ଦଣ୍ଡବିଧାନ
କରିବି ।”

ଅମୀର ବଡ଼ ଛୁଦ୍ଧ ଦେଖି କହିଲେ, “ଆରେ
ପାପୀ, ମୁଁ ତୋତେ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦେଇଥା’ନ୍ତି
କିନ୍ତୁ ଛୁଦ୍ଧରେ ସେପରି ନାହିଁ । ଏବେ ତୋର
ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ସୁଲ୍‌ତାନଙ୍କର ହୋଇଗଲା ।
ଏବେ ତୋତେ ସୈନିକମାନେ ନେଇ
ଦେଶ ବାହାରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବେ ।”

ସେହିପରି ଦଣ୍ଡବିଧାନ କରାଗଲା । ଇସ୍-
ମାଇଲ୍ ପଶ୍ଚାତାପ କରି ଭାବିଲା, “କେବଳ
ଅତି ଲୋଭରୁ ମୁଁ ଏ ଫଳ ପାଇଲି ।”
ଏହିପରି ଭାବୁ ଭାବୁ ସେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସହରରେ
ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଭିକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଭିକ ମାଗି
ଚଳୁଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ସିପାହୀମାନେ
ତାକୁ ଧରି ପିଟୁଥିଲେ ସେତେବେଳେ ତା’ର

ଆଖିଟିଏ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଭକ୍ତମାନେ ତାକୁ କହିଲେ ଯେ ଆମ ସୁଲତାନ୍ ଶୁଭ ଓ ଅଶୁଭ ସଙ୍କେତ ଉପରେ ଖୁବ୍ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ସେ କଣା ଲୋକ ଦେଖିଲେ ବହୁତ ଦଣ୍ଡ ଦେବେ । ତେଣୁ ତୁମେ ତାଙ୍କ ନଗରରୁ ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ।

କିଛିଦିନ ପରେ । ଦିନେ ଇସ୍ମାଇଲ୍ ଭକ୍ତ ମାଗିବାକୁ ରାଜପଥରେ ଯାଉଥାଏ । ହଠାତ୍ ଖୁବ୍ କୋଳହଳ ଶୁଭିଲ । ଇସ୍ମାଇଲ୍ ପରୁର ବୁଝିଲ କି ସୁଲତାନ୍ ଆସୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ଚଢ଼କରି ଯାଇ ଗୋଟାଏ ଖୋଲ କବାଟ ଥିବା ଘରେ ପଶିଗଲା । ଆଦୁର ଏକ ବିପଦ । ତନିଜଣ କଦାକାର ଲୋକ କୁଆଡୁ ଆସି ତାକୁ ଧରି ଗର୍ଜି ଉଠି କହିଲେ, “ଆରେ ବଦମାସ୍ । ଆଜି ତୁ ଧରା ପଡ଼ୁଛୁ । ତନିଜିନ ଧରି ଆମେ ନ ଥିବାବେଳେ ଆମ ଶାଦ୍ୟ ସବୁ ଖାଇ ଦେଇ ପଲଉଥିଲୁ । ଆଜି ଧରା ପଡ଼ୁଛୁ ।” ତା’ପରେ

ସେମାନେ ତାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ମାର ବେହୋଇ କଣ୍ଠ ଘର ବାହାରେ ପକାଇ ଦେଲେ ।

ତା’ର ଯେତେବେଳେ ହୋମ୍ ଫେରିଲା ସେ ନିଜର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କଥା ଭାବି କାନ୍ଦି ପକାଇଲା ଓ ଅନ୍ୟ ଏକ ସହରକୁ ଚାଲିଗଲା । ଇତିମଧ୍ୟରେ ତା’ର ଛୋଟ ଭାଇ ସବୁ ଖବର ଶୁଣି ତା’କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ନିଜ ଘରକୁ ତାକୁ ନେଇଗଲା ।

ଇସ୍ମାଇଲ୍ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ତା’ର ସାନ ଭାଇକୁ ଶୁଣାଇଲା ଓ କହିଲା, “ଭାଇ ଅନବର, ମୋର ଲେଉଟିଁ ମୋର ସମସ୍ତ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାର ମୂଳ କାରଣ । ମୋ ପରି ତୁ ମଧ୍ୟ ମାଂସ ଦୋକାନ କରୁଛୁ । ସେଇଥିରେ ଚକ୍ରୁଛୁ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା ମନେ ରଖିଥିବୁ । ଲେଉଟର ଫଳ ନିମ୍ନଗତ । ତା’ପରେ ଅନ୍ୟ ଦେଶରୁ ଆସିଥିବା ଲୋକ ଆମର ଅତିଥି । ସେମାନଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦେବା ବା ଠକାଇବା ଯଥାର୍ଥରେ ପାପ । ଆଉ ମୁଁ ତା’ର ଫଳ ଭୋଗ କରୁଛି ।”

ବନ୍ୟ ମହୁଷ

ଗ୍ରହେତର ପୁରୀ ଆମେରିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଗଢ଼ିବା ପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ଏହା ହେଉଥାଏ । ସେହି ଧରଣ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଉପକ୍ରମ କରାଗଲା । ସେମାନଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ହେଲା ବନ୍ୟ ମହୁଷ । ଅଠର ମାସ ପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମୟରେ ଅନେକ ବନ୍ୟ ମହୁଷ ମରା ହେଲେ । ଗଣନା କରାଯାଇ ଦେଖାଯାଇଛି ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୁଷକୁ ହତା କରି ଯାଇଛି ।

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଆମେରିକା ସରକାର ଏବେ ସେହି ବନ୍ୟ ମହୁଷକୁ ପୁନଃ ସଜୀବ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ଏବେ ଆମେରିକାରେ ୩୦ ହଜାର ଓ କାନାଡାରେ ୨୦ ହଜାର ବନ୍ୟ ମହୁଷ ଅଛନ୍ତି ।

ଭାରତରେ ବାଲୁସନ୍ ବା ବନ୍ୟ ମହୁଷ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଛନ୍ତି । ଜଙ୍ଗଲ ଲୋକେ ଏହାର ମାଂସ ଖାଆନ୍ତି ଓ ଏହାର ଚର୍ମରେ ଗୋପାଳ ତିଆରି କରନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡ ବଡ଼ ଥାଏ ଓ ଚର୍ମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପାଚି ଏମାନେ ଭଲ ଗୁରୁତ୍ୱ ପୁଣି ଖୋଜି ସ୍ଥାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି । ଏମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଦଳ ବାନ୍ଧି ଚାଲନ୍ତି । ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ସାମନାରେ ଥାନ୍ତି ସ୍ୱଳ୍ପ ମହୁଷ ଓ ପଛରେ ଥାନ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀ ମହୁଷ । ମଝିରେ ଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଛୁଆମାନେ । କିଛି କଷ୍ଟକର ଯତ୍ନରେ ସେମାନେ ଏକ ସଙ୍ଗେ ଆହୁରଣ କରିବା ପାଇଁ ଲଢ଼ାଇ କରନ୍ତି ।

ସମୟ ଥିଲା ଯେବେ ଭାରତୀୟ, ଏସିଆ ଓ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ଏମାନେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହୁଥିଲେ । ଭୁତାଯାଏ ସେତେବେଳେ ଏହି ଚିନି ଭୂଖଣ୍ଡ ସ୍ଥଳଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । କାଳକ୍ରମେ ଏହା ଜଳମୟ ହେବାରୁ ବନ୍ୟମହୁଷ ଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ନିଜ ଦେଶର ପକ୍ଷେ ଅନୁସାରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୮୫ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

Varadaraya Nayak

Srivatsa S. Vatti

★ ଉତ୍ତମ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାଡ଼ରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ମାନିତ ହୋଇଥିବ । ★ ଜୁନ୍ ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପତ୍ରସୂଚୀ ଦିଆଯିବ ।
★ ସବାୟକ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେସ୍‌କର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦାମାମା ପଠେ । ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : କେଉଁ ଛବିର କଳା କରଣକୁ ବୁଝିବା ପରୀକ୍ଷା କରେ ମୋହନ !
ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ର : ପ୍ରକୃତି କୋଳର ପ୍ରିୟ ସାଥୀ ପାଇଁ ମୁନିର ଅନ୍ତରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ତୋତ !!
ପୁରସ୍କାର ଚକ୍ରମାଳା : ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜୟ ମହାନ୍ତି, ରାମଚନ୍ଦ୍ରପୁର, ବରାଣସୀ ।
ଚକ୍ରମାଳା ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. ମେଗାସ୍ଟିକସ୍ । ୨. ୧୭୫୭ ରେ ନବାବ୍ ସିରାଜୁଦ୍ଦୌଲ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମିଆ କୋଟାକ
ଭିତରେ ହୋଇଥିଲା । ୩. ସଞ୍ଜମ ଜାତୀୟ ପାଇଁ । ୪. ଚେତକ । ୫. କିନ୍ତେ ।

ସାଙ୍ଗ ଲାଗି ସାଙ୍ଗ ଅଧିକ ସହ ନିଏ ନାହିଁକି?

ଓକ୍ ସେଇ ଭାଳି, ହଜିନ୍ସ
ପିଆର କରନ୍ତି ଅଦୃଶ୍ୟ ଗୁଣ-ମାନ'ର କୁକର

ଆଉ ବଡ଼ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରୂପେ ଯୋଥ ପରିବର୍ତ୍ତନ ତଥା
ଅନ୍ୟର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତ ବେଶ ନିତବ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ।

କୃତକାର୍ଯ୍ୟକ (୫ ଭୂ ୨) ଛଟରା ଯେପରିକି
କନା କରୁ, ସହର ମନେ, ଆଉ ଯେପରିକି
ଯୋଗେ ଆପଣ କର ବା ଗୁରୁତ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ଧରକେ
ରାହେ ଧରା । କୃତକାର୍ଯ୍ୟକ (୫ ଭୂ ୨) ଛଟରା
କ୍ଷୁଦ୍ରଲେଖ ଶ୍ରୀକ ଯେପରିକି ସହର କ ମିଳି ।

କାକରତାଳ (* ୩ *) ଲିଖିତ ମିଳିତ ଦୁଇ
 ରେଖା-ପୁସ୍ତକ **ସାହିତ୍ୟ** ପିତୃତ୍ବ, ଯାହା
 ବର୍ତ୍ତମାନ କବି ସ. ପ୍ରଭାକର ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ
 କରାଯିବ ଏବଂ—**ସାହିତ୍ୟ** ପିତୃତ୍ବ, ଯାହା
 ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବରେ ଅବିକାଶିତ ହେବ
 ଅଛି । ପାଠ ଲିଖିତବାଳା କବିର ଶ୍ରେୟ
 ଶ୍ରୀଲରେ ବି ମିଳିବ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ରାଜା (୪ ଭୁଞ୍ଜି ଲେଖା) ମିଳିତ ଶ୍ରୀମଦ୍ରାଜା
 ଦେବ ଶ୍ରୀ ୧.୩ ପି.ପି. ଦେବ ଦେବୀ ଦେବଦେବ
 ପାଦା ପ୍ରସର ଶ୍ରୀମଦ୍ରାଜା ପ୍ରସର ଶ୍ରୀମଦ୍ରାଜା
 ଲାଗି ଦେବ ଶ୍ରୀମଦ୍ରାଜା

ଦଳଦଳ ଲେଉଟି ହୁଏ (ଅଲଗା ମିଳେ, ଦ୍ଵାରା
ମୁଗରୋଚକ ଲେଉଟି କଥା ମିଳିବେ ପୁଣି)
କରନ୍ତୁ ପରବାରରୁ ଘରେ ହିଁ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଯେ ପ୍ରକ
କଲେଥା ଧରନ୍ତୁ !

ପ୍ରକଟେ ବକନକ୍ଷ ସହର ନେଇଯାଆନ୍ତୁ । ଯେଉଁ
ରାସ୍ତା ଭିତରୁ ନିଜ ରାସ୍ତାରେ ଉପୁଇବେ ସେହି
ପୁସ୍ତିକା ମାଗଣାରେ !

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର, ମୁକ୍ତରେ ବ୍ୟବହାର
କରାଯିବା ଶିଶୁ—ନିଜର ସମସ୍ତ ଓ ଧନ
ବଞ୍ଚାନ୍ତି, ପରିବାରବର୍ଗର ପ୍ରଶଂସା ପାଆନ୍ତି ।

ପ୍ରାଥମିକ ଦେୟ ଟ ୧୦/- (ଦାତା ପରିକାର
କ୍ଷମାପତ୍ର ଦିଆଯାଇଛି), ଦ୍ଵିତୀୟ ଅବସର ଦିନ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ଅବସର ଦେବର ଦିନ।
ବିଶେଷାଂଶର ଦିନର ଦିନ। ଅନ୍ୟ ବିଷୟ
ଲାଗି ଲେଖାଯାଇଛି: ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରାଥମିକ ୧୮
ପ୍ରା. ଅ. ଦିନ ୧୮୮୧, ବର୍ଷ-୨୦୦ ୦୦୦।

୧ ଗୋଷ୍ଠୀ ଶୁକ୍ର ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୩୩ ଚନ୍ଦ୍ର ଲଗ୍ନ
 ଗ୍ରହ ଲଗ୍ନେ ଅସ୍ତ୍ର ପୁରୁଷ ଲଗ୍ନେ ଶିଂସା ।
 ୨ ଶୁକ୍ର ମାର୍ଚ୍ଚ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗ୍ରହେ

ଅ) ଶେଷ ମ.ର ପୋଷ୍ୟ ପେଣ୍ଡୁଳ

ସ୍ୱେଚ୍ଛାର କୁଳର

ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପରୀକ୍ଷା ପରେ ଶିକ୍ଷାଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରାୟତଃ ଉଦ୍ୟ

[illegible]

ଦେଲେ ଓରେ ସଲ୍ଲର ତମ୍ବାଳ ଓ ପରା,
କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ସେପକ, ପାଦେଇଟା ହୁ
ପ୍ରକୃତର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରକୃତ ସେତେରେ ଅପାଧ୍ୟାୟ ଅଧ୍ୟାୟ
ଦେଖ । ତା'ପରେ ଯାଉ ଅପାଧ୍ୟାୟ ଦ୍ଵାରରେ
ପ୍ରକୃତ ପ୍ରକୃତର ସ୍ଵର !

ଦେବକ ଦେବପୁତ୍ର, ୧୭୬୫ ଅଧ୍ୟାୟ ମୋରା
 ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବେ ଅପରାଧ ମାଗଣା ସେବା
 ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବେ — ଶ୍ରୀରାମ ପାତ୍ର !
 ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବେ କାମ ଦାତା ଦେବା, ଅପରା
 ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମେଦାବଳୀ ଅପରା
 ଦେବା, ଦେବା ନିବେ ସର୍ବଦା ପ୍ରସନ୍ନ । ଅପରା, ଯଦି
 ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବେ ସେମାନଙ୍କ ଅବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ !

୧) ଲେଖକ ପଦ୍ୟ ରଚନା କଲେ ।
 ୨) ଲେଖକ ଲେଖନୀଙ୍କୁ ଲେଖନୀ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ।
 ୩) ଲେଖକ ଲେଖନୀଙ୍କୁ ଲେଖନୀ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ।
 ୪) ଲେଖକ ଲେଖନୀଙ୍କୁ ଲେଖନୀ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

ଫୁଟବଲ୍ ଖେଳିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହେବା ଯେଉଁ
 ପଡ଼ିଆରେ ପ୍ରତିଦିନ ଖେଳାଳୀ ଠାକୁ ବାଲୁ ଫୁଟେଇଛନ୍ତି
 ଗୋଟାକ ପରେ ଗୋଟାଏ ବୋଲ୍ ଫିଲ୍ଡରେ ଖେଳିବା
 ଚାଲିଯାଉଛି ମୋଟ୍ଟାଟି ଫୁଲି ଉଠେ । ବାଃ... କିମ୍ବା !
 ବାପା କହୁଛି ଆହୁରି ଭଲ ଖେଳିବା ଜାଗା ଭଲ ସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚକାର ।
 ସେଇସ୍ଥାନରେ ମୁଁ ଦିନକୁ ଫୁଲୁଥିବା ହଲ୍ଡିଂସ ପିଉଛି ।

ଗର୍ବେ ଗେରୁ ଗରୁ ମୁଁ ଗର୍ବ ।
 ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ
 ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ
 ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ
 ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ
 ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ
 ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ ଗର୍ବେ

ପିଣ୍ଡ ସୋମାରାମ ଶ୍ରୀମତୀ

ଆଣ୍ଟି ଫେରିକ୍ସାଏ ବାରବାର...
 ଦେଖୁ ମୋକ ସୁପର ରିନ୍ ର !

ସୁପର
ରିନ୍
 साफ़ेदी की धमका

ସୁପର ରିନ୍ ର ଶୁଭ୍ରତାର ମୋକ ଅନେକ ଟେଣୀ
 ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଡିଟର୍ଜେଣ୍ଟ ଟେକଲେଟି କିମ୍ବା ବାର୍ ଦୁଇନାରେ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର !

ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ଲିଭରଜ ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ

ଛୋଟିଆରୁ ଛୋଟିଆ ସାଥରେ ତି ଧୂଳି ଲାଗିଗଲେ, ଯଦ୍ୱାରା ସାଥୀ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଗଲେ, ଅସୁବିଧା କରିଗଲେ ।

ଡ଼ରନ୍ତୁ, ବ୍ୟାଣ୍ଡ-ଏଡ୍ ଲଗାନ୍ତୁ

ବ୍ୟାଣ୍ଡ-ଏଡ୍
ସଂରକ୍ଷଣ ଭଲତରୁ । ଶୁଣାଏ ଦୃତତରୁ ।

Johnson & Johnson

BAND-AID and JOHNSON & JOHNSON are trademarks of JOHNSON & JOHNSON USA © J & J 84

ନୂଆ ପ୍ରକାଳ ହେଲା, ନୂଆ ଖରା ପଡ଼ିଲା

ଦୁଆ
ସମଲାଇର
ଡିଜିଟାଲ ପାଠକ

ଆପଣଙ୍କ କୁମାରୀଗଣରେ ଖର୍ଚ୍ଚର ଆଶ୍ରୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ !

ଅପର ୧ ଘର ପରସ୍ପର ନେଇ ଅନ୍ତରାଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଶୁଭକାମୀ
ହୁଏ । ଦୁଇ ବେଲ୍‌ମାଟ ଓଡ଼ିଶାରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ — ଓଡ଼ିଶାରେ ଏବେ
ହାଲୁକା, ଅଳ୍ପ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଦିନ ଅନେକ ଥାଏ । ଯେଉଁ ଦାମିତା
ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ଗର୍ଭ ଦାମିତା, ସେହି ଦାମ ନେଇ ଶୁଭ
ଅନେକ ହେବ ।

ସଂସ୍କୃତରେ ଅଳ୍ପ ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଚଳେ, ଆଦି ବାହାର
ପାରିବାସରେ ନ ଥାଏ କେବେ, ଏହା କୁଣ୍ଡଳୀର ଚକ୍ର ଚକ୍ର
ମଧ୍ୟା ନାହିଁ କାରଣ ଚଳେ, ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଚକ୍ର ଥାଏ ଏବଂ ସ୍ବଚ୍ଛେଦ ।

ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତା' ଗାତକୁ ଚକ୍ର, ତା' ଦୁଇ ଦୁଗାଠାରେ
ଅକ୍ଷ । ଯଦି ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ମୁକୁଟ ମଧ୍ୟ ସୁନ୍ଦର, ଆଗରେ
ଦୁଗାଠାରେ ବସେ ତେବେକି ସୁନ୍ଦର ।

ତେବେ ଯଦୁ, ଯଦୁ ଓ ବଳରାମଙ୍କର ବଳରାମ ଯଦୁ
 ଯଦୁ ଯଦୁରେ ଯଦୁଃ । ଯଦୁଃ ଓ ବଳରାମ ଯଦୁରେ ଯଦୁଃ—
 ଯଦୁଃ ଓ ବଳରାମ ଯଦୁରେ ଯଦୁଃ ।

ମାତ୍ର
ଟି. ୩୫
(ଶ୍ରୀମତୀ, କବି ସଚ୍ଚିଦ୍ର)

ସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରଭ ସମ ହେଲମଲ କରେ ପୋଷାକ ତବ ।

ମୃତ୍ୟୁର ବେଳେ ଏହି ଶ୍ଳୋକ ଉପାଦେୟ ।

ଫେନସିଲ ମଧ୍ୟରେ ନଟୋଜି ଘାଟ ଅପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ଫେନସିଲ ଲେଖା ଚମତ୍କାର

'ନଟୋଜି' ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ନଟୋଜି ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ

ନଟୋଜି

ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ
ଲେଖା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫେନସିଲ

ବରଦ
ରଙ୍ଗୀନ
ତଳାଢ଼ନରେ
ମଧ୍ୟ ମିଳୁଛି

ବେଶ୍ଟ୍ ଲେଖ

everest/85/HP/190-or